

ATHEN

102.5
ATHENS
VOICE
RADIO

Το saga των Kardashians

Της Βάγιας Ματζάρογλου

Οι νόμοι της Róisín Murphy

Του Δημήτρη Αθανασιάδη

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Αθήνα, η πόλη του καφέ

Της Κατερίνας Καμπόσου

Stray in Athens

Αφιέρωμα στην
Ημέρα των Ζώων

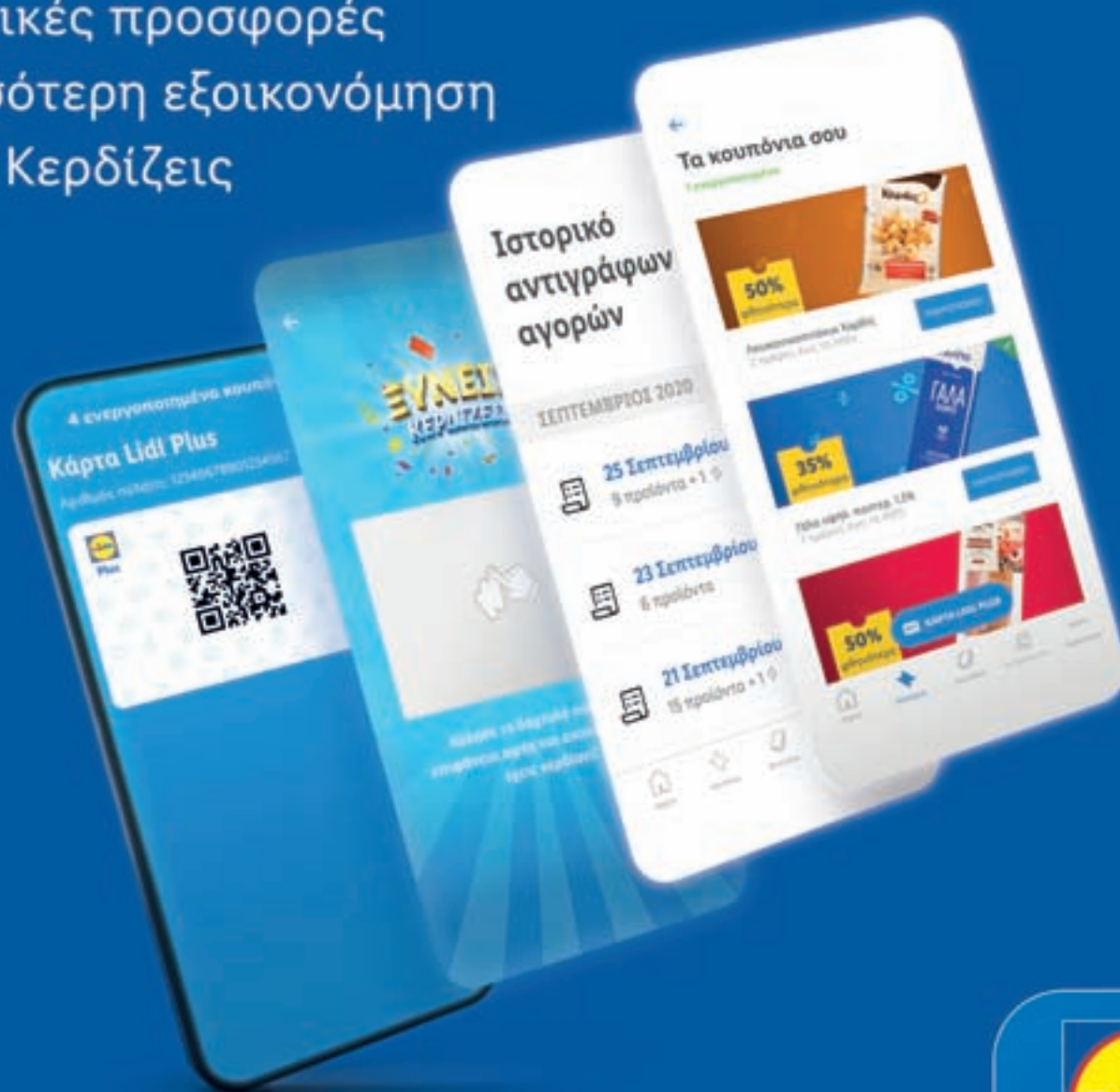
Των Ε. Μπεζιριάνογλου,
Κ. Καμπόσου,
Τ. Σκριβάνου

Το 'χεις να κερδίζεις.

**Χωρίς πόντους. Χωρίς πλαστική κάρτα.
Με το νέο πρόγραμμα πιστότητας Lidl Plus!**

- Μοναδικές προσφορές
- Περισσότερη εξοικονόμηση
- Ξύνεις Κερδίζεις

↓ Κατέβασε το app
και κάνε εγγραφή

Περισσότερες πληροφορίες lidlplus.gr

Η πολιτική των ταυτοτήτων είναι πολιτική των φοβισμένων καιρών

Στον τελευταίο μήνα για τις αμερικανικές εκλογές, ο Ντόναλντ Τραμπ δείχνει να μειώνει τη μεγάλη διαφορά, να γίνεται πάλι φαβορί. Παρ' όλη την απελπιστική διαχείριση της πανδημίας που έχει στοιχίσει ήδη στις Ηνωμένες Πολιτείες πάνω από 200.000 νεκρούς. Οι περισσότεροι αναλυτές εκτιμούν ότι οι συνεχιζόμενες εδώ και μήνες φυλετικές συγκρούσεις έχουν φοβίσει τη «λευκή» Αμερική, έχουν επαναφέρει τα στρατόπεδα εκεί που τα ήθελε ο Τραμπ. Στον πόλεμο ταυτοτήτων.

Όταν δολοφονήθηκε ο Τζορτζ Φλόιντ και οι συγκινητικές διαδηλώσεις «black lives matter» συγκλόνιζαν την Αμερική, όλα τα μέσα ενημέρωσης του πλανήτη, και τα ελληνικά, παρακολουθούσαν και μετέδιδαν κάθε μέρα τα γεγονότα. Όταν πια περνούσαν οι μέρες, οι συγκεντρώσεις στους δρόμους έγιναν βίαιες και ο αριθμός των νεκρών από τις συγκρούσεις κάθε μέρα μεγάλωνε, στην Athens Voice γράφτηκε το πρώτο άρθρο που προειδοποιούσε ακριβώς γι' αυτό: Ότι το παιχνίδι ξεφεύγει, ότι αν η καταδίκη της αστυνομικής βίας και του ρατσισμού μετατραπεί σε άγριες φυλετικές διαμάχες στους δρόμους των αμερικανικών πόλεων, τότε ο μόνος κερδισμένος θα είναι ο επικίνδυνος αμερικανός πρόεδρος. Από την αποτυχία της πολιτικής του, η προσοχή θα μετατοπιστεί στα στρατόπεδα ταυτοτήτων. Εκεί που ο καθένας συσπειρώνεται στην ομάδα του. «Σήμερα η πολιτική είναι λιγότερο υπόθεση προγραμμάτων και περισσότερο υπόθεση ταυτοτήτων», λέει ο Αντώνης Λιάκος στα ΝΕΑ. Δεν θα μπορούσε να συμφωνήσει περισσότερο ο Ντόναλντ Τραμπ.

Θυμάμαι ακόμα τα σχόλια σε εκείνο το άρθρο. Μήπως είμαστε «κρυπτορατσιστές» που αντί να προβάλλουμε τις μεγαλειώδεις διαδηλώσεις, εστιάζουμε στις «παράπλευρες απώλειες», στους νεκρούς των συγκρούσεων της τόσο «δικαιολογημένης» βίας; Λίγους μήνες μετά, από την κατάρρευση και την ελεύθερη πτώση, ο Τραμπ διεκδικεί ξανά τη νίκη. Για μία ακόμη φορά οι Δημοκρατικοί αυτοκτονούν μόνοι τους. Είχαμε δικιο σε όσα προβλέπαμε, το ζήτημα όμως δεν ήταν αν είχαμε δικιο, μπορεί και να πέφταμε έξω, οι φόβοι μας να μην επαληθεύονταν. Το ζήτημα είναι ότι για μια ορισμένη κοινή γνώμη της εποχής το σημαντικό δεν είναι αυτό που συμβαίνει και τι επιπτώσεις έχει στη ζωή μας, αλλά η δήλωση ταυτότητας, να ανήκουμε στους «good people».

Αν για κάτι είμαι υπερήφανος στην Athens Voice, είναι η σχέση μας με τους αναγνώστες. Τους θεωρούμε ισότιμους. Είμαστε βέβαιοι ότι θα μας καταλάβουν. Θα συμφωνήσουν ή θα διαφωνήσουν, αλλά θα καταλάβουν. Δεν μιλούσαμε ποτέ συγκαταβατικά στο κοινό μας. Το θεωρούμε ενήλικο. Αυτό βέβαια σε αυτούς τους περίεργους καιρούς των ταυτοτήτων και των στρατεύσεων είναι πολύ δύσκολο. Είναι εύκολο να διαλέγεις ένα λάβαρο και να το εκμεταλλεύεσαι με επαγγελματική επάρκεια. Να εκμεταλλευτείς την ανθρώπινη φύση, τον φόβο, την οργή, την επιθυμία για ένταξη σε μια ομάδα. Το δύσκολο είναι να λες κάθε φορά αυτό που πιστεύεις, να ψάχνεις, να αλλάζεις γνώμη και να λες ό,τι βλέπεις. Ακόμα κι αν η αλήθεια πονάει. Αυτή είναι η μόνη υποχρέωση που έχεις. Πράγμα που ανάμεσα στα στρατόπεδα της επαγγελματικής ευαισθησίας, της εργολαβικής αλληλεγγύης, της εξαργυρώσιμης πίστης και του προσοδοφόρου

πατριωτισμού, είναι επικίνδυνο. Γίνεσαι εύκολος στόχος για την αστυνομία σκέψης του κάθε στρατοπέδου. Για να μη θίξουμε το άλλο πρόβλημα της κατανόησης κειμένου, όταν ξεφεύγεις από τους κώδικες των στρατευμένων. «Σκάσε και κολύμπα», έγραφε κάποτε η Σώτη σε ένα άρθρο για τη γενιά του 21ου αιώνα. Λέει, δηλαδή, απάντησε κάποιος, να το βουλώσουν και οι μειονότητες, οι μαύροι, οι γκέι; Τι να πεις στον έρημο, που αν και συγγραφέας, δεν αντιλαμβανόταν καν το νόημα της έκφρασης. Ότι είναι ακριβώς το αντίθετο από αυτό που νόμιζε, είναι πολεμική ιαχή, σημαίνει τέρμα τα κλαψουρίσματα, τώρα έχει έρθει η ώρα του αγώνα.

Μέχρι το 2000, ο προοδευτικός κόσμος διεκδικούσε την απάλειψη των ταυτοτήτων ή αντίστροφα, τον πολλαπλασιασμό τους, μέχρι τη δημιουργία του πολυδιάστατου ανθρώπου. Έδινε το 2001 τη μάχη για τη διαγραφή του θρησκευματος από τις ταυτότητες. Δεν ήταν ένα στοιχείο μόνο, αλλά πολλά που καθόριζαν την προσωπικότητά μας και ήταν η άρνηση του κάθε επιβεβλημένου στερεότυπου χαρακτηριστικού που θα μας απελευθέρωνε. Και έπειτα ήρθε ο φοβισμένος 21ος αιώνας.

Τώρα έχει γίνει αναγωγή της ταυτότητας σε θεμέλιο, όλα ερμηνεύονται μέσα από αυτό το πρίσμα. Στην αρχή του αιώνα, το 2003, στην ιδρυτική πράξη της Athens Voice έγραφα ότι αναγνώστες μας, voices, είναι οι πολίτες αυτής της πόλης. Ανεξαρτήτως χρώματος, φύλου, καταγωγής, σεξουαλικών προτιμήσεων, εθνικότητας. Ενώναμε τις ταυτότητές μας δημιουργώντας μια μεγαλύτερη, τον κάτοικο αυτής της πόλης, που ζει, δουλεύει, ερωτεύεται στην Αθήνα. Μοιάζει να το έγραφα έναν αιώνα πριν. Τώρα έχουν επαληθευτεί όλες οι δυσοίωνες προφητείες του Ένκι Μπιλάλ. Φυλές των πόλεων, θρησκευτικές, φυλετικές, σεξουαλικές, πολιτικές σχέτες, οργανώνονται σε μια ναρκισσιστική αναζήτηση ολοένα και πιο διακριτών και μειοψηφικών ταυτοτήτων, σε έναν εμφύλιο εναντίον όλων των άλλων.

Στις δημοκρατίες της συγκίνησης των social media, το συναίσθημα, ο μελοδραματισμός, ο ποιητικός ανορθολογισμός, η θυματοποίηση, συσπειρώνουν τα στρατόπεδα. Τα μέσα γίνονται πιο σημαντικά από τους σκοπούς. Κάποτε ο στόχος ήταν η χειραφέτηση, οι απελευθερωτικές καθημερινότητες. Τώρα ο στόχος είναι πρόσχημα, η στράτευση είναι το ζητούμενο. Πότε αρχίσαμε να διεκδικούμε τον ρόλο του θύματος; Πότε αντί να αγωνιζόμαστε για να απορρίψουμε τον ρόλο του θύματος, αρχίσαμε να τον επιζητούμε περήφανα; Πότε αντί να ασχολούμαστε με ιδέες, με λύσεις, με προτάσεις που θα βελτιώσουν τη ζωή μας, με οράματα για έναν πιο προοδευτικό κόσμο, αρχίσαμε να στοιχιζόμαστε σε στρατόπεδα; Πότε μας έγινε τόσο έντονη η ανάγκη της ένταξης κάτω από ένα λάβαρο, ένα γράμμα της αλφαβήτου, ένα χρώμα επιδερμίδας, μια θρησκεία;

Οικονομική κρίση, μια πανδημία με 1 εκατομμύριο νεκρούς ήδη, απειλές πολέμου, το άγνωστο μέλλον της 4ης βιομηχανικής επανάστασης. Έχουν εξήγηση όσα συμβαίνουν. Η πολιτική των ταυτοτήτων είναι πολιτική των φοβισμένων καιρών. Αυτούς ζούμε. Όμως στην εποχή των ταυτοτήτων, της θυματοποίησης, της στράτευσης, της ενσωμάτωσης, της εκθροπάθειας, προσπαθούμε να θυμόμαστε και τις άλλες λέξεις. Την αναζήτηση, την περιέργεια, τη δημιουργία, τη συνεργασία, την ανοχή, την ανεκτικότητα. Μετά την εποχή των Σταυροφόρων έρχεται η εποχή των Εξερευνητών. ▀

Γράψτε τη δική σας ευχή για τα 100 χρόνια
Λουμίδης Παπαγάλλος στην κάρτα ευχών,
φωτογραφίστε την και ανεβάστε την σε post στο Instagram.
Βάζοντας στην ανάρτησή σας hashtag
#100xroniaLoumidis, συμμετέχετε σε διαγωνισμό
και μπαίνετε στην κλήρωση για 100 τυχερούς
που θα κερδίσουν από ένα συλλεκτικό δίσκο βινυλίου
45 στροφών του «**Σαν μαγεμένο το μυαλό μου**»,
υπογεγραμμένο από τη Δήμητρα Γαλάνη
και την Ελεονώρα Ζουγανέλη.

Βασική προϋπόθεση για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό, είναι ο λογαριασμός Instagram των συμμετεχόντων να είναι δημόσιος/public.
Ο διαγωνισμός ισχύει μέχρι τις 11/10/2020 και η κλήρωση θα γίνει στις 16/10/2020.
Δείτε αναλυτικά τους όρους και προϋποθέσεις του διαγωνισμού στο:
nestlenoiazomai.gr/loumidis/oroi-diagonismou.

Σαν μαγεμένες
ΟΙ ΕΥΧΕΣ ΣΑΣ
ταξιδεύουν.

ΛΟΥΜΙΑΔΗΣ®

ATHENS VOICES

★ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ★

έκτρονο αγοράκι φορώντας μάσκα και φορτωμένο την τσάντα του σχολείου περπατάει στον δρόμο με τη μαμά του. Κάποια στιγμή η μαμά βγάζει στιγμιαία τη μάσκα ενώ το αγοράκι της φωνάζει έντρομο:

«Μαμααά! Βάλε τη μάσκα! Θα πεθάνουν η γιαγιά κι ο παππούς!»

(Αμπελόκηποι, Δευτέρα μεσημέρι)

«Το χλώριο στο σιντριβάνι καίει το γκαζόν. Και δηλητηριάζει και τα πουλιά που πάνε να πουν νερό».

(Ταξιδιχής διδάσκει, Δευτέρα πρωί, Βασιλίσσης Σοφίας)

Τσιγγάνος έχει κλείσει κεντρικό δρόμο της Γλυφάδας, σταματημένος έξω από περιπτερο, και φωνάζει από το μεγάφωνο στον περιπτερά:

«Φίλε, μου φέρνεις ένα Μάρλμπορο Λάιτ;»

(Γλυφάδα, Παρασκευή μεσημέρι)

Έξω από Γερμανό, μία ουρά κυρίως με ηλικιωμένους περιμένουν να πληρώσουν τον λογαριασμό τους και γκρινιάζουν:

«Αυτή με το γκρι τη βλέπεις; Είναι μια ώρα μέσα. Την έχει πρήξει την κοπέλα, είναι τρελή τελείως. Δεν θα ψωνίσει τίποτα κι εμείς στη ζέστη να περιμένουμε. Την έχω γεπόνισσα, ξέρω τι σου λέω».

(Γερμανός, Κολωνάκι, Τετάρτη μεσημέρι)

«Τη Φαίη Σκορδά την έπιασε δύσπνοια. Αλλά το πέρασε έτσι. Αλαφριά».

(Συζήτηση μέσα στο λεωφορείο για Πειραιά, Δευτέρα πρωί)

«Βγήκα λίγο να περπατήσω, να λειτουργήσει το άντερό μου».

(Κυρία με σκυλάκι μιλώντας στο κινητό της, σε δρόμο στα Βριλήσσια, Κυριακή απόγευμα)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

→ panikoval500@gmail.com

ΦΤΙΑΞΕ ΜΟΥ ΤΗ ΜΕΡΑ

Από τη σειρά «τα όμορφα ΚΑΦΑΟ της Αθήνας». Βρίσκεται στην Πλατεία Καπνικαρέα και δεν το έχει βανδαλίσει κανείς εδώ και πάνω από ένα χρόνο. Καλλιτέχνης: @evisaisabellarose

ΤΟ ΕΞΟΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει ο Βρετανός εικονογράφος **Ashley Percival**. Αποφοίτησε από το Falmouth University το 2010 και έκτοτε τα φανταστικά ζώα του εμφανίζονται σε αμέτρητα αντικείμενα και τόπους. Σε παιδικά ρούχα και βιβλία, αλλά και σε μια σειρά ρούχων της Gucci, το αποτέλεσμα πρόσφατης συνεργασίας του με τον εμβληματικό οίκο.

Περισσότερη δουλειά του στο www.ashleypercival.com και στο www.etsy.com

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΤΑΝΙΣΗ

«Στις 7 το απόγευμα τι να βγω να τραγουδήσω; Μίκι Μάους;»

ΑΝΤΙΓΡΙΠΙΚΟ ΕΜΒΟΛΙΟ

Κυνηγώντας το Άγιο Δισκοπότηρο.

ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΑΠΗ

Οι μανάδες που έμαθαν τι είναι το Netflix αλλά το λένε ακόμα Φίλμνετ.

ΜΑΛΑΚΑ ΜΟΥΣΤΟΚΟΥΛΟΥΡΑ

Το νέο κρουασάν.

ΣΚΗΝΗ ΣΕ ΑΘΗΝΑΪΚΟ CAFÉ

Κυρία ρωτάει τη σερβιτόρα πώς θα καπνίσει φορώντας τη μάσκα.

Η ΝΕΑ ΚΟΝΚΑΡΔΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ

«Πληρώνω περισσότερα στην εφορία από τον Τραμπ».

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΣΕ ΤΑΙΝΙΑ 3D ANIMATION

Κάνε, Θεέ μου, να μην είναι βλακεία.

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ TWEET

«Έπιασα στα πράσα τους γονείς μου να βλέπουν bachelor και να σχολιάζουν κιόλας. Καλύτερα να τους είχα πιάσει να κάνουν σεξ».

(@Tehanoula)

ΕΥΤΥΧΕΣ ΤΟ 2021

Ο Covid-19 φεύγει, οι εγκεφαλοφάγες αμοιβάδες έρχονται.

ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ

Έχουμε προμηθευτεί 4 εκατομμύρια εμβόλια και βρισκόμαστε στη λίστα αναμονής των φαρμακείων για εμβολιασμό 8 εκατομμύρια (υστερικοί).

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΕΝΦΙΑ.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ

Κακοφωτογραφημένα, σαν προσπέκτους ταβέρνας του '80.

ΟΙ ΣΩΣΤΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΑΣΚΑΣ

SOS θέμα στις πανελλήνιες 2021.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΠΡΟ COVID-19

Πέρσι τέτοια εποχή κανονίζαμε πού θα πάμε 3ήμερο 28ης Οκτωβρίου.

ΑΥΤΗ Η ΜΑΣΤΙΓΑ

Τα emails με τίτλο «Ορθή επανάληψη».

ΑΚΥΡΩΣΗ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ

Δεν πειράζει Μόνικα, θα σε περιμένουμε το 2021.

follow us on
Instagram

@athensvoice

@athensvoiceradio

@lookmag

@tastevoice

200 χρόνια ανεξαρτησίας. Ξεκινάμε τη γιορτή με το πρώτο αναμνηστικό μετάλλιο.

Το 2021 πλησιάζει. Η χρονιά-σταθμός για την ιστορική μας μνήμη μάς καλεί να γιορτάσουμε, να τιμήσουμε το παρελθόν και να οραματιστούμε το μέλλον μας. Το συλλεκτικό μετάλλιο ΠΡΟΠΟΜΠΟΣ, είναι ο προάγγελος του Νομισματικού Προγράμματος της Επιτροπής «Ελλάδα 2021».

Η Εθνική Τράπεζα, ως η 1^η τράπεζα του νεοσύστατου Ελληνικού κράτους το 1841, ανέλαβε το ιστορικό καθήκον της διάθεσής του σε κάθε Έλληνα και Φιλέλληνα, όπου κι αν βρίσκεται.

Αποκτήστε σήμερα τον ΠΡΟΠΟΜΠΟ σε συλλεκτική συσκευασία, στο nbgr.gr ή σε ένα κατάστημα της Εθνικής Τράπεζας και κρατήστε την ιστορία, τη γιορτή και το όραμα στα χέρια σας.

Ένα μοναδικό έργο

Στην «Αναγεννηθείσα Ελλάδα», οι δύο εμβληματικές μορφές του νεοελληνικού διαφωτισμού, ο Ρήγας Βελεστινλής και ο Αδαμάντιος Κοραής, υποβαστάζουν την Ελλάδα και την οδηγούν στην αναγέννηση. Έτσι φαντάστηκε ο λαϊκός ζωγράφος Θεόφιλος, τις διεργασίες που οδήγησαν στην Επανάσταση.

Μία μοναδική τεχνική

- Το κέρμα αποτελείται από 3 διαφορετικά μέρη που συνδέονται με τον μπλε δακτύλιο.
- Μια εξελιγμένη τεχνική που εφαρμόζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Το μαύρο χάπι

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΜΟΥ ΖΕΙ (;) ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ. Είναι 90 χρονών, κατάκοιτος, ζωσμένος με πάνες ακράτειας και δέχεται τροφή αλεσμένη στο μπλέντερ από μια Ρουμάνα 24ώρου φροντίδας. Από τον θάνατο της μάνας μου και μετά κατέρρευσε ολοκληρωτικά. Κάποτε ένας λεβεντάντρας, τώρα ένας μελαγχολικός γέρος. Δυστυχώς ή ευτυχώς, διατηρεί το μυαλό του καθαρό από αμυλώδεις ασβεστώσεις – ήγουν, δεν έχει άνοια. Έχει βέβαια άλλα νοσήματα. Όποτε κατεβαίνω στο Ηράκλειο να τον δω και να του κρατήσω λίγη συντροφιά, σέρνοντας μια καρέκλα πλάι στο κρεβάτι του και χαμηλώνοντας τον ήχο στην τηλεόραση, εκείνος μιλάει ακνά και με κόπο. Μου δείχνει το σώμα του κάτω από τα σκεπάσματα: «Είναι ζωή αυτή;» με ρωτάει. Είναι μια ερώτηση που κάνει πρωτίστως στον εαυτό του. Κάθε τόσο μπαίνει στο δωμάτιο η Ρουμάνα και του δίνει ένα χάπι. Ο πατέρας μου παίρνει δεκαπέντε λογίων χάπια σε διαφορετικές ώρες. Αν έλειπε μια μέρα η Ρουμάνα, κανείς δεν θα ήξερε τι να κάνει με τις δοσολογίες.

Ο πατέρας μου με κοιτάζει και περιμένει μια απάντηση. «Είναι ζωή αυτή;» επαναλαμβάνει. «Όχι», του λέω, «αυτή δεν είναι ζωή». Στρέφει το βλέμμα του προς τα πάνω. «Το όπλο είναι ακόμα στο πατάρι;» με ρωτάει. Κάθε τίμιο κρητικό σπίτι έχει ένα –τουλάχιστον– όπλο στο πατάρι. «Το όπλο είναι στη θέση του, το ίδιο και οι σφαίρες», τον βεβαιώνω. «Θέλω να μου το κατεβάσεις εδώ», λέει. «Να το έχω δίπλα μου». Ο πατέρας μου πάσχει από Πάρκινσον. «Μα δεν έχεις σταθερό χέρι», του λέω. «Θα μπορούσε να γίνει κάποιο ατύχημα. Άσε που βάψαμε πρόσφατα τους τοίχους». «Δεν μπορώ άλλο αυτή τη μη-ζωή», λέει. Καθηλωμένος στο κρεβάτι, υποχείριο των φαρμάκων και της Ρουμάνας, νιώθει αιχμάλωτος μέσα σ' ένα σώμα που τον έχει εγκαταλείψει από καιρό. «Μακάρι να είχα να σου δώσω το μαύρο χάπι», λέω. «Τι είναι το μαύρο χάπι;» με ρωτάει. «Ένα χάπι που σου εξασφαλίζει ήσυχο θάνατο», μονολογώ κοιτάζοντας πέρα, στην αυλή. «Θέλω να μου βρεις αυτό το μαύρο χάπι», λέει.

«Δυστυχώς, δεν υπάρχει», αναστενάζω. «Λέω επίμονα στους φίλους μου γιατρούς ότι το μαύρο χάπι θα ήταν μια σπουδαία εφεύρεση, ίσως πιο σπουδαία κι από τη θεραπεία της φαλάκρας». Ο πατέρας μου χαμογελάει θλιμμένα. Είναι φαλακρός – κι εγώ με τη σειρά μου κληρονόμισα αυτό το άθλιο γονίδιο. «Τώρα γέρασες κι εσύ», μου λέει. «Τι να τα κάνεις τα μαλλιά;» Εξανίσταμαι φουρκισμένος. «Αν είχα μαλλιά θα φαινόμουν δέκα χρόνια νεότερος», λέω. Ο πατέρας μου μοιάζει να βαρέθηκε ξαφνικά την κουβέντα μας και βυθίζεται σ' έναν λήθαργο. Έτσι είναι την υπόλοιπη μέρα –κάθε μέρα–, με φωτεινά διαλείμματα τις ώρες του φαγητού και των χαπιών.

Ο πατέρας μου δεν είναι πια ένας ευτυχής ένοικος της ζωής, είναι ένας δυστυχισμένος πελάτης της φαρμακοβιομηχανίας. Η κοινωνία θα έπρεπε κάποτε να συζητήσει ανοιχτά για το δικαίωμα του ανθρώπου στον θάνατο. Να διαβάσει ξανά την Απολογία του Σωκράτη. Και να απαιτήσει από την επιστημονική κοινότητα το Μαύρο Χάπι. **Α**

choose

ΔΙΝΟΥΜΕ ΟΛΗ ΜΑΣ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ

Στη ΔΕΠΑ Εμπορίας δίνουμε όλη μας την ενέργεια για την προστασία του περιβάλλοντος. Με μία επένδυση άνω των € 3,2 δισ., φέραμε στην Ελλάδα το φυσικό αέριο, το πιο φιλικό προς το περιβάλλον από όλα τα ορυκτά καύσιμα, που μειώνει σημαντικά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Σήμερα, το φυσικό αέριο είναι η γέφυρα προς την απολιγνιτοποίηση και την ενεργειακή μετάβαση της χώρας και εμείς βγαίνουμε πάλι μπροστά, επενδύοντας σε καινοτόμες τεχνολογίες, που το φέρνουν σε κάθε γωνιά της Ελλάδας. Παράλληλα, αναπτύσσουμε εναλλακτικά και φιλικά προς το περιβάλλον καύσιμα, όπως το υδρογόνο και το βιομεθάνιο και επεκτείνουμε τη δραστηριότητά μας σε στρατηγικούς ενεργειακούς τομείς.

Γιατί στη ΔΕΠΑ Εμπορίας μάς γεμίζει ενέργεια το να στηρίζουμε την ανάπτυξη και την αειφορία.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΑΕΙ ΜΠΡΟΣΤΑ.

Τα νούμερα της Εβδομάδας

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

750 ολόκληρα δολάρια ομοσπονδιακούς φόρους πλήρως ο Donald Trump τη χρονιά που εξελέγη πρόεδρος των ΗΠΑ, όπως αποκάλυψαν οι New York Times, έχοντας προηγουμένως βάλει «χέρι» στις φορολογικές δηλώσεις του μεγιστάνα των ακινήτων.

72,9 εκατ. δολάρια ήταν μάλιστα η επιστροφή φόρου που έλαβε το 2010 για την οποία ωστόσο εκκρεμεί μια δεκαετής δικαστική διαμάχη με την Υπηρεσία Εσωτερικών Εσόδων των ΗΠΑ.

915,7 εκατ. δολάρια ζημιές δήλωσε το 1995, τη χρονιά που θεμελίωσε τον φερώνυμο ουρανοξύστη στη Νέα Υόρκη. Χάρη σε εκείνη τη δήλωση δεν πλήρωσε ούτε σεντς φόρων για τουλάχιστον μία δεκαετία. Ο Trump ως απάντηση στις αποκαλύψεις εφαρμόζει τις γνωστές ανορθόδοξες πρακτικές του, αρνούμενος να δημοσιοποιήσει οικειοθελώς τις δηλώσεις του και δίνει δικαστική μάχη κατά όσων επιχειρούν να τις δημοσιοποιήσουν. Φαίνεται πως ήγγικεν η ώρα να «περάσει από το ταμείο» (#diplis).

33 μέλη τεσσάρων διαφορετικών ΜΚΟ συνελήφθησαν στη Λέσβο από την Αστυνομία και φέρονται να συμμετείχαν σε κύκλωμα διακίνησης μεταναστών.

2,55 δισ. ευρώ καλούνται να πληρώσουν φέτος για τον ΕΝΦΙΑ οι 7,3 εκατομμύρια ιδιοκτήτες ακινήτων.

1.284.890 ιδιοκτήτες απαλλάχθηκαν μερικών ή ολικώς από τον φόρο με βάση εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια.

3.394 ιδιοκτήτες απαλλάχθηκαν επειδή διαμένουν σε μικρά και ακριτικά νησιά.

7 θανάτους οπερατικών ηρωίδων, τις οποίες η Μαρία Κάλλας χαρακτήρισε με την εμβληματική ερμηνεία της, αλλά και τον φυσικό θάνατο της ίδιας της ελληνίδας σοπράνο, παρουσίασε στην όπερα της Βαυαρίας η εμβληματική Σέρβα performing artist Marina Abramović.

200 μόλις από τις 2.300 θέσεις του μεγάλου θεάτρου διατέθηκαν στο κοινό λόγω social distancing, αντίθετα δηλαδή με ό,τι συμβαίνει στις εγκώριες συναυλίες όλο το καλοκαίρι. Η εμβληματική παράσταση της Abramović θα είναι διαθέσιμη online στο κοινό μέχρι τις 7 Οκτωβρίου, μέσω video on demand στη διεύθυνση <https://www.arte.tv/en/videos/099197-000-A/the-7-deaths-of-maria-callas/>. Προλάβετε!

3 εκατ. ευρώ ζητά πίσω από τον «κόκκινο εργολάβο» Χρήστο Καλογρίτσα η παλαιστινιακής καταγωγής οικογένεια Χούρι, ιδιοκτήτες της κατασκευαστικής εταιρείας Consolidated Contractors Company. «Τα έφαγε παρανόμως» αναφέρουν χαρακτηριστικά σε ανακοίνωσή τους, χωρίς πολλές λεπτομέρειες για τη σχέση εμπιστοσύνης που τους οδήγησε να του προκα-

ταβάλλουν εξ αρχής τα 3 εκατομμύρια.

45 εκατ. ευρώ ήταν το ύψος του έργου για την κατασκευή του «Al Zahia City Center Mall», που υποτίθεται ότι θα κατασκεύαζε ο Χρ. Καλογρίτσας για λογαριασμό της CCC στην πόλη Σάρτζα των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων. Όπως καταγγέλλει πλέον και με υπόμνημα ο Καλογρίτσας, τα λεφτά προορίζονταν αρχικά για το SYRIZA Channel και όταν το σχέδιο ναυάγησε, διετεθήσαν για τον ευγενή σκοπό έκδοσης της εφημερίδας Documento.

3.800 ευρώ θα είναι πλέον ο μικτός κατώτατος μισθός στην Ελβετία, όπως αποφασίστηκε σε σχετικό δημοψήφισμα. Τα συνδικάτα ωστόσο αντιδρούν καθώς θεωρούν ότι το υψηλό κόστος ζωής καθιστά αδύνατη μια αξιοπρεπή διαβίωση, ιδιαίτερα στην περιοχή της Γενεύης.

600 εργαζόμενοι της Eurobank δήλωσαν σύμφωνα με πληροφορίες συμμετοχή στο πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου εργαζομένων που ολοκληρώθηκε την προηγούμενη εβδομάδα. Ένα νέο πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου ξεκινά την επόμενη εβδομάδα ενώ το ανώτατο όριο εφάπαξ αποζημίωσης ορίζεται στις 250.000 ευρώ.

296,39 μονάδες ήταν η τιμή του Τραπεζικού Δείκτη στο Χρηματιστήριο της Αθήνας, επίπεδα που είχε να δει από το τέλος Μαΐου, όταν και οι επιπτώσεις του lockdown και της πανδημίας δεν είχαν ακόμη εκτιμηθεί πλήρως.

88% μειώθηκε ο τζίρος της Aegean Airlines στο δεύτερο τρίμηνο του έτους.

82% μειώθηκε ο αριθμός των πτήσεων της αεροπορικής εταιρείας κατά το ίδιο διάστημα.

8% αντίθετα αυξήθηκαν οι πωλήσεις της Plaisio Computers στο πρώτο εξάμηνο του έτους, παρά την αρνητική επίπτωση που είχε το δίμηνο lockdown.

16 Αρμένιοι αυτονομιστές στρατιώτες σκοτώθηκαν και περισσότεροι από 100 τραυματίστηκαν από νέες συγκρούσεις στα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας, στην περιοχή του Ορεινού Καραμπάχ, στον Καύκασο.

5 Αζέροι επίσης έχασαν τη ζωή τους από τις συμπλοκές. Οι πληροφορίες φυσικά είναι εξαιρετικά δύσκολο να ελεγχθούν.

30.000 άνθρωποι είχαν χάσει τη ζωή τους στον πόλεμο που ξεκίνησε μεταξύ Αζέρων και Αρμενίων αυτονομιστών τη δεκαετία του '90, αμέσως μετά τη διάλυση της ΕΣΣΔ. Τώρα παρεμβαίνει ο Tayyip Erdogan, υπέρ των «αδελφών Αζέρων» φυσικά.

90% των γυρισμάτων της νέας σειράς «Τεχεράνη», που προβάλλεται από τη συνδρομητική πλατφόρμα Apple TV+, έγιναν στην Αττική και ειδικότερα στο Κέντρο της Αθήνας, στο Μαρούσι, στην Καλλιθέα και στο Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος.

630 εργαζόμενοι απασχολήθηκαν στην Ελλάδα για τις ανάγκες της παραγωγής.

40% ήταν το ποσοστό της επιχορήγησης των δαπανών της παραγωγής, σύμφωνα με τον σχετικό νόμο του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

8 πόλεις του Τέξας βρίσκονται σε «κατάσταση καταστροφής», καθώς εντοπίστηκαν εγκαταλεηθέντες αμοιβάδες σε αποθέματα νερού που τροφοδοτούν το δίκτυο ύδρευσης.

34 μόλις περιστατικά με ανάλογες αμοιβάδες έχουν καταγραφεί την τελευταία δεκαετία στις ΗΠΑ.

30 εξ αυτών προκλήθηκαν από κατάποση νερού σε θαλάσσια πάρκα, πισίνες ή δημόσιους πίδακες.

4 μόλις άνθρωποι από τους 145 που έχουν προσβληθεί από σχετικές αμοιβάδες από το 1962 και μετά, κατάφεραν να επιβιώσουν.

28.885 ελέγχους ατόμων στο πλαίσιο των περιπολιών για τις συναθροίσεις, πραγματοποίησε η Ελληνική Αστυνομία το Σαββατοκύριακο. Βεβαίως, στελέχη της κυβέρνησης είχαν προηγουμένως εκφράσει την άποψη ότι «δεν μπορούμε να κυνηγάμε τους πολίτες», ενώ όντως δεν κυνήγησαν όσους συναθροίζονται υπό τη σκέπη κομμάτων ή άλλων φορέων.

44 πρόστιμα των 150 ευρώ βεβαιώθηκαν, αλλά η κατάσταση στις πλατείες δεν έδειξε να αλλάξει.

Νούμερα με πολλά μηδενικά

Αντώνης Λιάκος

«Ο κ. Χαρδαλιάς μας είπε σοβαρά ότι εξετάζεται η επιβολή περιοριστικών μέτρων για τους ανθρώπους ηλικίας 65 ετών και άνω, αυτούς δηλαδή που βρίσκονται στις κρίσιμες ηλικιακές ομάδες. Καλά ότι δεν πρόκειται να πειθαρχήσουμε,ας το έχουν δεδομένο, πριν γελοιοποιηθούν και τα μαζέψουν όπως έκαναν με τον Μεγάλο Περίπατο. ...εμπρός λοιπόν για της γενιάς μας τα πολυτεχνεία!»Έτσι αντέδρασε ο καθ' έξιν επαναστάτης και aficionado της ιδεολογικής θολούρας, ιστορικός και στέλεχος του ΣΥΡΙΖΑ, Αντώνης Λιάκος, στις φήμες για περιορισμό της κυκλοφορίας στους άνω των 65 ετών. Αν ο κ. Χαρδαλιάς είχε περισσότερο χιούμορ θα έπρεπε να του χαρίσει μια δερματόδετη έκδοση του «On the Origin of Species by Means of Natural Selection, or the Preservation of Favoured Races in the Struggle for Life» (ελληνιστί ο τίτλος απλουστεύθηκε σε «Η καταγωγή των ειδών») του Κάρολου Δαρβίνου.

Τ.Ε. ΚΚΕ Χανίων

«Η Τομεακή Επιτροπή Χανίων του ΚΚΕ καλεί σε ξεσηκωμό τον Χανιώτικο λαό ενόψει της προγραμματισμένης επίσκεψης του Υπουργού Εξωτερικού των ΗΠΑ στα Χανιά. Οι Κομματικές Οργανώσεις του ΚΚΕ σε όλους τους χώρους και στις γειτονίες πρωτοστατούν ώστε να φτάσει το μήνυμα παντού. Είναι ανεπιθύμητος ο Υπουργός του πολέμου στην Πόλη μας. Στα πλαίσια της πολιτικής δραστηριότητας οργανώθηκε το πρωί του Σαββάτου 26 Σεπτεμβρίου πορεία στην Λαϊκή Αγορά των Χανίων». Με αυτή τη λιτή ανακοίνωση οι κομμουνιστές της πόλης έδωσαν ένα γερό μάθημα στον «Υπουργό πολέμου», το όνομα του οποίου απαξιούν ακόμη και να αναφέρουν. Ανάλογο με εκείνο που είχε δώσει ο Δήμος Καισαριανής στον Μπάρακ Ομπάμα. Άσε που με την «πικετοφορία» στη λαϊκή εμπόδισαν τον Πομπέο από το να επωφεληθεί της ευκαιρίας και να ψωνίσει αγγουράκια Κνωσσού και απίδια από τους πάγκους των τοπικών μανάβδων... **Α**

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεκλιβανίδης

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συνταϊρμάς

Υπεύθυνος Έλγης Τάκης Σκριβάνος Επιμέλεια Έλγης Δήμητρα Γκρουκ

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης Αρχισυντάκτες Γιάννης Τσάκαλος, Έρρικα Ρούσσου

Συντακτική ομάδα: Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Ντ. Βλαχοπούλου, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Α. Γκόρου, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου,Τ. Ζααβέλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Β. Κορωναίος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένης, Γ. Πουλιόπουλος, Μ. Νομικός, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαηλιού, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Α. Σκαράκη, Ζ. Σφυρη, Σ. Τριανταφύλλου, Ευ. Τσαβδάρη, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα info@athensvoice.gr Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Καμζόλα avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Μορφούλα Βογιατζόγλου, Sotos Anagnos Εικονογραφήσειςart@athensvoice.gr Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζααζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισατζεκίαν, Δημήτρης Κλεάνθης, Πέτρος Νικόλτσος

Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη

Advertising Manager Πέπη Κράλιοβιτς

Διεύθυνση Direct Market Δημήτρης Καλαμάρης

Direct Market Βασίλης Ζαφειρούλης, Χρήστος Τριανταφυλλίδης Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα marketing@athensvoice.gr Digital Advertorial Coordinator Έφη Ορφανάκου efiorfanakou@athensvoice.gr Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Μαρία Καραχοντζή, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση «Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ» Διανομή: Free Sunday

Athens Voice S.A. Χαρ. Τρικούνη 22, 106 79 Αθήνα Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369 fax: 210 3632.317 Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310 Athens Voice Radio 102.5: 210 3648. 213 Αγγελίες: 210 3617. 369 Λογιστήριο: 210 3617. 170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής, μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα: 210 3617.360, 210 3617.369

Κωδικός εντύπου: 7021 ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

BAKE ROLLS

Γεύσεις που γράφουν ιστορία.

102.5
ATHENS
VOICE
RADIO

★ *late night* ★
SESSIONS

ΠΕΜΠΤΗ 22:00 - 24:00

**Athens
Incoming**

ΜΕ ΤΟΝ
Δημήτρη Λιλή

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22:00 - 24:00

**Black
Athena**

ΜΕ ΤΟΝ
Κωστή Νικηφοράκη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 24:00 - 02:00

Flipside

ΜΕ ΤΟΝ
Νίκο Δημόπουλο

ΣΑΒΒΑΤΟ 24:00 - 02:00

**Keep it
Real**

ΜΕ ΤΟΝ
Χρήστο Αντωνίου

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Μιας πανδημίας μύρια κακά έπονται

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Το πρωτοσέλιδο της «Le Monde» 29/9 ήταν αφιερωμένο στην ολοένα αυξανόμενη αδυναμία των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων να επιβάλουν τον σεβασμό των έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Το φαινόμενο είναι έκδηλο στη Βρετανία, τη Γαλλία, την Ισπανία, στην Πολωνία, εσχάτως και στη Γερμανία, για να μιλήσουμε για τις μεγάλες χώρες της Ευρώπης. Το φαινόμενο είναι έκδηλο και στην Ελλάδα, όπου τελικά δεν ανιχνεύονται σοβαρές συσπειρώσεις πολιτών που πιστεύουν ή προπαγανδίζουν, ή ακόμη και προωθούν συστηματικά και μεθοδικά την άρνηση χρήσης μάσκας ή την άρνηση ύπαρξης του Covid-19. Οι αντίστοιχες ομάδες στην Αμερική και την Ευρώπη είναι και ισχυρότερες και αποτελεσματικότερες. Στην Ελλάδα το φαινόμενο έχει χαρακτηριστικά αυθόρμητων συναθροίσεων και αφελών έως και επιπόλαιων συμπεριφορών, άκρως επικίνδυνων για τη δημόσια υγεία, αλλά που δεν υπακούν σε κάποιο συντονιστικό κέντρο, πολλώ δε μάλλον σε ένα πολιτικό κέντρο λήψης αποφάσεων όπως επί παραδείγματι συμβαίνει στις ΗΠΑ με το Δίκτυο πολιτικής στήριξης του Ντόναλντ Τραμπ μέσω του ακροδεξιού ιστού που καλύπτει όλες τις δυνατές εκφάνσεις του αμερικανικού υπερσυντηρητικού εθνικολαϊκισμού.

Αν η γαλλική «Le monde» θεωρεί αναγκαίο να ασχοληθεί με πρωτοσέλιδη αρθρογραφία με αυτό το ζήτημα, τότε είναι μάλλον αυτονόητο το συμπέρασμα πως η πολιτική των κατασταλτικών μέτρων για την αντιμετώπιση του Covid-19 δεν διοχετεύεται εύκολα και πειστικά στις κοινωνίες. Μπορεί στη Γερμανία οι αρνητές των μεθόδων αντιμετώπισης του ιού να είναι έκδηλα οπαδοί του ακροδεξιού AfD. Μπορεί στη Γαλλία οι αρνητές χρήσης μάσκας στην πλειοψηφία τους να στηρίζουν το κίνημα των «Κίτρινων Φιλέκων». Μπορεί στη Βρετανία οι συντηρητικοί ψηφοφόροι να στηρίζουν την άρνηση λήψης μέτρων που έχουν οικονομικό αντίκτυπο. Στην Ισπανία ωστόσο οι διαμαρτυρίες δεν περιορίζονται μόνο στον χώρο της ακροδεξιάς όπου και εκεί αρνείται κάθε μέτρο και αναπαράγει όλες τις θεωρίες συνωμοσίας. Είναι και οι κάτοικοι των υποβαθμισμένων συνοικιών της Μαδρίτης που ξεσηκώθηκαν καταγγέλλοντας την ταξική διχοτόμηση της πρωτεύουσας όπου προστατεύονται οι συνοικίες των ευπόρων με απαγορευτικές διατάξεις και περιορισμούς στα λαϊκά προάστια, που έτσι καταδικάζονται και να απορροφήσουν την πανδημία και να καταρρεύσουν οικονομικά. Στις ΗΠΑ αποδείχτηκε πέραν κάθε επιστημονικής αμφιβολίας πως η θνησιμότητα από Covid-19 στους πληθυσμούς των λευκών Αμερικανών είναι υποδιπλάσιος της θνησιμότητας μεταξύ των Αφροαμερικανών.

Τη Δευτέρα που μας πέρασε το σύνολο των θανάτων από Covid-19 άγγιξε το ψυχολογικό φράγμα του ενός εκατομμυρίου ατόμων. Αυτό σημαίνει πως η παρούσα πανδημία έφθασε το όριο θνησιμότητας που κινήθηκε ο ιός της γρίπης του Χονγκ Κονγκ το 1968. Σύμφωνα με τα υφιστάμενα αρχεία εκείνη η πανδημία ήταν η χειρότερη η οποία ενέσκηψε μετά την ισπανική γρίπη του 1918-1919 η οποία βεβαίως βασάνισε την ανθρωπότητα πάνω από μία δεκαετία. Με λίγα λόγια, με σύγχρονα μοντέλα σύγκρισης η Πανδημία Covid-19 φαίνεται να είναι και περισσότερο απειλητική - επιθετική ως προς τη μεταδοτικότητα του ιού όσο και περισσότερο δολοφονική από ανάλογες πανδημίες, όπως εκείνη του 1968.

Σε απόλυτους αριθμούς η πανδημία Covid-19 είναι σαφώς πιο επικίνδυνη από όλες τις επιδημίες γρίπης που εμφανίστηκαν έκτοτε, καθώς και από αντίστοιχες επιδημίες κορωνοϊών. Με λίγα λόγια καταρρίπτεται εύκολα και χωρίς αμφισβητήσεις η όποια θεωρία σύγκρισης της θνησιμότητας και των όποιων μεταγενέστερων επιβαρυντικών επιπτώσεων μεταξύ του Covid-19 και άλλων κοινών ιώσεων ή και επιδημιών γρίπης. Είναι επίσης προφανές πως ανεξάρτητα από την έκδηλη πλέον πολιτική εκμετάλλευση της υπόθεσης «Εμβόλιο κατά του Covid-19», όπου οι φαρμακευτικές εταιρείες έχουν αναβαθμιστεί σε μείζονες σημασίας πολιτικοί partners, η παραγωγή, η διάθεση και τελικά ο εμβολιασμός των πολιτών με όποιο παρασκεύασμα κυκλοφορήσει δεν θα ολοκληρωθούν σε παγκόσμια κλίμακα πριν την παρέλευση 18 μηνών από σήμερα. Δηλαδή η ανθρωπότητα και ως προς τα καθ' ημάς η Δύση θα αντιμετωπίσουν με τον έναν ή τον άλλον τρόπο άλλη μία πλήρη οικονομική σεζόν με πανδημικά φαινόμενα μεταβλητής ισχύος. Αυτή η επισήμανση σημαίνει πως η ανεργία σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, ο Καναδάς και η Αυστραλία, καθώς και σε μέσους όρους στην ΕΕ αλλά και στις χώρες πυλώνες των BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Νότιος Αφρική και Ινδία) θα είναι το βασικότερο πρόβλημα και η σημαντικότερη συνάρτηση για τη διαμόρφωση συνθηκών σταθερότητας σε στρατηγικά σημεία του πλανήτη. Μία οικονομική σεζόν με τέτοια ποσοστά ύφεσης παγκοσμίως θα πυροδοτήσει σειρά τοπικών και περιφερειακών συγκρούσεων.

Ήδη έχουμε την πρώτη τέτοιου είδους σύγκρουση στον Καύκασο, που πυροδοτείται από τη δραματική μείωση των τιμών του πετρελαίου και άρα των εσόδων του Αζερμπαϊτζάν, αλλά και της πέραν κάθε αμφισβήτησης αποχώρησης των ΗΠΑ από κάποιες στρατηγικά «υπερφορτωμένες» περιοχές του πλανήτη. Επισημαίνεται και είναι ενδεικτικό ότι η σύγκρουση στον Καύκασο διεξάγεται με τεχνολογικά μέσα και εξοπλισμούς περασμένων δεκαετιών και με μεθόδους που παραπέμπουν στο μέτωπο του Μάρνη κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Είναι η πρώτη φορά που μεταπολεμικά μια πανδημία η οποία και πάλι ξεκινά από την Ανατολική Ασία, όπως σχεδόν όλες οι πανδημίες που έχουν σαρώσει ιστορικά τον πλανήτη πριν την ύπαρξη σύγχρονων εργαστηρίων, συμπιέζει χρονικά με μία γενικότερη αποσταθεροποίηση στρατηγικής μορφής και εξελίσσεται σε μία παγκοσμίου εμβέλειας οικονομική ύφεση με χαρακτηριστικά ανάλογα ή χειρότερα εκείνης του 1929. Σύμφωνα με τα κλασικά μοντέλα - διαγράμματα που χρησιμοποιούν παγκοσμίως όλα τα Ινστιτούτα Στρατηγικών Μελετών η συνάρτηση οικονομικής ανέχειας, αποσταθεροποιητικών τάσεων, ελλείμματος ασφάλειας και αδυναμίας παραγωγής κέρδους, οδηγεί πάντα ως προς το μοντέλο σε πολεμική σύγκρουση. Πρόκειται για στατικού τύπου αναλύσεις αλλά που έχουν τη σημασία τους. Εδώ και τουλάχιστον τρία χρόνια έχει πλήρως αποδομηθεί όλο το σύστημα ασφαλείας στη Μέση Ανατολή, όπως τουλάχιστον το γνωρίζαμε με τη ραγδαία μετατόπιση του αραβικού - σουνιτικού πυρήνα (Αίγυπτος - Σαουδική Αραβία, Εμιράτα - Ιορδανία) προς το Ισραήλ. Εδώ και τουλάχιστον τέσσερα χρόνια έχουμε μία ραγδαία αναδόμηση των μετώπων στην Εγγύς Ανατολή - Λεβάντε όπου η Τουρκία, η Ρωσία και το

Ιράν σχηματίζουν ένα στρατιωτικο-οικονομικό τόξο που συγκροτεί ένα υπολογίσιμο περιφερειακό σύστημα αναφοράς.

Εδώ και τουλάχιστον δέκα χρόνια έχουμε μία συστηματική, μεθοδική και τεχνολογικά αξιόπιστη διείσδυση της Κίνας στην Αφρική η οποία από άκρου εις άκρον είναι αποσταθεροποιημένη. Πρόκειται για μία ουσιαστικότερη αναδιάρθρωση βασικών πόρων σε παγκόσμια κλίμακα όπου θίγονται ουσιαστικά στρατηγικά συμφέροντα. Η αποσταθεροποίηση στην Αφρική είναι πια ορατή στη Λιβύη (κρυφή στην Αλγερία), στο Μαλί, το Σουδάν, τη Σομαλία, στη Νιγηρία και τον Νίγηρα, στη Δυτική Αφρική και λιγότερο ορατή σε άλλες περιοχές.

Εδώ και τουλάχιστον δέκα χρόνια έχει αρχίσει με αργούς ρυθμούς στην αρχή, που επιταχύνεται όλο και περισσότερο όσο περνά ο καιρός, να εμφανίζονται οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Στρατηγικά συμφέροντα που βρίσκονταν «παγωμένα» λόγω παγετώνων ενεργοποιούνται στην Αρκτική. Τεράστιες περιοχές της Ασίας και της Αφρικής αλλάζουν οικονομικό προσανατολισμό λόγω ξηρασίας. Άλλες περιοχές εξαφανίζονται λόγω συνεχών πλημμυρών. Οι μετακινήσεις πληθυσμών είναι αναπόφευκτες. Η αποσταθεροποίηση των συστημάτων ασφαλείας επίσης.

Είναι προφανές πως το 2020 είναι μία οριακή χρονιά με χαρακτηριστικά μοναδικά, τουλάχιστον ως προς τον τρόπο που αντιλαμβάνονταν τα πράγματα μέχρι σήμερα και μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Το αποτέλεσμα των εκλογών στις ΗΠΑ δεν θα επηρεάσει τις δυναμικές που έχουν αναπτυχθεί. Θα επηρεάσει ενδεχομένως χρονικά την διαχείριση αυτών των δυναμικών. Οι ΗΠΑ από την 11η Σεπτεμβρίου και μετά επέλεξαν την εσωστρέφεια ως αντίδοτο στην αναπόφευκτη παρακμιακή πορεία τους. Η στρατηγική απαγκίστρωση των ΗΠΑ δεν άρχισε επί Τραμπ. Επί της ουσίας άρχισε επί Ομπάμα. Οι κοινωνίες παγκοσμίως αλλά σε ό,τι μας αφορά άμεσα οι δυτικές κοινωνίες αισιόδοξες τις δυναμικές που αναπτύσσονται, επιχειρούν να αντιδράσουν. Οι αντιδράσεις δυστυχώς επιβεβαιώνουν τον κανόνα πως η ιστορία επαναλαμβάνεται και όχι μόνο ως φάρσα. Οι αντιδράσεις είναι φοβικές και οι συσπειρώσεις ακόμη και ανίερες.

Το αρχιτεκτόνημα του απολυταρχισμού, φαιού ή ερυθρού, με τη μορφή του φασισμού, του ναζισμού, του ιβηρικού τύπου φρανκισμού, του σταλινισμού ή και διαφόρων άλλων εκφάνσεων, βασίστηκε στη δημιουργία κυρίαρχης ιδεολογίας κτισμένης πάνω στο Fake. Προσοχή, το Fake δεν είναι το ψέμα. Είναι κάτι σαν ψέμα με αληθοφανείς παραμέτρους. Το Fake είναι όχημα μεταφοράς ιδεολογίας. Είναι και προμηθευτής ψευδούς συνείδησης. Το ψέμα είναι απολύτως χονδροειδές. Το Fake είναι πασπαρτού. Είναι βυτιοφόρο ιδεολογικών αποβλήτων με ανακριβείς πληροφορίες.

Η πανδημία κατάφερε να «αποκαλύψει» αυτά τα κενά που προϋπήρχαν και δεν εκδηλώνονταν στις δυτικές μας (και όχι μόνον) κοινωνίες. Στην αρχή κυριάρχησε ο φόβος, μετά ήρθε η άρνηση και τώρα ιδεολογικοποιείται το σύστημα αντίδρασης στη βάση της απόρριψης λογικών επιχειρημάτων διότι παραβιάζουν την ελευθερία βούλησης. Είναι κομμικό να παρατηρείς ιδεολογίες της ακροδεξιάς να καταγγέλλουν το καθεστώς ανελευθερίας που επιβάλλουν οι εκλεγμένες κυβερνήσεις λόγω Covid. Η πανδημία χρησιμοποιείται ως πρόσχημα. Αύριο τα απαιτούμενα μέτρα για την αντιμετώπιση άλλων εκτάκτων αναγκών, πιθανώς σημαντικότερων, με την ίδια λογική θα παραβιάζουν άλλες ελευθερίες. Κάπως έτσι στήθηκε η πυρπόληση του Ράικσταγκ. Κάπως έτσι φθάσαμε στο απόλυτο κακό. Στο Αμβούργο οι εργατικές συνοικίες ψήφισαν τους εθνικοσοσιαλιστές υποψηφίους. Μετά ήταν πια αργά. **Α**

**ΕΙΝΑΙ ΚΩΜΙΚΟ
ΝΑ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙΣ
ΙΔΕΟΛΟΓΟΥΣ ΤΗΣ
ΑΚΡΟΔΕΞΙΑΣ ΝΑ
ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΝ
ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ
ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
ΛΟΓΩ COVID**

Η προνομιακή θέα στη ζωή του Χένρι

Είναι σταρ ο διάσημος νευροχειρουργός **Χένρι Μαρς**, σίγουρα, αλλά πριν από αυτό είναι ένας καλός γιατρός κι ένας ανήσυχος νους

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΟΥ

ΕΑ'ΛΕΓΕ ΚΑΝΕΙΣ ΟΤΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΜΑΚΡΑ ΚΑ-
ριέρα στη διάρκεια της οποίας χειρουργούσε γύρω
στους 500 ασθενείς τον χρόνο, ο Χένρι Μαρς θα είχε
να πει κάτι πρωτότυπο, κάτι πρωτάκουστο για τον
ανθρώπινο εγκέφαλο. Άλλωστε είναι ένας από τους πιο δι-
ακεκριμένους νευροχειρουργούς της Μεγάλης Βρετανίας. Ο
Μαρς ήταν ο πρώτος που άρχισε να χειρουργεί ενόσω ο ασθε-
νής διατηρούσε τις αισθήσεις του, ώστε να είναι σε θέση να
αντιδρά σε ερεθίσματα κι έτσι να καθοδηγεί, υπό μια έννοια,
τη διαδικασία.

Τα δύο βιβλία του έχουν γίνει μπεστοσέλερ, το BBC έχει γυρί-
σει ένα θαυμάσιο ντοκιμαντέρ για τη δουλειά του, ο ίδιος έχει
δώσει αμέτρητες συνεντεύξεις. Είναι σταρ ο Μαρς, σίγουρα,
αλλά πριν από αυτό είναι ένας καλός γιατρός κι ένας ανήσυ-
χος νους — χρόνια τώρα προσφέρει δωρεάν τις υπηρεσίες του
στην Ουκρανία, την Αλβανία και το Νεπάλ, όχι μόνο κάνον-
τας χειρουργεία, αλλά εκπαιδεύοντας νεότερους, ντόπιους
γιατρούς. Όσο περνάει από το χέρι του, γεμίζει τον κόσμο με
καλούς γιατρούς.

Αλλά όταν τον ρωτούν τι έχει μάθει για τον εγκέφαλο, χα-
μογελάει, σπκώνει αυτά τα επιδέξια, σχεδόν θαυματουργά
χέρια του και τα αφήνει να πέσουν πάλι, παραιτημένα. «Δεν
κατανοούμε πώς λειτουργεί. Κι ίσως να μην το κατανοήσουμε
ποτέ», λέει. Κι ο καθένας από εμάς έχει μέσα στο κρανίο του
ένα τεράστιο μυστήριο, ένα αίνιγμα τόσο σαγηνευτικό όσο
το BigBang. Ο 70χρονος λέει ότι, παραδόξως, το βρίσκει αυτό
καθηνοχαστικό.

Πλησιάζοντας στη δύση της ζωής του, παραδέχεται ότι
νιώθει μια μικρή απογοήτευση γιατί δεν έχει γίνει
καθόλου σοφότερος σε ό,τι αφορά την επιστήμη του.
Ο εγκέφαλος, αυτό το όργανο που κάνει τον κα-
θέναν από εμάς αυτό που είναι —έναν κάθε φορά
ξεχωριστό, ηλεκτροχημικό χορό— παραμένει για
εκείνον εξίσου μυστηριώδης όσο και όταν έμπαινε
για πρώτη φορά στο χειρουργείο. Αλλά καθισμένος
εκατοντάδες φορές απέναντι σε αυτήν τη ζελατι-
νώδη μάζα που καταλαμβάνει την περιοχή ανάμεσα
στα αυτιά μας, ήξερε ότι είχε προνομιακή θέα προς τη
δική του εσωτερική ζωή.

Ο γιατρός θυμάται ένα απόγευμα, με-
τά το χειρουργείο, όταν βιαζόταν
να επιστρέψει σπίτι γιατί είχε υ-
ποσχεθεί να μαγειρέψει στη μία
από τις κόρες του. Στη διαδρομή
σταμάτησε στο σουπερ μάρκετ κι

εκεί στο ταμείο, κολλημένος στη μικρή ουρά που είχε σχη-
ματιστεί, το ένιωσε: Ένας σημαντικός νευροχειρουργός σαν
αυτόν, που μόλις είχε σώσει μια ζωή, να περιμένει στην ουρά
πίσω από τους άλλους. Όμως μέσα στην ανυπομονησία κι αυ-
τό το στιγμιαίο πυροτέχνημα αλαζονείας, το ήξερε ήδη: Αυτές
είναι οι ζωές που πασχίζει κάθε μέρα να σώζει. Οι ζωές αυτών
των άλλων, όλων αυτών που προηγούνται στην ουρά και των
ομοίων τους, οι οποίοι μπορεί να κάνουν τα πιο ασήμαντα,
αδιάφορα ή και παρασιτικά επαγγέλματα του κόσμου, είναι
εκείνες που δίνουν αξία σε ό,τι κάνει ο Χένρι.

Ο άγγλος νευροχειρουργός παραδέχεται ότι είναι ένας πολύ
τυχερός άνθρωπος. Η ζωή του έχει φερθεί με γενναιοδωρία,
λέει. Η αξιοζήλευτη καριέρα του δεν είναι το αποτέλεσμα
μιας σειράς από συνετές αποφάσεις — κάθε άλλο. Κάθε του
κίνηση, κάθε απόφαση παρακινήθηκε από ένα βαθύ αίσθημα
δυσφορίας, ακόμη και δυστυχίας. Από έναν ανεκπλήρωτο νε-
ανικό έρωτα που έγινε η αφορμή για μια νευρική κατάρρευση
και μια σύντομη νοσηλεία σε ψυχιατρική κλινική, μέχρι τη
διάλυση του πρώτου γάμου του μετά από 27 χρόνια και τρία
παιδιά, που τον οδήγησε σε προχωρημένη ηλικία να αναμε-
τρηθεί με την εικόνα του για τον εαυτό του. «Αλλά είχα μεγά-
λη τύχη γιατί στην παιδική και νεανική μου ηλικία, αλλά και
στα πρώτα επαγγελματικά μου βήματα, βρέθηκαν στο πλευρό
μου άνθρωποι που μου έδειξαν βαθιά ευγένεια», λέει.

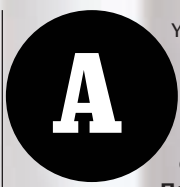
«Είχα πάντα τη βεβαιότητα ότι είναι προνόμιο να είναι κανείς
γιατρός. Ότι απολαμβάνει ένα είδος ηθικής πολυτέλειας»,
γράφει στο δεύτερο βιβλίο με τα απομνημονεύματά
του. Αλλά βρίσκεται, το ξέρει, και σε θέση ισχύος.
Κι ανάμεσα στους γιατρούς, οι νευροχειρουργοί
είναι μάλλον αυτοί που κινδυνεύουν περισσό-
τερο να παρασυρθούν από τη σπάνια εξουσία
που τους δίνεται κάθε φορά που μπαίνουν στο
χειρουργείο.

Ο Μαρς δεν αποτελεί εξαίρεση μεταξύ των
συναδέλφων του. Τουλάχιστον όχι σε ό,τι α-
φορά το συναίσθημα αυταρέσκειας, την εντύ-
πωση ότι ανήκει σε μια μικρή ελίτ εκλεκτών
που κοιτάζουν τους υπόλοιπους κοινούς
θνητούς από λίγο ψηλότερα. Από
την άλλη, γιατί όχι; Πόσοι θα
ήθελαν, ή ας πούμε καλύτερα
πόσοι θα είχαν το κουράγιο,
να παίρνουν αποφάσεις ζω-
ής και θανάτου κάθε μέρα,
επί χρόνια ολόκληρα; **A**

**ΟΙ ΝΕΥΡΟΧΕΙ-
ΡΟΥΡΓΟΙ ΕΙΝΑΙ
ΜΑΛΛΟΝ
ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ
ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΝΑ
ΠΑΡΑΣΥΡΘΟΥΝ
ΑΠΟ ΤΗ ΣΠΑΝΙΑ
ΕΞΟΥΣΙΑ ΠΟΥ
ΤΟΥΣ ΔΙΝΕΤΑΙ
ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΠΟΥ
ΜΠΑΙΝΟΥΝ ΣΤΟ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ**

Τη συνάντησα στα φιλόξενα γραφεία του «Δικτύου», στον πρώτο όροφο μιας πολυκατοικίας στο κέντρο της Αθήνας, για να μου μιλήσει για το καινούργιο της βιβλίο. Κυκλοφόρησε μετά την καραντίνα και ήδη τον Αύγουστο πέρασε στη 2η έκδοση και στα 10 πιο ευπώλητα των εκδ. Πατάκη. Ο τίτλος, «**Από το Ντεσεβό στο drone**», δεν παραπέμπει μόνο στη δική της διαδρομή, από τότε που τριγυρόνυσε το 1986 σε ένα Ντεσεβό 26 χρονών νομάρχης —τη βλέπουμε στο φωτογραφικό ένθετο του βιβλίου, μαζί με άλλες φωτογραφίες δίπλα σε κάποιες από τις σημαντικότερες προσωπικότητες της διεθνούς σκηνής—, μέχρι σήμερα που είναι πρόεδρος του Δικτύου για τη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Κυρίως παραπέμπει στη διαδρομή του κόσμου μας καθώς εισέρχεται με ιλιγγιώδεις ρυθμούς σε μια νέα φάση της ανθρώπινης ιστορίας, αλλά και στη δική μας διαδρομή ως χώρα και σε όλα όσα χρειάζεται να υπερβούμε για να τα καταφέρουμε. Θα τα καταφέρουμε;

ΥΓΗ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ θα την απαντήσει στο τέλος, στο μεταξύ όμως στο μακρύ ταξίδι με το Ντεσεβό χρειαζόταν έναν συνταξιδιώτη. «Ο καλύτερος τρόπος να πω αυτά που ήθελα ήταν μέσω μιας οργανωμένης συζήτησης, και ο **Μάκης Προβατάς** ήταν ιδανικός συνομιλητής».

Χρειάστηκαν λίγα λεπτά για να συμφωνήσουν και πολλοί μήνες δουλειάς για να φτάσουν στον προορισμό τους. Μάζεψαν το υλικό, το οργάνωσαν, αναλύσεις, προτάσεις, μελέτες, πίνακες, μικρές βιοματικές ιστορίες, και μια ροή ερωτοαπαντήσεων που χτίζεται σε ενότητες... Το αποτέλεσμα τους δικαιώσε. Η δομή του βιβλίου είναι άψογη, η ανάγνωση ρέει αβίαστα και εμείς γινόμαστε αυτήκοοι μάρτυρες της συζήτησής τους για όλα τα μεγάλα σύγχρονα ζητήματα. «Ο Μάκης έχει έναν τρόπο να κάνει εξαγωγές συναισθημάτων, σκέψεων, ιδεών... Ήξερε τη σωστή στιγμή να μου κάνει την ερώτηση, με έβαζε να εξηγήω πράγματα που θεωρούσα αυτονόητα, να πηγαίνω όλο και πιο πίσω και να βαθαίνω. Χωρίς αυτόν δεν θα ήταν το ίδιο βιβλίο...»

Κανονικά θα χρειαζόμασταν τουλάχιστον δύο συνεντεύξεις!... Πώς προέκυψε; (γελάει) Χαίρομαι πολύ —τα βιβλία είναι σαν τα παιδιά, όταν φεύγουν από σένα σου αρέσει να τα αγαπάνε... Τα τελευταία χρόνια τριγύριζε στο μυαλό μου αυτή η σκέψη, ήθελα όλη αυτή την εμπειρία και γνώση που έχω μέσα από τη διαδρομή μου να τα χρησιμοποιήσω ως θεμέλιο λίθο για μια πρόταση για το αύριο. Και αυτό είναι που προσπαθούμε να δείξουμε, πόσο διαφορετικό θα είναι το αύριο από το σήμερα. Πως όλα όσα λέμε, πολιτικά τοιτάτα, μεταρρυθμίσεις κ.λπ. δεν έχουν νόημα έξω από τη συζήτηση για τη νέα εποχή.

Τις μεγάλες αλλαγές που γεννά ο 21ος αιώνας τις αναπτύσσει διεξοδικά. Και καταλαβαίνω ακριβώς τι εννοεί όταν συμπληρώνει με δισταγμό... «Ξέρεις... το άγχος μου είναι εθνικό...», σαν να φοβάται μήπως κάτι τέτοιο ακουστεί υπερβολικό ή αμετροπές. Ανοίγοντας το βλέμμα στον κόσμο δημιουργείται και σε σένα, τον αναγνώστη, μια αγωνία για το αν θα προλάβουμε να είμαστε κι εμείς μέρος αυτού του νέου που έρχεται με χίλια και ούτε καν το συνειδητοποιούμε.

Η 4η βιομηχανική επανάσταση είναι ήδη εδώ, δεν είμαι όμως σίγουρη πως γνωρίζουμε τι ακριβώς είναι. Να πούμε πρώτα τι δεν είναι; Το να ψηφιοποιηθεί ο δημόσιος τομέας, το να παίρνουμε τα πιστοποιητικά με ένα κλικ, το να δουλεύου-

Άννα Διαμαντοπούλου «**Να δούμε την Ελλάδα με τα μάτια του κόσμου**»

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ

με από το σπίτι είναι της 3ης ΒΕ, της προηγούμενης 15ετίας. Στην 4η ΒΕ, όταν παίρνουμε τηλέφωνο για ένα πιστοποιητικό θα μας απαντάει το ρομπότ και θα μας δίνει συμβουλές, θα υπάρχει εξατομικευμένη παροχή υπηρεσιών στον πολίτη. Η 4η ΒΕ ενώνει όλες τις τεχνολογίες κάνοντας δυσδιάκριτα τα όρια ανάμεσα στο φυσικό, το ψηφιακό και το βιολογικό, περιλαμβάνει την τεχνητή νοημοσύνη, αλγόριθμους και bots, που μπαίνουν σε όλους τους τομείς και τους αλλάζουν. Αλλάζουν την οικονομία, την κοινωνία, φέρνουν γεωπολιτικές αλλαγές, θέτουν ζητήματα δημοκρατίας και νέα ηθικά διλήμματα, αλλάζουν την επικοινωνία, την προσωπική μας ζωή, τα συστήματα υγείας, παιδείας, όλα. Ο 21ος αιώνας φέρνει αλλαγές που δεν τις φανταζόμαστε...

Μερικά παραδείγματα: Εφαρμοσμένες πολιτικές τεχνητής νοημοσύνης υπάρχουν ήδη σε πολλές χώρες. Αλγόριθμοι που προβλέπουν έκτακτα καιρικά φαινόμενα, drones που καταγράφουν τις εργασίες για δημόσια έργα αξιολογώντας το κόστος, συστήματα που ρυθμίζουν την κυκλοφορία στους δρόμους μειώνοντας τους ρύπους... Στον αγροτικό τομέα οι αλλαγές είναι συγκλονιστικές. Στην Αυστραλία κάνουν παρακολούθηση του εδάφους με μικρά drones δίνοντας οδηγίες στους κτηνοτρόφους, έχουν αυξήσει 300% την παραγωγή κρέατος. Στην Κορέα αναπτύσσουν συστήματα παρακολούθησης των ψαριών με αλγόριθμους, οι ψαράδες στην οθόνη τους βλέπουν ακριβώς πού να ψαρέψουν και τι, το σωστό χρόνο. Έχουν βάλει στόχο το '22 να αυξηθεί ο πληθυσμός των ψαριών 40% και η παραγωγή των ψαράδων 49%. Η 4η ΒΕ δεν αφορά κάποιους μηχανικούς υπολογιστών, αλλά τους αγρότες, τους ψαράδες, τους ταξιτζήδες... Το βλέπουμε ήδη με το Beat πόσο εξελίσσεται ο τρόπος των μεταφορών, σε λίγα χρόνια ίσως να μη χρειάζονται ταξί, να δημιουργείται μια εσωτερική διαχείριση αυτοκινήτων, ή χωρίς οδηγούς στα αυτοκίνητα, στην Αμερική υπολογίζουν 4 εκ. οδηγούς φορτηγών που δεν θα δουλεύουν.

Που θα μείνουν άνεργοι. Που θα χάσουν αυτή τη δουλειά. Τώρα αν θα βρουν άλλη; Η ιστορία είναι γεμάτη επαγγέλματα που εξαφανίστηκαν. Οι υφάντριες έχασαν τις δουλειές τους, τους αμαξάδες αντικατέστησαν τα αυτοκίνητα και οι πεταλωτές αλόγων έγιναν μηχανικοί αυτοκινήτων. Ο κόσμος πάντα εξελίσσεται, μόνο που η ταχύτητα τώρα είναι 300 φορές μεγαλύτερη. Η ευθύνη των πολιτικών είναι να τραβήξουν τις χώρες τους με φοβερή ταχύτητα στη νέα εποχή, και αυτό πρέπει να είναι το όραμα της Ελλάδας. Είμαστε μικρή χώρα, απειλούμεν, δεν έχουμε φυσικούς πόρους, και πρέπει να μπορούμε στην πρωτοπορία αυτής της ιστορίας, στη γεωργία, στην αλιεία, στην παιδεία, στο εμπόριο, στον τουρισμό... Για να επιβιώσουμε πρέπει να είμαστε μέρος αυτού του καινούργιου κόσμου, όπως το Ισραήλ που είναι στην πρωτοπορία.

Είναι αναπόσπαστο κομμάτι του τρόπου που σκέφτεται να συνδέει το θεωρητικό κομμάτι για την 4η ΒΕ με την πολιτική, τις παγκόσμιες εξελίξεις και καινοτομίες με τη μικρή μας χώρα. Ο κόσμος που καλούμαστε να φανταστούμε, βάζει συνεχώς σαν ερώτημα ποιους θα εμπειρίσει. Σαν ένα τρένο που ενώ είναι σε πορεία και αναπτύσσει ταχύτητα, εσύ πρέπει να τρέξεις να το προλάβεις και να βρεις θέση σε μπροστινό βαγόνι.

Συνειδητοποιεί κανείς πόσο αλληλένδετο είναι το κομμάτι της εκπαίδευσης. Πώς να μη μελαγχολήσεις, όταν σκέφτεσαι πως εμείς εδώ συζητάμε για το αν θα γίνεται αξιολόγηση... Εμείς συζητάμε για την αξιολόγηση και τα θρησκευτικά, ενώ η συζήτηση είναι πόσο θεμελιωδώς αλλάζουν τα προγράμματα σπουδών. Σε κάποιες χώρες ήδη έχουν βάλει από την α' δημοτικού τον προγραμματισμό, όχι γιατί το παιδάκι θα γίνει προγραμματιστής αλλά γιατί πρέπει να μάθει τη γλώσσα της νέας εποχής. Αυτό θα κάνει κάποιον να μπορεί να ανανεώνει συνεχώς τις δεξιότητές του. Επειδή όμως ο άνθρωπος δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τη μηχανή, γιατί θα είναι πάντα πιο γρήγορη, ακριβής, αποτελεσματική, θα πρέπει παράλληλα με τις ψηφιακές δεξιότητες να δοθεί έμφαση στις ουσιαστικές σπουδές, να ξέρει κάποιος φιλοσοφία και τέχνες: Αριστοτέλη και coding. Στη μεταρρύθμιση που είχαμε κάνει στο Νέο Σχολείο το '10, είχαμε βάλει πληροφορική από την α' δημοτικού, και ταυτόχρονα θεατρικό παιχνίδι και φιλαναγνωσία.

Η Α. Διαμαντοπούλου Νομάρχης Καστοριάς, μόλις 26 χρονών, με τον αείμνηστο βυζαντινολόγο Θανάση Παπαζώτο (1986)

Ασχολείται με την έρευνα και την καινοτομία ως πρόεδρος του Δικτύου αλλά η πολιτική είναι στο dna της. Νομάρχης στα 26 της, 11 χρόνια βουλευτής, ευρωπαϊκή επίτροπος Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και μία από τις πιο επιτυχημένες υπουργούς Παιδείας. Το περίφημο νομοσχέδιό της το 2011 ήταν μια ουσιαστική μεταρρύθμιση που, αν είχε εφαρμοστεί, θα είχαμε σήμερα τα αποτελέσματά της. Είχε περάσει με την κορυφαία συναίνεση 255 βουλευτών αλλά πολεμήθηκε σφόδρα και το 2015 καταργήθηκε. Αναφέρει το περιστατικό κατά την παρουσίαση του σχεδίου νόμου στους πρυτάνεις, όταν ένας αντιπρυτάνης της είχε πει: «Αν φέρεις αυτό ως νόμο, θα σε βγάλουν τέσσερις από το υπουργείο». Μπροστά σε όλους. Μου υπενθυμίζει πως όποιος μιλούσε τότε για μεταρρυθμίσεις δεχόταν όχι μόνο λεκτική βία αλλά και πραγματική, η ίδια είχε δεχθεί απειλές κατ' εξακολούθηση. «Είμαι η μόνη υπουργός Παιδείας που έκλεισα πανεπιστημιακά τμήματα, 35 στον αριθμό, και ξέρετε τι έγινε; Έρχονταν τα βράδια απορριμματοφόρα δήμων μπροστά στο σπίτι μου και άδειάζαν τα σκουπίδια». Υπήρξε γενναία και μεταρρυθμίστρια. Οι αλλαγές στην Παιδεία που θα έφερνε ο «νόμος Διαμαντοπούλου» και το Νέο Σχολείο αφορούσαν σε ένα συνολικό όραμα για την κοινωνία. «Χώρες που είναι στην πρώτη γραμμή της πρωτοπορίας, όπως η Σιγκαπούρη και η Κορέα, έχουν κάνει θεμελιώδεις αλλαγές στα εκπαιδευτικά τους συστήματα τα τελευταία χρόνια...» Είναι μια συζήτηση που σε περνάει συνεχώς από το εθνικό στο παγκόσμιο, και αντίστροφα.

Τους δύο τελευταίους αιώνες υπήρχε μεταφορά πλούτου από την Ανατολή στη Δύση, τώρα αυτό έχει αλλάξει. Στο βιβλίο εξηγείτε την αλλαγή της διαδρομής του πλούτου. Διαβάσατε τη «μικρή ιστορία» με τον Ινδό φοιτητή; (α.σ. το 2015 μίλησε στο Lee Kuan Yew στη Σιγκαπούρη, 1ο στην παγκόσμια κατάταξη των πανεπιστημίων στην Ασία και 12ο στον κόσμο σε θέματα πολιτικής και διεθνών σχέσεων.) Δεν θα ξεχάσω ποτέ την εικόνα του νεαρού με τα μεγάλα μαύρα μάτια και όλων των παιδιών με τα πολύχρωμα ρούχα και τα τουρμπάνια που τον χειροκρότησαν, όταν μου είπε οργισμένος: «Μας λέτε ότι έχετε προβλήματα στο κοινωνικό σας κράτος όταν εμείς δεν έχουμε 8ωρο, 3 δις άνθρωποι και δεν έχουμε δικαίωμα απεργίας, δουλεύουμε μέρα νύχτα για να μπορέσουμε να κερδίσουμε τους αιώνες που χάσαμε, κι εσείς μας λέτε για τα προβλήματα της Ευρώπης;»

Οι ινδοί φοιτητές αντέδρασαν στην «κακομαθησιά» των Ευρωπαίων, όμως οι λαοί της Δύσης αντιδρούν... Η Ευρώπη δεν έχει τις προϋποθέσεις να στηρίξει το κοινωνικό της μοντέλο, ο πλούτος που επένδυε εκεί δεν υπάρχει πια. Τα κεφάλαια, τα εργοστάσια, η τεχνογνωσία, μεταφέρονται στην Ανατολή, δεν γίνεται να κάνουμε όλα αυτά και να διατηρούμε κοινωνικό κράτος. Η μεσαία τάξη ενώ στην Ευρώπη συρρικνώνεται, στην Κίνα και την Ασία αυξάνεται εντυπωσιακά, η Ινδία έχει 300 εκ. μεσαία τάξη, με υψηλά προσόντα, στάνταρ ζωής κλπ., όταν η Ευρώπη είναι ολόκληρη 400 εκατομμύρια. Στην αντίδραση του πληθυσμού που βλέπει τη ζωή του να χειροτερεύει, απαντάει ο λαϊκισμός εκμεταλλευόμενος το κενό των παραδοσιακών πολιτικών δυνάμεων.

Μία από τις μεγαλύτερες πηγές ανασφάλειας των λαών της Ευρώπης είναι το μεταναστευτικό, στο οποίο αφιερώνει ξεχωριστό κεφάλαιο. Ο αντιευρωπαϊσμός εξελίσσεται σε πανευρωπαϊκό κίνημα που δεν μιλάει πια για έξοδο από την Ένωση (μετά το Brexit) αλλά για μια διαφορετική Ευρώπη. Κοινός τόπος των αντιευρωπαϊστών, ο αντιμεταναστευτικός λόγος.

Η Ευρώπη θα έρχεται διαρκώς αντιμέτωπη με μεταναστευτικά ρεύματα. Σε αυτό συμμετέχει και η τεχνολογία... Το διαδίκτυο έχει δώσει πρόσβαση στην επίγνωση του πώς ζουν οι «άλλοι». Το 93% των Αφρικανών έχουν πρόσβαση σε κινητό, ενώ μόλις το 62% σε καθαρό νερό και το 51% σε ηλεκτρισμό. Ένας άνθρωπος στην Αφρική ή την Ασία μπορεί να δει πόσο ωραία είναι στη Δύση, να επικοινωνήσει με τους δικούς του... Το προσφυγικό - μεταναστευτικό θα είναι εδώ με πολύ μεγάλη ένταση, ειδικά από την Αφρική. Στην Ευρώπη θα έχουμε διαρκείς μετακινήσεις με χαρακτηριστικά «ζωής και θανάτου». Την ίδια στιγμή στο εσωτερικό των κοινωνιών θα πλανάται ο φόβος ότι διαταράσσεται το πολιτιστικό και κοινωνικό κεκτημένο. Η ανίσθηση ανασφάλειας, όταν μεγάλες ομάδες ανθρώπων κινούνται προς τα σύνορά μας ή επιχειρούν να τα διασχίσουν.

Λέτε ότι πρέπει να αλλάξουμε την προσέγγιση του πολυπολιτισμού, που είχαμε μέχρι τώρα. Το ότι σεβόμαστε κάθε άνθρωπο που φιλοξενείται στη χώρα μας, δεν σημαίνει ότι σεβόμαστε και τις απόψεις του. Δεν μπορούμε να σεβαστούμε την ιδέα ότι η γυναίκα είναι κατώτερη. Χρειάζεται να μπορούμε στη λογική ότι είμαστε συγκροτημένες πολιτείες με νόμους, ότι υπάρχει η ευρωπαϊκή συνθήκη που μιλάει για ίσα δικαιώματα, για κοσμικές κοινωνίες στις οποίες κανενός είδους θεοκρατία δεν μπορεί να έχει λόγο, ότι η σχέση του καθένα με τη γλώσσα και με τη θρησκεία του είναι ιδιωτική υπόθεση. Δεν μπορεί να υπάρχουν «πόλεις» μέσα σε πόλεις με δικούς τους πολιτισμικούς κανόνες, ξεχωριστές εθντικές κοινότητες που καταπιέζουν τα μέλη τους και επιβάλλουν ξένες προς τον πολιτισμό μας αξίες. Αν αυτά δεν γίνουν κατανοητά θα πάμε σε συγκρούσεις, η Γαλλία απέτυχε, σεβόμαστε τα δικαιώματα των άλλων αλλά όχι αυτά που καταπατούν τα διεθνώς αποδεκτά δικαιώματα. Όταν μια χώρα δέχεται να φιλοξενήσει ξένους πληθυσμούς έχει την υποχρέωση να τους ενσωματώσει, πρέπει όμως να ξαναδούμε τους όρους και τις πολιτικές ενσωμάτωσης.

Στον πίνακα του BBC, που παραθέτετε, βλέπουμε την αύξηση των ποσοστών των εθνικιστικών κομμάτων. Ο σεβασμός των μειονοτήτων και οι μεγάλες αλλαγές που απαιτούνται πρέπει να εξηγούνται στους πολίτες, να υπάρχει κατανόηση και στους

δικούς τους φόβους. Η Σουηδία, μια χώρα πρότυπο στην υποδοχή μεταναστών, συνηθισμένη σε ροές από Πουγκκολάβους, Έλληνες, Ιταλούς, βρέθηκε με το αντιμεταναστευτικό κόμμα στο 27%. Όταν αλλάζουν οι αριθμοί οι άνθρωποι νιώθουν απειλή, με το ριζοσπαστικό Ισλάμ οι ισορροπίες είναι ακόμα πιο δύσκολες. Οι ταυτότητες θα έρθουν σε σύγκρουση, χωρίς κοινούς κανόνες. Όσα μας επιβάλλει η πολιτική ορθότητα και το νέο της λεξιλόγιο, που συχνά κρύβει ακρότητες, εγκυμονούν κινδύνους.

Όπως είπα και στην αρχή... δεν φτάνει μία συνέντευξη. Το μέρος του βιβλίου με τίτλο «Οι διαδρομές της Ελλάδας στο παρελθόν και το μέλλον» θα χρειαζόταν άλλο τόσο. Η Άννα Διαμαντοπούλου παίρνει θέση απέναντι σε όλα τα επίκαιρα θέματα. «Δεν έχουμε το περιθώριο», λέει, «στη νέα εποχή να σκεφτόμαστε με σχήματα του προηγούμενου αιώνα. Η διάκριση δεν μπορεί να είναι αριστερό - δεξιό. Δεν γίνεται να επιστρέψουμε στον εμφύλιο, να οργανώνουμε εκδηλώσεις και εκδρομές στον Γράμμο». «Στην Ελλάδα έχουμε μάθει να λέμε πως συντηρητικοί είναι οι δεξιοί και προοδευτικοί οι αριστεροί. Εγώ λέω πως σήμερα τα κόμματα πρέπει να είναι και αριστερά και δεξιά. Η Μέρκελ, π.χ., “έκλεψε” την ατζέντα και των πράσινων και των σοσιαλδημοκρατών – και με το 1 εκ. πρόσφυγες που δέχτηκε και των αριστερών. Την πλήρωσε άσχημα βέβαια, αλλά σκεφτείτε να μην τους δεχόταν. Αυτό το ένα εκατομμύριο πέρασε από την Ελλάδα, τα χρόνια που έρχονταν στη χώρα μας και “εξαφανίζονταν”...»

Η λύση – παντού και πάντα – είναι περισσότερη Ευρώπη... Είστε αισιόδοξη; Με την κρίση του κορωνοϊού ζούμε μια ιστορία ευρωπαϊκής ενοποίησης που δεν τη συνειδητοποιούμε. Έχουν γίνει δύο πολύ σημαντικά βήματα: Πρώτον, με το κοινό ταμείο ανάκαμψης για πρώτη φορά η Ευρώπη αναλαμβάνει την εγγύηση δανείων των χωρών – έξω από κάθε φαντασία –, και δεύτερον παρήγγειλε το εμβόλιο για όλες τις χώρες – ένα πολύ μεγάλο βήμα υγειονομικής ενοποίησης. Αλλά και στα εθνικά θέματα έχουμε ιστορικές αλλαγές. Δεν συμφωνώ με αυτούς που λένε πως η Ευρώπη δεν κάνει τίποτα, υπάρχει μια πολύ σημαντική μετατόπιση. Πλέον μιλάμε για ευρωπαϊκά σύνορα, κατανοούν ότι η Τουρκία απειλεί ευρωπαϊκά συμφέροντα. Είναι πολύ σημαντικό εμείς, ως χώρα, να κάνουμε κατανοητό ότι τα ελληνικά συμφέροντα είναι και ευρωπαϊκά.

Η αλλαγή στη στάση της Ευρώπης οφείλεται και στο ότι η κυβέρνηση έδειξε ότι μπορεί να διαχειριστεί τις εθνικές κρίσεις, ως τώρα. Ναι, έχτισε μία εξωτερική πολιτική με πολλαπλούς συμμάχους και έγινε κέντρο μιας γενικότερης διπλωματικής συμπαχίας, ο λόγος του πρωθυπουργού ήταν ήπιος, πάντοτε στα όρια του διεθνούς δικαίου και της διπλωματίας. Η Ελλάδα, μετά από πολλά χρόνια έλλειψης αξιοπιστίας, έδειξε σοβαρότητα, και στις δύο κρίσεις λειτουργήσε καλά και οργανωμένα, είναι πολύ σημαντικό αυτό. Αρκεί οι κρίσεις να μη γίνουν χορηγός, με την έννοια να μην επαναπαυτούμε. Δεν πρέπει να περιμένουμε να τελειώσουν πρώτα οι κρίσεις και μετά να γίνουν κάποια πράγματα. Στον χώρο των μεταρρυθμίσεων η χώρα έχει τρομερή υστέρηση, υπάρχουν μεταρρυθμίσεις που δεν μπορούν να περιμένουν, η μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση, στη δικαιοσύνη, το ασφαλιστικό είναι μια τεράστια βόμβα.

Οι «μεταρρυθμίσεις» είναι στο κέντρο της αγωνίας της, χωρίς αυτές δεν μπορούμε να πάμε παρακάτω. Ας κρατήσουμε την αισιόδοξη ματιά της, πως η Ελλάδα μπορεί να προλάβει το τρένο. «Αρκεί να θέσει στόχο να μπει στην πρωτοπορία των ψηφιακά εξελιγμένων χωρών. Δεν είναι τυχαίο ότι φέρνουν παραδείγματα από Εσθονία, Ουρουγουάη, Σιγκαπούρη, τρεις μικρές χώρες που έβαλαν προτεραιότητες και τις υλοποίησαν. Δεν μπορούμε να μείνουμε στην εσωστρέφεια, να δούμε την Ελλάδα με τα μάτια του κόσμου και τον κόσμο με τα μάτια της Ελλάδας, να ανοιχτούμε στη νέα εποχή, και, ναι, μπορούμε να τα καταφέρουμε».

ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΟΛΛΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΔΕΙΞΕ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ, ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ ΚΡΙΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕ ΚΑΛΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ. ΑΡΚΕΙ ΝΑ ΜΗΝ ΕΠΑΝΑΠΑΥΤΟΥΜΕ...

www.athensvoice.gr
Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

ΕΙΣΑΙ ΣΕΞΙΣΤΗΣ Ή ΣΕΞΙΣΤΡΙΑ; Μη φοβάσαι, διορθώνεται! Κάνε το τεστ

Της ΑΡΕΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΗ, *Regional Leader της οργάνωσης Lean in Hellas*

Ένας αγαπημένος συγγραφέας, με απολύτως καλή πρόθεση και ειλικρίνεια, έθεσε πρόσφατα σε διαβούλευση στο προφίλ του έναν προβληματισμό του, «Να γράφω ή όχι τους θλυκούς τύπους των ουσιαστικών»; Ακολούθησαν πολλά ενδιαφέροντα σχόλια και επιχειρήματα, άλλα υπέρ, άλλα κατά. Ακολούθησαν όμως και πολλά, από άνδρες και γυναίκες, του τύπου: «Έχεις και εσύ κάτι προβλήματα...» (μτφρ. άσε μας καλέ μου), «Εδώ πεθαίνουμε και εσύ κάθεσαι και ασχολείσαι με τέτοια» (μτφρ. ε-πουσιώδη), «Αυτά όλα είναι ξεπερασμένα και γραφικά...» (μτφρ. τα έχουμε λύσει ως κοινωνία, πάμε γι' άλλα) και λοιπά ενδιαφέροντα.

Αυτό το κείμενο απαντά σε αυτά τα τελευταία σχόλια. Γιατί, στον δρόμο για μία περισσότερη, συμπεριληπτική και δίκαιη κοινωνία, το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ότι ένα απροσδιόριστο μεγάλο κομμάτι της δυστυχώς ακόμη δεν αναγνωρίζει ότι υπάρχει πρόβλημα. Και, φυσικά, εφόσον δεν πιστεύεις ότι υπάρχει πρόβλημα, πώς θα αναγνωρίσεις τη σοβαρότητά του ώστε να μην αξιώνεις χάσιμο χρόνου να μπεις στον διάλογο.

Γιατί επιμένουμε να βάζουμε το πρόβλημα «κάτω από το χαλί»;

Κανένας και καμιά δεν αμφιβάλλει ότι στα θέματα της έμφυλης ισότητας έχει επιτευχθεί πρόοδος. Οι διεκδικήσεις φυσικά δεν είναι ίδιες με τις διεκδικήσεις πριν από πενήντα χρόνια. Οι γυναίκες μπορούν πια και οδηγούν αυτοκίνητο (στη Σαουδική Αραβία μέχρι πέρσι δεν μπορούσαν), τις αφήνουμε να δουλεύουν και μερικές να κάνουν και καριέρα, μπορούν μέχρι και να ψηφίζουν, τα ομόφυλα ζευγάρια μπορούν πια να παντρεύονται. Τι στο καλό ζητάνε ακόμα; Τι άλλες «υποχωρήσεις» να κάνουν η κοινωνία των «κανονικών» απέναντι στους «μη κανονικούς», τις γυναίκες και τις άλλες «μειονότητες»; Ισότητα όμως δεν σημαίνει παραχωρήσεις, γιατί αυτή ακριβώς η αναγνώριση της σχέσης εξουσίας, εξουσιαστή και εξουσιαζόμενου, είναι από τη φύση της ο ορισμός του προβλήματος. Η επίτευξη της πραγματικής ισότητας, σύμφωνα με το σύνταγμα, προϋποθέτει ίσες ευκαιρίες για όλους και όλες, ανεξάρτητα από το φύλο, την εθνότητα, το θρήσκευμα ή τις φυσικές ιδιαιτερότητες των ατόμων. Όλη αυτή την περίοδο βγαίνουν στο φως της δημοσιότητας πολλά στοιχεία και κραυγαλέα περιστατικά (βλ. Big Brother), τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και στην Ελλάδα, που αποδεικνύουν ότι το πρόβλημα είναι υπαρκτό, σοβαρό και η καμπύλη του είναι ανοδική. 7 περίπου στα 10 τηλεφωνήματα που δέχτηκε η τηλεφωνική γραμμή 15900, κατά τη διάρκεια της καραντίνας, σύμφωνα με τη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Οικογενειακής Πολιτικής, αφορούσαν σε βία κατά των γυναικών, ενώ τα στοιχεία της Eurostat δείχνουν ότι είμαστε τελευταίοι(!) στην Ευρώπη των 27 ως προς την πρόοδο που κάνουμε στα θέματα ισότητας και σεβασμού της διαφορετικότητας. Και ενώ οι ειδικοί εκτιμούν ότι στην Ελλάδα κάθε χρόνο έχουμε περίπου 4.500 βιασμούς (ο αριθμός δεν περιλαμβάνει τη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα), εκ των οποίων μόλις το 3% καταγγέλλεται, εμείς, στον

δημόσιο ή ιδιωτικό λόγο, ακόμη χρησιμοποιούμε εκφράσεις όπως «εγκλήματα πάθους», «δεν το ήθελε, τον προκάλεσε», «τα 'θελε και τα 'παθε», «θόλωσε το μυαλό του» και άλλα. Επομένως, ο σεξιστικός λόγος και η χρήση στην καθημερινότητά μας στερεοτύπων, που αναπαράγουν την «πατριαρχική» αντίληψη για το πώς πρέπει να είναι η κοινωνία, προκαλούν πραγματική βλάβη στις κοινωνικές ομάδες προς τις οποίες κατευθύνονται, εμποδίζουν την αντικειμενική κατανόηση των ικανοτήτων, των επιθυμιών και των αναγκών ενός ατόμου και κατά συνέπεια δεν ευνοούν την ίση μεταχείρισή του, ούτε τη δικαιοσύνη ακριβώς αυτών των ευκαιριών. Και ενώ τα στοιχεία δεν αφήνουν περιθώρια για «απόψεις» και διαφορετικές ερμηνείες, εμείς επιμένουμε να κλείνουμε τα μάτια και να μη δεχόμαστε ότι το θέμα έχει οποιαδήποτε προτεραιότητα στη δημόσια ατζέντα. Γιατί; Συμβαίνει το εξής παράδοξο: παρά το γεγονός ότι το ελληνικό σύνταγμα είναι ένα από τα πιο φιλελεύθερα συντάγματα στον κόσμο, η ελληνική κοινωνία δεν ακολουθεί! Όπερ σημαίνει το νομικό πλαίσιο υπάρχει, αλλά δεν εφαρμόζεται. Η ελληνική κοινωνία δεν είναι μία ανοιχτή κοινωνία στην πράξη. Ας το δεχτούμε λοιπόν για να πορευτούμε αναλόγως και να ξεκινήσουμε από τα βασικά: Τη διατύπωση του προβλήματος.

Τι είναι, λοιπόν, σεξισμός;

Το Συμβούλιο της Ευρώπης, τον Μάρτιο του 2019 (*), εξέδωσε μία νέα «Σύσταση για την αποτροπή και καταπολέμηση του σεξισμού» (Recommendation on Preventing and Combating Sexism), στην οποία περιλαμβάνεται, για πρώτη φορά, η διατύπωση του όρου σεξισμός και έγινε αποδεκτή παγκόσμια. Σεξισμός θεωρείται λοιπόν κάθε πράξη, χειρονομία, οπτική αναπαράσταση, προφορικός ή έγγραφος λόγος, πρακτική ή συμπεριφορά που βασίζεται στην ιδέα ή στον υπαινιγμό ότι ένα πρόσωπο ή μια ομάδα προσώπων υπέρχει λόγω του φύλου του. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει την ύπαρξη του σεξισμού σε κάθε τομέα της ζωής, από τα πειράγματα στον δρόμο, τη συμπεριφορά και την απαξίωση των γυναικών στις εργασιακές συναντήσεις, τον βομβαρδισμό με «αντρίλα» στους πισσιρικάδες μέσα από την τηλεόραση και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, τα σχόλια για το ντύσιμο των βουλευτινών αντί για τον πολιτικό τους λόγο και άλλα. Παραδέχεται δε, ότι όταν ο σεξιστικός λόγος υπερισχύει, μπορεί να οδηγήσει σε αποδοχή της βίας ή/και ακόμη και στη βία.

Καταλήγει ότι ο σεξισμός είναι επιβλαβής, πηγάζει από το βαθμό έμφυλων ανισοτήτων κάθε κοινωνίας και παράγει προσωπική απαξίωση, μείωση της αυτοεκτίμησης, αυτολογοκρισία, αλλαγές στην ατομική συμπεριφορά και στη διεκ-

ΑΝ ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΑΝ ΕΙΣΤΕ ΣΕΞΙΣΤΗΣ Ή ΣΕΞΙΣΤΡΙΑ ΚΑΝΤΕ ΤΟ ΤΕΣΤ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΦΟΡΑ ΠΟΥ ΘΑ ΚΑΝΕΤΕ ΕΝΑ «ΑΘΩΟ» ΑΣΤΕΙΑΚΙ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ Ή ΣΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ, ΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΤΟ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ

δίκην επιθυμιών, αλλά και στην επιδείνωση της υγείας σε αρκετές περιπτώσεις. Κατά συνέπεια, επηρεάζει την ελεύθερη βούληση και την ελεύθερη επιλογή. Απαντώ έτσι και στο επιχείρημα εκείνων που μου λένε «Μα ήταν επιλογή της να μεγαλώσει τα παιδιά, αντί να κυνηγήσει την καριέρα της». Θα ήταν, αν η επιλογή γινόταν χωρίς το φίλτρο της ασυνείδητης προκατάληψης και της κοινωνικής πίεσης. Ο σεξισμός επηρεάζει κυρίως γυναίκες και κορίτσια, και ορισμένες επαγγελματικές και ηλικιακές ομάδες, όπως πολιτικοί, δημοσιογράφοι, ακτιβίστριες, νέες γυναίκες, είναι ιδιαίτερος ευπαθείς. Στο σημείο αυτό οφείλω να κάνω δύο σημαντικές επισημάνσεις, στις οποίες πέφτω επάνω κάθε φορά που μιλώ για τα θέματα αυτά. Η πρώτη είναι ότι σε καμία περίπτωση, όταν κάνουμε αυτή τη συζήτηση, δεν αποκλείουμε τις περιπτώσεις σεξισμού απέναντι σε άνδρες και αγόρια, αυτές όμως οι περιπτώσεις είναι κατ' αναλογία πολύ λιγότερες. Η δεύτερη αφορά στην ηθελημένη ή μη ηθελημένη σεξιστική συμπεριφορά. Σαφέστατα, πολλοί άνθρωποι δεν το θέλουν όταν διατυπώνουν ένα στερεότυπο ή δεν το καταλαβαίνουν, αφού οι προκαταλήψεις είναι βαθιά ριζωμένες αντιλήψεις που κληρονομήσαμε από τους παππούδες και τις γιαγιάδες μας. Αυτό λέγεται ασυνείδητη προκατάληψη και δεν αναγνωρίζεται δόλος. Για παράδειγμα, η συμπαθής κυρία στο «My Style Rocks» που λέει δημόσια σε διαγωνιζόμενη «δυστυχώς, δεν υπάρχουν πια γυναίκες που οι άνδρες τους να έχουν πολλά λεφτά κι αυτές έχουν άπειρες ώρες να ασχοληθούν με τον εαυτό τους, να είναι όμορφες, να ντύνονται υπέροχα και να βγαίνουν να ψωνίζουν στα μαγαζιά» και «της έρχεται να τις χειροκροτήσει, αν τις δει», δεν πολυκαταλαβαίνει τι λέει...

Ο λόγος επομένως και ο τρόπος που εκφραζόμαστε έχουν σημασία. Η γλώσσα είναι η έκφραση αυτού που σκεφτόμαστε και αυτού που είμαστε και μπορεί να γίνει πολύ κακό «εργαλείο» στα χέρια αδαών και μισογύντων. Σε καμία περίπτωση δεν υποστηρίζω τον περιορισμό της ελευθερίας της έκφρασης, αλλά την αναγνώριση και απομόνωση αυτών των συμπεριφορών, κυρίως από τα ΜΜΕ και δη την τηλεόραση, η οποία έχει τη δύναμη να επηρεάζει και να διαμορφώνει αντιλήψεις. Είναι πολύ θετικό ότι ο Σύνδεσμος Διαφημιζόμενων Ελλάδας, παρουσίασε πριν λίγες ημέρες τον νέο Οδηγό «Η προσέγγιση των marketers στη διαφορετικότητα και την ισοτιμία ένταξη», που σχεδίασε σε συνεργασία με την Παγκόσμια Ομοσπονδία Διαφημιζόμενων, για την εξάλειψη των στερεοτύπων και του σεξιστικού λόγου από τις ελληνικές διαφημίσεις και την ισότιμη απεικόνιση όλων των φύλων. Ταυτόχρονα, η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Οικογενειακής Πολιτικής μετέφρασε και κυκλοφόρησε πρόσφατα στα ελληνικά ένα όμορφο και «έξυπνο» κουίζ που βοηθά όποιο και όποιαν έχει αμφιβολία να διακρίνει βασικές σεξιστικές συμπεριφορές. Επειδή, λοιπόν, άθελά μας λέμε και κάνουμε πράγματα που μπορεί να κάνουν τη ζωή άλλων πιο δύσκολη και πιο άνηση, η απάντηση στην ερώτηση του αγαπημένου συγγραφέα είναι «Ναι», χρησιμοποιούμε και τους δύο τύπους των ουσιαστικών. Αν θέλετε να μάθετε αν είστε σεξιστής ή σεξίστρια, κάντε το τεστ εδώ <https://bit.ly/3EwsXB> και την επόμενη φορά που θα κάνατε ένα «αθώο» αστείακι στον δρόμο ή στο γραφείο, σκεφθείτε το δύο φορές.

*Πηγή: <https://www.coe.int/en/web/portal/-/new-council-of-europe-action-against-sexism>

Περιδιαβάζοντας Εκτός έδρας: θρησκεία, ιοί, άνοια

Του ΒΑΣΙΛΗ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

Έγραφα κάποτε ως σχολική έκθεση ένα μικρό ηθικοπλαστικό διήγημα: σε κάποιο χωριό ένας περαστικός γιατρός θεραπεύει ένα παιδί και οι γονείς, αντί να τον ευχαριστήσουν, ευγνωμονούν την Παναγία. Έγραφα εκ του ασφαλούς: ο φιλόλογος ήταν ανοιχτόμυαλος, δεκτικός. Δεκαετία του 1960 και ο διαφωτισμός κάλπαζε μέσα μου. Λίγο αργότερα, με την έλευση της δικτατορίας, τέτοια στρατευμένα κείμενα θα γράφονταν πλέον εκ του ανασφαλούς. Αυτολογοκρισία. Η «Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών» ευλόγως ενέτεινε τον αντικληρικαλισμό μου.

Για πολλά χρόνια θεωρούσα προφανές ότι, με την άνοδο του βιοτικού και μορφωτικού επιπέδου, οι άνθρωποι απομακρύνονται από τη θρησκεία. Όμως στη δεκαετία του 1990 αυτή η παραδοχή άρχισε να κλονίζεται: η άνοδος των εθνικισμών και η δυναμική εμφάνιση του ισλαμικού (και όχι μόνο) φονταμενταλισμού αμφισβήτησαν τη γραμμική θεώρηση ότι σταδιακά η ανθρωπότητα απαλλάσσεται από τα θρησκευτικά δεσμά. Ακόμα και στις ΗΠΑ, προπύργιο της καπιταλιστικής οικονομικής ευμάρειας, οι πιο ακραίες εκδοχές της χριστιανικής πίστης όπως οι ευαγγελιστές έμοιαζαν να κερδίζουν έδαφος. Έτσι διάβασα με ενδιαφέρον πρόσφατο άρθρο στο αμερικανικό *Foreign Affairs* που μέρες άκρες λέει ότι επανερχόμαστε στην προηγούμενη τάση εκκοσμίκευσης. Από τις αρχές του 21ου αιώνα, λίγο πολύ παντού, ακόμη και στις ΗΠΑ, ο λεγόμενος «δείκτης θρησκευτικότητας» σαφώς υποχωρεί. Υπάρχουν βέβαια εξαιρέσεις, όπως η Ινδία με την έξαρση του ινδουιστικού φανατισμού – που αναιρεί διάφορα στερεότυπα στωικότητας για την πατρίδα του Γκάντι. Οι πολιτικοί καλλιεργούν και εντείνουν θρησκευτικούς φανατισμούς για ιδιον όφελος (λ.χ. ο Modi στην Ινδία), αλλά συχνά οι πληθυσμοί απομακρύνονται από την πίστη ως αντίδραση σε θρησκοκόληπτους σκοταδιστές πολιτικούς (ΗΠΑ). Το θέμα αυτό σχετίζεται προφανώς και με δημογραφικές τάσεις, καθώς παραδοσιακές θρησκευτικές πρακτικές επηρεάζουν τις γεννήσεις. Αν και ο «δείκτης θρησκευτικότητας» και η μέθοδος ερωτηματολογίου που χρησιμοποιούνται μου φάνηκαν κάπως απλοϊκοί, τα ευρήματα είναι πειστικά – και αισιόδοξα.

Συνεχίζοντας εκτός έδρας (όπου έδρα=πολιτική οικονομία), ας στραφώ με σε πρόσφατο εξειδικευμένο αφιέρωμα του *Economist* στους ιούς. (Βρείτε την αφορμή!) Δεν αναφέρεται στις πανδημίες πανούκλας στον Μεσαίωνα ή στη φονική ισπανική γρίπη το 1918-1920. Πηγαίνει ιστορικά πάσααρα πολύ πίσω... Αυτή η μικροσκοπική στοιχειώδης βιολογική οντότητα που μας περιστοιχίζει, αριθμώντας πολλά τρισεκατομμύρια, έχει επηρεάσει ανά τις χιλιετίες όλες τις πιο σύνθετες μορφές ζωής – συμπεριλαμβανομένου του ανθρώπου: παρασιτώντας εκ συστήματος, ενίοτε σκοτώνοντας, συμβάλλοντας σταθερά στη δαρβινική εξελικτική διαδικασία, επενεργώντας αποφασιστικά στην οικολογική ισορροπία. Για παράδειγμα, στους ω-

κεανούς ποικίλοι ιοί θανατώνουν φυτοπλαγκτόν σωρηδόν, ανανεώνοντας έτσι τους πληθυσμούς. Το εξειδικευμένο κείμενο με ξεπερνάει, όταν λ.χ. αναφέρεται στο γονιδιωματικό και μεταγονιδιωματικό κλάδο της γενετικής, που χαρτογραφεί το DNA των οργανισμών. Αλλά το συμπέρασμα είναι σαφές: οι ιοί άφησαν το αποτύπωμά τους στη διαμόρφωση του γονιδιώματος ημών των θηλαστικών, ιδιαίτερα δε του ανθρώπινου εγκέφαλου. Εν ολίγοις, υπάρχουν επικίνδυνοι ιοί, αλλά και πάμπολλοι άλλοι που σιωπηλά συμβάλλουν στη ζωή και ευζωία μας. Μάλιστα, στον χώρο της βιοτεχνολογίας, ορισμένοι επιστρατεύονται για την καταπολέμηση επιβλαβών βακτηριδίων. Σύνθετος κόσμος, δυσνόητος, σχεδόν μαγικός!

Παραμένοντας συνεπείς στην απόσταση από την τρέχουσα πολιτικο-οικονομική επικαιρότητα, επιλέγουμε ένα ακόμη πρόσφατο αφιέρωμα του *Economist*. Ο λόγος περί άνοιας. Αν και συνταξιούχος πλέον, δεν σκοπεύω να γίνω υπέρμαχος των απόμαχων της ζωής – αν και οι συνειρμοί είναι προφανείς. Η ασθένεια αυτή, που είναι ομάδα παρεμφερών νοσημάτων με κυριότερο τη νόσο του Alzheimer, προκαλείται από φθορά μέχρις εξαφανίσεως τμημάτων του εγκεφάλου. Συμβαδίζει στατιστικά με τη γήρανση και εμφανίζεται συχνότερα στις γυναίκες. Η θεαματική αύξηση, τον τελευταίο αιώνα, του προσδόκιμου ζωής στις αναπτυγμένες χώρες είχε ως αποτέλεσμα τον πολλαπλασιασμό των ασθενών: υπολογίζεται ότι η άνοδος του βιοτικού επιπέδου και η πληθυσμιακή γήρανση σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες θα οδηγήσει προσεχώς σε όλο και μεγαλύτερες ανάγκες περιθαλψής παγκοσμίως. Δεδομένης της φύσης αυτής της φροντίδας, που απαιτεί φυσική παρουσία, ένα σεβαστό (μέχρι και 10%!) τμήμα του εργατικού

δυναμικού ίσως χρειαστεί μελλοντικά να διοχετευθεί σε αυτή τη δραστηριότητα. Κάτι τέτοιο είναι εφικτό μόνον εάν η παραγωγικότητα στην υπόλοιπη οικονομία βελτιωθεί θεαματικά, λ.χ. χάρη σε νέες τεχνολογίες. Για τις συγκεκριμένες ανάγκες αντιμετώπισης της καθημερινότητας της άνοιας, δοκιμάζονται ήδη εφαρμογές κινητής τηλεφωνίας καθώς και τεχνητής νοημοσύνης/ρομποτικής. Αλλά παραμένει δύσκολη η παράκαμψη της ανθρώπινης παρουσίας στη φροντίδα. Δεν υπάρχουν εμβόλια, παρά μόνον φάρμακα που ενδεχομένως καθυστερούν την επιδείνωση της κατάστασης – το κόστος τους είναι συχνά απαγορευτικό. Η πρόσφατη πανδημία οδήγησε σε πολλούς θανάτους ασθενών (ευάλωτων και λόγω συμπεριφοράς), αλλά και σε θεαματική στροφή της έρευνας στην καταπολέμηση του covid19: αποτέλεσμα, η περαιτέρω περιθωριοποίηση της ερευνητικής προσπάθειας για την άνοια.

Εν ολίγοις, μια ακόμα ωρολογιακή βόμβα στον ορίζοντα, μαζί με άλλες όπως η κλιματική αλλαγή. Εκτός από την ανάγκη κοινωνικής ασφάλισης για μακροπρόθεσμη φροντίδα, τίθενται εδώ και ζητήματα νομικής και ηθικής φύσης – όπως αυτό της ευθανασίας. Τροφή για ΣΚΕΨΗ. **A**

200 μέρες εγκλεισμού

Του ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

Σήμερα κλείνω 200 μέρες εγκλεισμού. Σκληροπυρηνικού εγκλεισμού. Από τις 10 Μαρτίου, και με εξαίρεση τακτικούς περιπάτους στο τοπικό πάρκο και δύο ταινίες σε drive in, η μόνη άλλη απόδραση ήταν λίγες μέρες στην απομόνωση της αγγλικής εξοχής. Οι μόνοι άνθρωποι με τους οποίους έχω ανταλλάξει κουβέντες διά ζώσης (πέραν του συζύγου, που όμως είναι υπεράνθρωπος) είναι οι κούριερ, ο φυσικοθεραπευτής μου και λίγοι φίλοι με τους οποίους βρεθήκαμε σε απόσταση ασφαλείας. Προ ημερών μπήκα για πρώτη φορά στο καφέ της γειτονιάς. Έμεινα συνολικά ενάμισι λεπτό, αλλά απ' τον ενθουσιασμό μου παραλίγο να αγκαλιάσω την υπάλληλο. Βέβαια, μέχρι να γυρίσω σπίτι, να βγάλω τη μάσκα, να πλύνω τα χέρια μου, και να απολυμάνω το κύπελλο, ο καφές είχε κρυώσει αλλά η εμπειρία αξίζει τον κόπο.

Αντιλαμβάνομαι ότι αυτή η στάση ακούγεται υπερβολική, είναι όμως συνειδητή και επιβεβλημένη από τις συνθήκες. Αντίστοιχη στάση τηρούν πολλοί άνθρωποι με υποκείμενα νοσήματα, οι οποίοι δεν έχουν την πολυτέλεια να περιοριστούν αφότου εμφανίσουν συμπτώματα· όταν εμφανίσουν συμπτώματα ίσως να είναι ήδη πολύ αργά. Οι καθημερινές θυμίζουν λίγο τη μέρα της μαρμάτας: ξύπνημα, γιόγκα, πρωινό/εφημερίδα, όλη τη μέρα μπροστά σε μια οθόνη με δύο-τρία σύντομα διαλείμματα, βραδινό, λίγη τηλεόραση, διάβασμα, ύπνος. Ξύπνημα, γιόγκα, πρωινό κ.ο.κ. Αυτή η επαναλαμβανόμενη καθημερινότητα γίνεται μια γραμμική βάση, ένα basso continuo πάνω στο οποίο ξεδιπλώνεται σαν μελωδία (ή μάλλον σαν θόρυβος) η ευρύτερη κοινωνική και παγκόσμια πραγματικότητα. Το αέναο χάος στη Βρετανία: η εγκληματική έλλειψη προετοιμασίας και η καθυστερημένη αντίδραση της κυβέρνησης· οι δεκάδες χιλιάδες νεκροί· οι σειρήνες των ασθενοφόρων που έσπαγαν την εκκωφαντική αστική σιωπή των πρώτων μηνών· ο σουρεαλισμός των τεστ (δεκάδες χιλιάδες πάνε χαμένα επειδή φυλάσσονται σε ακατάλληλες συνθήκες ή επειδή ο κόσμος, αντί να παίρνει δείγμα απ' τη μύτη, παίρνει δείγμα ούρων...)· το συνεχές μπρος-πίσω των μέτρων· το άνοιξε-κλείσε των μπαρ· η αβεβαιότητα για τα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Αλλά και η προβλέψιμη καμπύλη της Ελλάδας: απ' το έγκαιρο lockdown του Μαρτίου· στην έξοδο του Μαΐου· στη μεσογειακή ανεμελιά του καλοκαιριού· στα τωρινά διλήμματα του δεύτερου κύματος, τα οποία άλλωστε αντιμετωπίζουν οι περισσότερες χώρες.

Όταν μπαίνεις σε ένα τέτοιο τούνελ αναγκαστικής ρουτίνας χωρίς προκαθορισμένη ημερομηνία λήξης και χωρίς δυνατότητα ελέγχου της κατάστασης, το χειρότερο πράγμα που μπορείς να κάνεις είναι να ασχολείσαι καθημερινά με σενάρια ή προβλέψεις για το μέλλον· να βιώνεις δηλαδή όλες τις μεταπτώσεις της επικαιρότητας. Το καλύτερο είναι να αφοσιωθείς στο σήμερα: να προσπαθείς να βγάλεις την κάθε μέρα με όσο πιο ευχάριστο ή παραγωγικό τρόπο γίνεται. Είναι λίγο σαν να σκαρφαλώνεις μια ανεμόσκαλα στην άκρη ενός γκρεμού. Μην κοιτάς κάτω.

Κάπως έτσι περνάνε οι μέρες, οι εβδομάδες, οι μήνες. Μέχρι που κάποια στιγμή βλέπεις τη μεγάλη εικόνα και συνειδητοποιείς απότομα το πόσο άλλαξε η ζωή σου. Αυτό έγινε προχτές, όταν άνοιξα το ημερολόγιο του 2015 για να τσεκάρω κάτι. Συνεχί ταξίδια στο εξωτερικό, το ένα μετά το άλλο, πολύωρες μετακινήσεις, εκδρομές, συναυλίες, φεστιβάλ, συνέδρια, συναντήσεις. Κουράστηκα και μόνο που τα διάβασα. Η ζωή του 2015, που δηλαδή ήταν η ζωή μου μέχρι τις 10 Μαρτίου, μου φαίνεται αδιανόητη· σαν να ανήκει σε κάποιον άλλον. Ίσως μέσα στους λίγους αυτούς μήνες να γέρασα απότομα. Η Ρόζαμουντ Πίλτσερ έλεγε ότι δεν σταματάμε να κάνουμε πράγματα επειδή γερνάμε, αλλά ότι γερνάμε επειδή σταματάμε να κάνουμε πράγματα. Αυτός άλλωστε είναι και ο βασικός λόγος που φοβόμαστε τον εγκλεισμό· όχι επειδή θα στερνηθούμε κάτι τώρα, αλλά επειδή τον έχουμε συνδέσει με τα γηρατειά, με την ακινησία, με τον θάνατο. Πολλοί ανησυχούν για τους νέους που στερούνται τα καλύτερα τους χρόνια. Εγώ, πάλι, ανησυχώ για τους ηλικιωμένους που είναι πιο απομονωμένοι, με προβλήματα υγείας, μεγαλύτερη ανασφάλεια, και με την πανδημία να περιορίζει την ποιότητα και τον ορίζοντα της ζωής τους. **A**

CANCEL

CULTURE

Τι ξέρεις για την «κουλτούρα της ακύρωσης»;

Πώς ξεκίνησε η κουλτούρα της «απόσυρσης υποστήριξης»,
η ιστορία της και πού οδηγεί

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Cancel culture. Cancel culture. Cancel culture. Είναι ένα «ξόρκι» που άμα το πεις τρεις φορές θα γίνει ο πλανήτης Γη ένα καλύτερο μέρος για να ζεις; Ή το hocus rocus στο σύγχρονο κυνήγι «αιρετικών» και «μαγισσών»; Δυο λέξεις από C που μάλλον μετά τη νόσο Covid-19 έχουν συζητηθεί κι αναζητηθεί περισσότερο αυτή τη χρονιά, τόσο που σε λίγα δευτερόλεπτα η Google θα σου εμφανίσει εκατομμύρια αποτελέσματα για να ψαχτείς περισσότερο.

Το Cancel Culture, η «κουλτούρα της ακύρωσης», είναι η δημοφιλής σήμερα ενέργεια της «απόσυρσης υποστήριξης» με στόχο την ακύρωση δημόσιων προσώπων, κοινοτήτων κι εταιρειών αφού έχουν κάνει ή έχουν πει κάτι που μπορεί να είναι ή να θεωρηθεί ότι είναι παράνομο ή απαράδεκτο ή προσβλητικό και εκφράζεται στα social media με τη μορφή του συλλογικού αποτροπισμού.

Παλιότερα οι άνθρωποι συνήθιζαν να εκφράζουν τη διαφωνία ή την αντίθεσή τους, τώρα κάποιοι θεωρούν σκοπό τους, ενδεχομένως και «ιερό αγώνα», να απαγορευτούν εκπομπές και να μην έχουν πλατφόρμα έκφρασης άνθρωποι που κοιτούν με διαφορετική οπτική τον κόσμο. Δεν τους αρκεί πλέον να «κράξουν», έχουν κάνει level up κι επιθυμούν να μην υπάρχει κάποιος άλλος κόσμος από αυτόν που έχουν φτιάξει στα μέτρα τους. Ομιλίες σε πανεπιστημιακά ιδρύματα και fora ακυρώνονται γιατί ομάδες ανθρώπων θεωρούν πως δεν πρέπει να διακινούνται ιδέες που κρίνουν ως «επικίνδυνες», ενώ η πολιτική συχνά εργαλειοποιεί την κουλτούρα της ακύρωσης ανάλογα με το εμπλεκόμενο πρόσωπο.

Τι είναι όμως το Cancel Culture; Αντανακλά τη νοοτροπία του όχλου που ενώνεται γύρω από έναν κοινό σκοπό ή είναι ένας τρόπος να εναντιωθείς στους ισχυρούς που άργησαν οι κοινωνίες να υιοθετήσουν; Λειτουργεί σωφρονιστικά ή εκφοβιστικά; Πόσο εύκολα το κοινό εξοργίζεται και δεν επιθυμεί να ερευνησει αλλά μόνο να καταβαραθρώσει πρόσωπα που μέχρι πρότινος μπορεί να ακολουθούσε για «αποκαλύψεις», που μάλιστα συχνά ανατρέπονται ή αποκτούν νέα διάσταση σε λίγες μέρες; Γιατί μπορούν κάποιοι να εκφέρουν οπισθοδρομικές ή αντιδημοκρατικές απόψεις ή να εξαπολύουν ρητορική μίσους και κάποιοι άλλοι που αισθάνονται τραυματισμένοι από

τη ρητορική μίσους θα πρέπει να σιωπούν; Η πολιτική ορθότητα υπερασπίζεται τη διαφορετικότητα ή καταλήγει να ημιμοδοτεί την ομοιομορφία και τον συντηρητισμό απομακρύνοντας τις κοινωνίες από την ετερότητά τους; Κανείς δεν μπορεί να προβλέψει πού θα οδηγήσει η κουλτούρα της ακύρωσης, όπως κανείς δεν μπορεί να είναι σίγουρος για τις ρίζες προέλευσής της. Πώς φτάσαμε όμως να ταυτίζουμε το μη αποδεκτό με το εξοριστέο;

Η ιστορία της «κουλτούρας της ακύρωσης»

Είναι κάπως ειρωνικό, αν σκεφτεί κανείς πως ο όρος «cancel culture» που ξεκίνησε από τα έγκατα της subculture των b-movies και της επιθετικής slang βρέθηκε στις κορυφές του mainstream. Η πιο διαδεδομένη εικασία για την απαρχή του νεολογισμού «Cancel Culture», σύμφωνα με το Vox, ήταν το σωτήριο έτος 1991, όταν ο Mario Van Peeble, στο θρίλερ «New Jack City», εμφανίζει τον βαρόνο ναρκωτικών «Nino» που υποδύεται ο ηθοποιός Wesley Snipes να εκστομίζει την ατάκα «Cancel that bitch. I'll buy another one», σπρώχνοντας με βία τη φίλη του σε ένα τραπέζι και περιλούζοντάς την με σαμπάνια, αφού εκείνη δεν αντέχει τη βία που προκαλεί και ξεσπά σε κλάματα. Μια φράση που το 2010 ο Lil Wayne θα θυμηθεί στο hit «I'm Single», λέγοντας στις ρίμες του «Yeah, I'm single / n***a had to cancel that bitch like Nino».

Η έννοια της «ακύρωσης» θα μπει ορμητικά στο zeitgeist της εποχής το 2014, όταν στο reality show «Love and Hip Hop: New York», ο Cisco Rosado κατά τη διάρκεια της λογομαχίας του με την Diamond Diamond Strawberry της λέει «You're canceled».

Αναπτυσσόμενη ραγδαία μαζί με το μαχητικό κίνημα MeToo, που οδήγησε πολλές γυναίκες να βρουν το κουράγιο να μιλήσουν δημόσια για τις σεξουαλικές επιθέσεις σε χώρους εργασίας, τις υποτιμητικές συμπεριφορές των ανδρών απέναντί τους και τα τοξικά περιβάλλοντα στα οποία βρέθηκαν, η «κουλτούρα της ακύρωσης» εφαρμόστηκε ως αντίδραση κοινωνικής δικαιοσύνης σε περιπτώσεις όπως των Harvey Weinstein, Bill Cosby, Kevin Spacey, R. Kelly. Έλαβε διαστάσεις πολιτισμικής αναθεώρησης στην περίπτωση του «Βασιλιά της Ποπ», όταν οι πολύκροτοι ισχυρισμοί των Wade Robson και James Safechuck

στο ντοκιμαντέρ «Leaving Neverland: Michael Jackson and me» του HBO, πως είχαν παρενοχληθεί σεξουαλικά από τον τραγουδιστή στις ηλικίες 7 και 10 ετών, οδήγησαν αναρίθμητους ραδιοφωνικούς σταθμούς σε όλο τον κόσμο στην απόφαση να αφαιρέσουν τα τραγούδια του από τις λίστες τους. Απέκτησε παρεμβατικό χαρακτήρα όταν το ABC ακύρωσε τη μεγαλύτερη επιτυχία του, το show «Roseanne», μετά το άκρως ρατσιστικό «τιτίβισμα» της Ροζάν Μπαρ που έγραψε για την Βάλερι Τζάρεντ, πρώην σύμβουλο του Μπαράκ Ομπάμα: «Οι Αδελφοί Μουσουλμάνοι και ο Πλανήτης των Πιθήκων απέκτησαν μωρό». Η πασίγνωστη κωμικός, που τα τελευταία χρόνια είχε επιδοθεί σε συνωμοσιολογικές αναρτήσεις, κέρδισε πιθανώς την εκτίμηση του Ντόναλντ Τραμπ (!) αλλά έχασε το κοινό, το ακριβό συμβόλαιο και την υστεροφημία της. Δημιούργησε σύγχυση και ντόρο στην υπόθεση του κωμικού Αζίζ Ανσάρι για τα όρια, όπως ισχυριζόταν ο ίδιος, ενός «άτυχου» φλερτ και της σεξουαλικής παρενόχλησης. Και προκάλεσε ένα κύμα αντίδρασης από προσωπικότητες όπως οι Τζ. Κ. Ρόουλινγκ, που βρέθηκε στο στόχαστρο για τρανσφοβία, Μάργκκαρετ Άτγουντ, Σαλμάν

Ρούσντι, Τζέφρι Ευγενίδης, Νόαμ Τσόμσκι και Γκάρι Γκασπάρφ, στην «επιστολή για τη δικαιοσύνη και τον ανοιχτό διάλογο» που υπέγραψαν 150 συγγραφείς, καθηγητές πανεπιστημίων και διανοούμενοι, και δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο στο περιοδικό Harper's Magazine υπερασπιζόμενοι το δικαίωμα στην ελευθερία λόγου που κατακτήθηκε με αιματηρούς αγώνες κι επαναστατικά ρεύματα στο παρελθόν, καταγγέλλοντας πως «η εξάπλωση του πνεύματος απαγόρευσης οδηγεί σε δυσανεξία για τις αντίθετες απόψεις και ενισχύει την τάση για δημόσια διαπόμπευση και εξοστρακισμό... [...] Η σπασμωδική προσπάθεια διαχείρισης των ιδεολογικών αντιθέσεων ευνοεί την οχλαγωγία και όχι την επιβολή μεταρρυθμίσεων. Διευθυντές εντύπων απολύονται επειδή δημοσίευσαν αμφιλεγόμενα άρθρα, βιβλία αποσύρονται για δήθεν ανακρίβειες, δημοσιογράφοι δέχονται εντολές να μη γράφουν για συγκεκριμένα θέματα. Καθηγητές γίνονται στόχοι ερευνών, γιατί μνημόνευσαν λογοτεχνικά έργα στις διαλέξεις τους και επικεφαλής Οργανισμών απομακρύνονται για απλά σφάλματα», υπογραμμιζόταν μεταξύ άλλων στην επιστολή, που παρουσιάστηκε από μερί-

δα του Τύπου ως αμφιλεγόμενη.

Ξεκινώντας από τις ΗΠΑ, όπου η ρεπουμπλικανική διακυβέρνηση των τελευταίων τεσσάρων ετών του Ντόναλντ Τραμπ ενέτεινε τις ανησυχίες για το μέλλον της ισχυρότερης δημοκρατίας και με τη δικαστική πολιτική της ενίσχυσε τις κοινωνικές και φυλετικές ανισότητες, η «κουλτούρα της ακύρωσης» εκλαμβάνεται ως ακτιβισμός που στερείται σοβαρότητας. Και προβληματίζει τους προοδευτικούς πολίτες σε όλο τον κόσμο που αναζητούν απαντήσεις σε ερωτήματα, τα οποία συχνά εργαλειοποιούνται πολωτικά από τους νεοπουριτανούς καταλήγοντας να υπερασπίζονται τη μονοφωνία, δηλαδή ακριβώς το αντίθετο από αυτό το οποίο θεωρητικά διακηρύττουν.

Όσο η συζήτηση για την κουλτούρα της ακύρωσης ωριμάζει, εξετάζονται κι άλλες πλευρές, που δεν εξαντλούνται στον εκδικητικό χαρακτήρα, την οικονομική εξόντωση και την προγραφική φορέων κι ανθρώπων, για την παραβατική ή ανεύθυνη στάση των οποίων υπάρχουν τα κανονικά δικαστήρια. Το ζητούμενο, λένε, είναι να επανεξετάσουμε το πώς αντιμετωπίζουμε ο ένας τον άλλο. Πώς

λογοδοτεί κάποιος για τη συμπεριφορά του. Να θεσπίσουμε νέους κανόνες που θα υπερασπίζονται τις κοινωνικές κατακτήσεις και να απαιτήσουμε την εφαρμογή τους. Να μετατρέψουμε την απογοήτευση που πηγάζει από την έλλειψη πραγματικών συνεπειών για τους ισχυρούς σε ένα σύγχρονο διεθνές αίτημα κι αληθινά διεκδικητικό ρεύμα.

«Από όσο μπορώ να δω, η κουλτούρα της ακύρωσης είναι η “αντίθεση” του ελέους. Η πολιτική ορθότητα έχει γίνει η πιο δυστυχισμένη θρησκεία στον κόσμο» απάντησε σε έναν fan του το καλοκαίρι ο Nick Cave, παρατηρώντας πως η κάποτε αζιότιμη προσπάθεια της ανθρωπότητας να επαναπροσδιορίσει την κοινωνία με πιο δίκαιο τρόπο ενσωματώνει τις χειρότερες πτυχές που έχουν προσφέρει διαχρονικά οι θρησκείες, όπως η νηκική βεβαιότητα και η αυτοδικία. Τονίζοντας πως η άρνηση της κουλτούρας της ακύρωσης να ασχοληθεί με άβολες ιδέες έχει ασφυκτικό αντίτυπο στη δημιουργική ψυχή της κοινωνίας. Όσο για τον Nick Cave, κάποιοι (πρώην) φανατικοί πιστοί του μπορεί σήμερα να τον ονειρεύονται όχι πλέον στο πιάνο του αλλά σε μια κρεμάλα. **A**

ФОТО: JOHN SHEARER, GETTY IMAGES

Kim, Kendall & Kylie

Είναι εύκολο να πιστέψεις ότι το *Saga των Καρντάσιανς* είναι απλά ένα reality show, ένα υποπροϊόν μαζικής κουλτούρας και τίποτα παραπάνω. Όταν δεις ξανά όμως την πορεία τους στη διάρκεια των χρόνων, καταλαβαίνεις πού οφείλεται η επιτυχία. Το brand Καρντάσιαν σκηνοθέτησε έτσι τη ζωή τους ώστε να περιλάβει, ακόμα και να εφεύρει, όλα τα topics των 2 πρώτων δεκαετιών του 21ου αιώνα, να τα ενσωματώσει στην πορεία μιας οικογένειας και να τα εκλαϊκεύσει για το κοινό όλου του πλανήτη.

ΕΝΤΑΞΕΙ, Η ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΟΥ ΡΙΑΛΙΤΙ «*Keep Up With The Kardashians*» δεν ήταν δα και η τηλεοπτική απώλεια της χρονιάς – άλλωστε υπάρχει ένας ακόμα κύκλος, πριν το οριστικό φινάλε.

Λίγοι τηλεθεατές έκλαψαν για το τέλος του σόου. Οι περισσότεροι το πετυχαίναμε στο ζάπινγκ και το προσπερνούσαμε σύντομα, σε μια απόπειρα να επιβεβαιώσουμε

το τηλεοπτικό καλό μας γούστο. Λέει, ωστόσο, πολλά για την οικογένεια Καρντάσιαν-Τζένερ το γεγονός ότι ο καθένας μας τη γνωρίζει κι έχει άποψη για αυτή, χωρίς να έχει δει κανό μέρος του σόου ώστε να μπορεί να την τεκμηριώσει.

Το πώς οι Καρντάσιανς έγιναν ένα κοινωνικό και οικονομικό φαινόμενο ασυναγώνιστο αποτελεί έναν δυσεπίλυτο γρίφο, σπαζοκεφαλιά. Τείνουμε να θεωρούμε τη συνταγή της επιτυχίας τους εύκολη: μια τεράστια κλειδαρότρυπα, πλούσια κοινωνική παρουσία, κάποια σκάνδαλα, ένας μεγάλος ποπός. Δεν μοιάζει έξω από τις δυνατότητες ενός ματαιόδοξου και πρόθυμου να κάνει τα πάντα μέσου κοινού θνητού που επιζητά τη διασημότητα. Γιατί όμως το κατάφεραν μόνο οι Καρντάσιανς σε τέτοιο, παγκόσμιο, μέγεθος; Είναι σίγουρο: «They did it their way».

Προϊόν και αντανάκλαση του συστήματος που τους ανέθρεψε, είναι διάσημοι γιατί είναι... διάσημοι. Όχι, το κοινό δεν τους λατρεύει – μάλλον το αντίθετο, τους απεχθάνεται. Αλλά έχει μια εξαρτησιογόνο στάση απέναντί τους, δεν μπορεί να ξεκολλήσει από το να μαθαίνει νέα τους.

Οι Καρντάσιαν-Τζένερ έχουν στήσει μια μιντιακή παγίδα στην οποία είναι δύσκολο να μην πέσει κανείς: Είναι υπερδαστήριες σε τρία μιντιακά ταμπλό, την τηλεόραση, τα σκανδαλοθηρικά ταμπλόιντ, τα social media, δημι-

ουργώντας μια ανατροφοδοτούμενη αλυσίδα που γεννά φήμη, χρήμα, μύθο. Με κάθε φωτογραφία, με κάθε σκανδαλοθηρική είδηση στα ταμπλόιντ και τις τηλεοράσεις, με κάθε ανάρτηση, γίνονται όλο πιο πλούσιες και διάσημες. Κι αυτό θα συνεχιστεί για πολλά χρόνια ακόμη, κατά πώς φαίνεται.

Πάντα επίκαιροι. Δεν περνάει μέρα που να μην εμφανιστεί κάποιος από αυτούς σε lifestyle ή fashion σάιτ ή έντυπο. Βέβαια, η εκτεταμένη μιντιακή παρουσία φαντάζει αναμενόμενη, αν μετρήσει κανείς τα μέλη της στενής και ευρύτερης «οικογένειας Χωραφά»: σύζυγοι, πρώην σύζυγοι, γιοι και κόρες, γκόμενοι, εγγόνια, μαζεύονται πάνω από 20 νοματάιοι.

Από τους Γουόλτονς στους Καρντάσιανς

Πώς προέκυψε από το πουθενά αυτή η Δυναστεία; Ερώτημα που μας φέρνει στην αρχή, στο φθινόπωρο του 2007. Όταν ξεκίνησε το σόου «*Keep Up With The Kardashians*» στο καλωδιακό κανάλι E!, οι πληροφορίες για την εύπορη οικογένεια από το Καλαμπάσας του Λος Άντζελες ήταν ελάχιστες και μάλλον όχι ιδιαίτερες κολακευτικές. Ο πατέρας Ρόμπερτ Καρντάσιαν, δικηγόρος, ανήκε στην ομάδα υπεράσπιστης του Ο.Τ.Ζ. Σίμσον που πέτυχε την αθώωσή του, ενώ η δευτερότοκη Κιμ σουλατσάριζε στα κλαμπ ως στιλίστρια της Πάρις Χίλτον. Επίσης, ένα βίντεο που κυκλοφορούσε ευρέως την έδειχνε να κάνει σεξ με τον πρώην σύντροφό της, τον ράπερ Ray J. Αυτασά. Μέσα σε 13 χρόνια σημειώθηκε μια αδιανόητη εκτόξευση προς τη δόξα. Μιλάμε πλέον για μια αυτοκρατορία κι ένα παντοδύναμο εμπορικό brand τεράστιας κοινωνικής διείσδυσης και οικονομικής δύναμης.

Το ριάλιτι «*Keep Up With The Kardashians*» δεν υπήρξε ούτε πρωτότυπο ούτε απαιτητικό εγχείρημα. Ήταν τα βιώ-

ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΛΑΤΡΕΥΕΙ – ΜΑΛΛΟΝ ΤΟ ΑΝΤΙΘΕΤΟ, ΤΟΥΣ ΑΠΕΧΘΑΝΕΤΑΙ. ΑΛΛΑ ΕΧΕΙ ΜΙΑ ΕΞΑΡΤΗ-ΣΙΟΓΟΝΟ ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥΣ, ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΞΕΚΟΛΛΗΣΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΝΕΑ ΤΟΥΣ.

ματα μιας οικογένειας με επαγγελματικό αντικείμενο το «funemployment». Ψώνια, φωτογραφήσεις, πάρτι, γεύματα με φίλους, ταξίδια, σπιτάρες και αμαξάρες, ένας συβαριτικός βίος μέσα και έξω από ένα μαξιμαλιστικό, κιτς περιβάλλον. Οι Καρντάσιαν τάζαν την περιέργεια του κοινού με την πλούσια ζωή και την καθημερινότητά τους αφιλιτράριστα, τηρώντας τα προσχήματα στοιχειωδώς. Είδαμε τους γάμους, τις εγκυμοσύνες, τους χωρισμούς, τα δάκρυα και τα γέλια τους live. Η ανέμελη ζωή τους δεν κατατρυχόταν από υπαρξιακές αγωνίες, μόνο από γκομενικά προβλήματα, τα οποία λύνονταν μπροστά από βουνά επώνυμων ρούχων και προϊόντων μακιγιάζ. «Γιώτα ευτυχία» ή όπως έχει πει ο Όσκαρ Ουάιλντ «Πολύ μακιγιάζ και λίγα ρούχα, ένα αλάνθαστο σημάδι απελπισίας σε μια γυναίκα».

Ναι, καμιά φορά έδειχναν τις διαφορές τους αλλά με αβρότητα, έκαναν μικροκαβγάδες live, όμως όλα τελείωναν γλυκά και πολιτισμένα στο τραπέζι της κουζίνας, με μια κουβέντα με τη μαμά. Καλννύχτα, Κιμ, καλννύχτα, Κάιλι, καλννύχτα, Τζον Μπόι.

«Ενόχλησαν» το φιλοθεάμον κοινό πολλές φορές ανεβάζοντας τα rates και το κασέ τους. Στις κορυφαίες στιγμές τους (συμπληρώστε και με τα δικά σας τοπ), συγκαταλέγονται: η συζήτηση για την ηλικία της Κρις και της Κάιλι, το βάρος της Κιμ, η σχέση της τελευταίας με τον ράπερ Κάνιε Γουέστ, ο τρόπος απόκτησης του τέταρτου παιδιού τους Σικάγο, τα ζητήματα υγείας του Κάνιε, το αν η Κένταλ έχει ή δεν έχει αγόρι, ο χωρισμός της Κλόε με τον Τρίσταν, και φυσικά η κορωνίδα της κουβέντας, η μεταμόρφωση του Μπρους σε Κέιτλιν. Πατί να ήθελες να τα χάσεις όλα αυτά;

Επεισόδια του σόου σημείωσαν ρεκόρ τηλεθέασης σε επίπεδο καλωδιακό, με τη Νίλσεν να περιγράφει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των θεατών του ως εξής: γυναίκες ηλικίας 18-34, πανεπιστημιακής μόρφωσης, ελεύθερες, χωρίς παιδιά, με καλές δουλειές και υψηλό ετήσιο εισόδημα. Και γιατί έπρεπε να τερματιστεί η τηλεοπτική ευδαιμονία

Τέλος εποχής ή διάλειμμα για διαφημίσεις;

Της ΒΑΓΙΑΣ ΜΑΤΖΑΡΟΓΛΟΥ

της φαμίλιας μετά από τόσες σεζόν; Στην πραγματικότητα, καιρός ήταν. Το κοινό και η διαφήμιση ενός ακριβού τηλεοπτικού προϊόντος είχαν συρρικνωθεί σημαντικά. Από την άλλη, το ριάλιτι ήταν ένα όχημα αυτοδιαφήμισης για το brand Καρντάσιαν και των παράλληλων δραστηριοτήτων του. Πλέον όμως υπάρχουν και άλλοι, σχεδόν ανέξοδοι τρόποι να βγουν χρήματα, και μάλιστα περισσότερα.

Αυτή η οικογένεια, αν και δεν διαθέτει κάποιο τυπικό ταλέντο που σε κάνει σούπερ σταρ, έχει ένα σπουδαίο προσόν: να επανεφευρίσκει τον εαυτό της και να τοποθετείται σε περιβάλλοντα που έχουν χρήμα. Ίσως αντιλήφθηκαν πως η τηλεόραση δεν έχει ψωμί ή ότι στην τηλεόραση δεν περνάει πλέον η μπογιά τους. Μάλλον δεν είναι τυχαίο το ότι η Κιμ Καρντάσιαν ως διαγωνιζόμενη στο «*Dancing With the Stars*» πήρε πόδι στο δεύτερο μόλις επεισόδιο.

Η μαμά του λόχου

Οι Καρντάσιανς είναι αναμφισβήτητα μια μητριαρχική οικογένεια, με τα αγόρια άφαντα και τη μάνα να κάνει τα κουμάντα. Κρις Τζένερ, mamma mia! Αυτοδημιούργητη και δουλευταρού. Γυναίκα survivor. Ο πλούσιος γάμος της με τον Ρόμπερτ Καρντάσιαν, που της είχε αποφέρει μια άνετη ζωή και τέσσερα παιδιά, τερματίστηκε επεισοδιακά και με ακύρωση όλων των πιστωτικών της καρτών. Όμως η Κρις δεν πτοήθηκε. Σύντομα γνώρισε τον ολυμπιονίκη δεκαετή Μπρους Τζένερ σε ραντεβού στα τυφλά και τον παντρεύτηκε έναν μήνα μετά την έκδοση του διαζυγίου της. Τα εισοδήματα πενιχρά –ο Μπρους εργαζόταν περιστασιακά ως motivational speaker–, οι υποχρεώσεις σε ακριβά σχολεία των παιδιών και λούσα υπέρογκες. Η Κρις πήρε την κατάσταση στα χέρια της. Άρχισε να μανατζάρει τον σύζυγό της και με σκληρή δουλειά και ατελείωτα ξενύχτια να του κλείνει τη μία ομιλία μετά την άλλη.

Μπτέρα στήριγμα, βοηθά τα παιδιά της να κάνουν τα όνειρά τους πραγματικότητα. Μπτέρα brain, μπτέρα μανατζερ (εξού και το προσωνύμιο «momager»), μπτέρα Μίδας. Οι υπόλοιποι της οφείλουν τα πάντα. Βλέποντας τον Φεβρουάριο του 2007 την γκέλα που έκανε το σεξουαλικού περιεχομένου βίντεο της Κιμ, είχε μια σατανική ιδέα, ένα ριάλιτι με την Κιμ. Brilliant! Και εγένετο «*Keep Up With The Kardashians*». Μείζον πρότζεκτ! Κοινώς η Κρις έστησε τη μηχανή και στη συνέχεια φρόντιζε να την ντοπάρει με μάρκετινγκ τερτίπια. Λέγεται ότι ελέγχει τα πάντα, από τα οικονομικά των παιδιών της μέχρι τις αναρτήσεις τους στο Twitter. Η πρώτη που χαρακτήρισε την οικογένεια «our brand», ξέροντας ότι έχει χτίσει μια κανονική εταιρεία που εμπορεύεται τον εαυτό της. Κι επειδή έπρεπε να εξασφαλίσει τα γεράματά της, από τα έσοδα αυτού του brand εισπράττει το 10%.

Τα παλιόπαιδα τα ατίθασα

Οι κόρες μοιάζει σαν να έχουν μοιράσει ρόλους. Οι Καρντάσιανς παντρεύονται και κάνουν παιδιά, οι Τζένερ είναι ελεύθερες και ωραίες· από όλα έχει αυτός ο μπαξές, για να μπορείς να ταυτιστείς μαζί τους.

Η Κόρτνεϊ και η Κλόε Καρντάσιαν, σε σχέση με το βαρύ πυροβολικό που ονομάζεται Κιμ αλλά και τις ετεροθαλείς αδελφές τους Κένταλ και Κάιλι, είναι ολίγον διακοσμητικές. Δηλώνουν μοντέλα και τηλεπερσόνες και ζουν καρμπόν βίους. Συνεισέφεραν στην τηλεθέαση του ριάλιτι με τα γκομενικά ή τις εγκυμοσύνες τους, πάλεψαν να δημιουργήσουν δικά τους τηλεοπτικά προϊόντα, χωρίς μεγάλη επιτυχία. Συμμετέχουν στις κοινές επιχειρήσεις αυτής της πολύ δεμένης οικογένειας – το χρήμα είναι η πιο ισχυρή συγκολλητική ουσία.

Η Κένταλ και η Κάιλι Τζένερ είναι μια κάπως άλλη ιστορία. Τηλεπερσόνες αλλά και business women ολκής. Τις λες και αυτοδημιούργητες. Έχουν μπει στις μπίζνες από το 2013 με τη σειρά ρούχων *Kendall & Kylie* (σε συνεργασία με την PacSun) δημιουργώντας ολόδικό τους χρήμα – ήταν 18 και 16 χρονών αντίστοιχα. Και έκτοτε δεν σταμάτησαν ποτέ. Έχουν class, είναι influencers περιωπής που ταυτίστηκαν με τους Millennials και τις ανάγκες

τους, ή μάλλον τις επιθυμίες τους.

Η Κένταλ είναι κανονικό high-fashion μοντέλο, όντας ταυτόχρονα και instagirl. Προσέφερε τις μοντελικές της υπηρεσίες σε Marc Jacobs, Givenchy, Chanel, Donna Karan, Diane von Fürstenberg, Tommy Hilfiger, Fendi, Bottega Veneta, Pucci, Dolce & Gabbana, Sonia Rykiel, Balmain, Michael Kors, Oscar de la Renta. Όλοι οι μεγάλοι θέλουν να δουλέψουν μαζί της. Ανεβαίνει στις haute couture πασαρέλες στις πιο διαπρεπείς Εβδομάδες Μόδας, ανήκει επισήμως στη νέα γενιά των σούπερ μόντελς, πληρώνεται αδρά.

Η Κάιλι έχει δει το μέλλον της στις μπίζνες και πορεύεται προσεκτικά. Κατοχυρώνει ως εμπορικά σήματα από το όνομά της μέχρι hashtags. Η δική της Kylie Cosmetics είναι ένας οικονομικός κολοσσός, με το app του να φτάνει στο Νο1. στο iTunes App Store. Τι κι αν το *Forbes* μιλά για μαγειρεμένα οικονομικά στοιχεία; Άντε να μην αξίζει 1 δισ. αλλά 900 εκατομμύρια. Ε, και; Κένταλ και Κάιλι είναι που καταρρίπτουν σχεδόν «θεσμικά» την αφοριστική θεώρηση: «Ναι, αλλά αυτές δεν τις παίρνει κανείς στα σοβαρά». Έγκυροι εκτιμητές, από το *Time* μέχρι το *Forbes* και τη *New York Post*, τις συμπεριλαμβάνουν στις λίστες τους.

Πολύστροφες; Και ναι, και όχι. Μην γνωρίζοντας καλά τη γραμματική του copyright, την πάτησαν αρκετές φορές. Απέσυραν τη σειρά t-shirts *Rock vs Rap*, όταν κατηγορήθηκαν πως χρησιμοποίησαν εικόνες εμβληματικών μορφών της ροκ και της ραπ χωρίς άδεια (έξαλλη η Σάρον –σύζυγος Όζι– Όζμπορν). Η Κένταλ ενεπλάκη σε σκάνδαλο προώθησης ενός «πολυτελούς μουσικού φεστιβάλ» που δεν έγινε ποτέ. Συμβιβάστηκε με τους διοργανωτές ανοίγοντας το πορτοφόλι της και αδειάζοντάς το κατά 90 χιλιάδες δολάρια. Η Κάιλι έχασε δικαστικά από την Κάιλι Μινόγκ το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει το trademark «*Kylie*» σε ένα απλικέσιον, ενώ αποζημίωσε γενναία τη make-up artist Βλάντα Χάγκαρτι για να μη φτάσει στα δικαστήρια η υπόθεση κλοπής ιδεών και αισθητικής. Μικρές «παραφωνίες» για ένα κορίτσι που έγινε δισεκατομμυριούχος σε ηλικία μικρότερη από αυτή του Μαρκ Ζούκερμπεργκ. Άλλωστε όταν κάνεις πολλά, θα κάνεις και λάθη.

Κιμ, πάτα το!

Και ερχόμαστε στο άλογο που τραβάει το άρμα, την Κιμ Καρντάσιαν Γουέστ. Οι άνδρες τη θεωρούν σέξι, οι γυναίκες δεν τη μισούν για αυτό – μεγάλο κατόρθωμα. Χυμώδης και λαμπερή, συρρίκνωνε τα ρούχα της για να αναδεικνύει τις καμπύλες της, αφορισμένες για δεκαετίες από τη μόδα του size extra small.

Καλή έμπορος; Αναμφισβήτητα! Μπορεί να σου πουλήσει τα πάντα. Εδώ πούλησε τον δεύτερο γάμο της για 20.000.000 και έβγαλε τα παιδιά της στο ριάλιτι· πού να κωλώσει; Το σκεπτικό της ακούγεται απλό και αποτελεσματικό. «*Δε φοβάμαι να μοιραστώ τα μυστικά ομορφιάς ή τις ατέλειές μου. Αν έχω κυτταρίτιδα, δεν φοβάμαι να μιλήσω γι' αυτήν και να προσπαθήσω να φτιάξω ένα προϊόν που να βελτιώνει την κατάσταση*». Και το φτιάχνει. Και το πουλάει. Και θησαυρίζει.

Αν εξαιρέσει κανείς το σέξι βίντεο, τα δύο διαζύγια (το ένα 72 μέρες μετά τον γάμο), μερικά φλερτάκια και το προκλητικό ντύσιμο, η Κιμ δεν είναι αχαλίνωτη ούτε επιδειξίς, δεν είναι μια ακραία προσωπικότητα. Είναι μάνα τεσσάρων παιδιών αλλά και γυναίκα με σαγηνευτικό κορμί. Είναι υποστηρικτική, μέχρι στιγμής, σύζυγος και καλή χριστιανή βαφτισμένη στο «Βατικανό της Αρμενίας», τη «μπτέρα του Εσματιτζίν», μαζί με τα παιδιά και τις αδελφές της.

Πλέον έχει απωλέσει ένα μέρος της ελαφρότητάς της, κι έχει στραφεί στα βιβλία (ισπουδάζει νομικά) και στον ακτιβισμό. Σχεδιάζει προσεκτικά το προφίλ της Πρώτης Κυρίας; Μήπως φιλοτεχνεί ένα δικό της

Kris Jenner

KRIS JENNER BY PHILIP FARAOE - GETTY IMAGES

Kourtney & Khloe

EPA, NINA PROMMER

ΟΙ ΚΑΡΝΤΑΣΙΑΝΣ ΠΑΝΤΡΕΥΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΚΑΝΟΥΝ ΠΑΙΔΙΑ, ΟΙ ΤΖΕΝΕΡ ΕΙΝΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΕΣ· ΑΠΟ ΟΛΑ ΕΧΕΙ Ο ΜΠΑΞΕΣ

Kim Kardashian
& Kanye West

KIM-KARDASHIAN-KANYE-WEST © EPARINGCO CHIU

Bruce, vuv
Caitlyn Jenner

BRUCE JENNER - NYN CAITLYN JENNER

προεδρικό προφίλ; Ποιος να ξέρει πώς οραματίζεται το μέλλον της; Πάντως, πρωτοστάτησε στην αναγνώριση της γενοκτονίας των Αρμενίων, συμμετείχε στην καμπάνια Black Lives Matter, κατέβασε ρολά στα social media της για μία μέρα στο πλαίσιο του «*Stop Hate for Profit*», γράφοντας στο Twitter: «*Η διάδοση ψευδών ειδήσεων στα social media έχει σοβαρό αντίκτυπο στις εκλογές μας και υπονομεύει τη Δημοκρατία*» – έχει δει άραγε το ντοκιμαντέρ «*Social Dilemma*»; Και το σημαντικότερο: επισκέπτεται συχνά τον Λευκό Οίκο για να αποκαταστήσει αδικίες και κακοδικίες ως δημιουργός μιας καμπάνιας για την αλλαγή του δικαιοκούς συστήματος των ΗΠΑ. Ήδη έχει πείσει τον Ντόναλντ Τραμπ να μειώσει ποινές ή να δώσει χάρη σε φυλακισμένες γυναίκες.

West is the best

Πώς θα ήταν το πάρτι των Καρντάσιαν δίχως τη «μουσική του», το rap; Δεν κυριολεκτούμε, δεν μιλάμε για μουσική. Οι Καρντάσιαν έψαξαν για σύντροφο σε δύο κυρίως βίτοπους, τον αθλητισμό και τη rap. Η Κόρντεϊ τα είχε με τον ράπερ French Montana, η Κάιλι με τον Tyga, τον A\$AP Rocky, τον Party Next Door και τον Travis Scott (με τον οποίο απέκτησε και μια κόρη), ενώ ο ράπερ Stitches διέφρευσε στον τύπο ότι είχε κάνει σεξ μαζί της. Η Κένταλ έβγαине επίσης με τον A\$AP Rocky και τον Travis Scott μετά τους χωρισμούς της αδελφής της. Η Κιμ είχε ζετέμ με τους ραπέρ Ray J και Nick Cannon, πριν καταλήξει παντρεμένη με τον διασημότερο όλων, τον ράπερ Κάνιε Γουέστ, που δεν χρίζει ιδιαίτερων συστάσεων.

Στην ερώτηση τι επαγγέλλεται ο Κάνιε, δεν υπάρχει μονολεκτική απάντηση. Ένας από τους πιο ευπώλητους μουσικούς παγκοσμίως, έχει πουλήσει 140 εκατομμύρια δίσκους. Από τους πλέον πολυβραβευμένους καλλιτέχνες, έχει σπκώσει 21 βραβεία Grammy. Έξι άλμπουμ του περιλαμβάνονται στη λίστα του *Rolling Stone* για τους 500 Καλύτερους Δίσκους όλων των Εποχών και ο ίδιος σε εκείνη των 100 Μεγαλύτερων Τραγουδοποιών όλων των Εποχών.

Δεν κάθεται ποτέ φρόνιμα, δεν ξεμένει από δημιουργικά καύσιμα, δεν έχει στεγανά στις επιχειρηματικές του δραστηριότητες. Φτιάχνει μουσική, ρούχα, παπούτσια, αρχιτεκτονικά σχέδια, σινεμά, μπίζνες, δισεκατομμύρια. Εικάζεται πως ο γάμος του με την Κιμ Καρντάσιαν ήταν το κομμάτι του παζλ που έλειπε για να ολοκληρωθεί η ταυτότητα του Ποπ Ειδώλου. Όλοι πρέπει να ασχολούμαστε μαζί του.

Πιστός χριστιανός, ομολόγησε δημοσίως το πρόβλημα διπολικής διαταραχής που αντιμετωπίζει σε εξώφυλλο δίσκου («*Hate Being Bi-Polar, It's Great*»). Με τα συνεχή tweets του τρελαίνει κόσμο και το καλοκαίρι του 2020 ανακάλυψε έναν καινούργιο ρόλο κύρους για να πορεύεται στη ζωή: υποψηφίος Πρόεδρος των ΗΠΑ. Τι παραπάνω έχει δηλαδή ο Τραμπ;

Follow the money

Οι Καρντάσιαν-Τζένερ είναι η ιστορία μιας συμβίωσης που έγινε συνεταιρισμός. Πλέον είναι ένας μεγάλος οργανισμός, μια από τις δυναμικότερες επιχειρήσεις με διεθνή κύκλο εργασιών, χωρίς οι δημιουργοί της να χάνουν τη μενταλιτέ της πολυμελούς οικογένειας που κάνει το κέφι της.

Στην αυστηρά μετρήσιμη εποχή μας μπορείς να περιγράψεις το οικονομικό φαινόμενο Καρντάσιαν με ακριβή νούμερα. Σύμφωνα με τα έγκριτα *Forbes* και *Money*, το 2020 η περιουσία τους σε δολάρια αποτιμάται ως εξής: Κρις Τζένερ: 37,5 εκατομμύρια • Κέιτλιν Τζένερ: 100 εκατομμύρια • Κόρντεϊ Καρντάσιαν: 35 εκατομμύρια • Κιμ Καρντάσιαν Γουέστ: 900 εκατομμύρια, στα οποία έχουμε το δικαίωμα να αθροίσουμε και τα 1,3 δισεκατομμύρια του συζύγου Κάνιε Γουέστ • Κλόε Καρντάσιαν: 40 εκατομμύρια • Κένταλ Τζένερ: 18 εκατομμύρια • Κάιλι Τζένερ: 1 δισεκατομμύριο. Ποιος να συγκριθεί μαζί τους; Οι δραστηριότητές τους αναπτύχθηκαν χρόνο με το χρόνο και διαχύθηκαν σε πολλά και διαφορετικά πεδία της

επιχειρηματικότητας και της σουουμπίζ. Σήμερα διαθέτουν ελάχιστες μπουτίκ και εμπορεύονται σχεδόν αποκλειστικά μέσω διαδικτύου ρούχα, καλλυντικά, αρώματα, αντηλιακά, κοσμήματα, λευκαντικά δοντιών, προϊόντα νυχιών, παπούτσια, τσάντες, απλικέσιονς, παγωτά, κάλτσες. Διαφημίζουν ό,τι πληρώνει καλά, από συμπληρώματα διατροφής για αδυνάτισμα και κοτοσαλάτες μέχρι την Κόκα Κόλα.

Η ψηφιακή τους παρουσία είναι το μεγάλο τους όπλο. Γιατί δούλεψαν τα social, όπως κανένας άλλος celebrity. Με απόλυτη αφοσίωση, ασχολούνται προσωπικά και δεν αρκούνται στα likes, τα shares, τα diadoste. Παράγουν ειδήσεις, λύνουν παρεξηγήσεις, λαϊσάρουν μόδες. Οι Καρντάσιανς είναι οι εφευρέτριες αυτού που χρόνια αργότερα θα το οικειοποιούνταν ως ταυτότητα ακόμα και η Χριστίνα Μπόμπα: «*online δημιουργοί περιεχομένου*».

Συνδεδεμένες με εκατομμύρια μέλη της παγκόσμιας κοινότητας, δείχνουν παντοδύναμες influencers, και γι' αυτό επικίνδυνες. Ικανές για το καλύτερο και το χειρότερο. Ένα ποστ της Κιμ για το ντεμπούτο της μάρκας καλλυντικών της KKW στην αγορά μέσα σε μισή ώρα μετέφερε από τις αποθήκες στα γυναικεία μπουντουάρ 300.000 κομμάτια – της απέφερε 1,4 εκ. δολάρια. Όμως ένα tweet της Κάιλι («*Sooo does anyone else not open Snapchat anymore? Or is it just me... ugh this is so sad*») χαντάκωσε το Snapchat, μειώνοντας την αξία του κατά 1,3 δισ. δολάρια. Τρέμε, κόσμε, δηλαδή!

Yes they can!

Είναι trendsetters οι Καρντάσιαν-Τζένερ; Όχι ακριβώς. Δεν δημιούργησαν νέες τάσεις, αλλά με οξύδερκεια παρακολουθούν τα τρεντ με δυναμική, τα υιοθετούν και τα επιβάλλουν. Ως cool hunters και ως influencers, αυτά τα multimedia κορίτσια έφεραν στον Πλανήτη Στίλ από το contouring μέχρι το athleisure και τις ποδηλατικές βερμούδες. Με τις επιλογές και το λουκ τους διαμόρφωσαν νέα στάνταρ ομορφιάς και στη συνέχεια έφτιαξαν δικές τους εταιρείες για να τα εμπορεύονται και να εισπράττουν την υπεραξία τους. Είναι πιθανό να είναι οι πιο επιδραστικοί άνθρωποι του κόσμου; Είναι πιθανό.

Οκ, εδώ και δύο δεκαετίες «η βασιλική οικογένεια των ΗΠΑ» φτυαρίζει ακάματα το χιόνι του εφήμερου με τη δική της ιδιαίτερη αισθητική. Ωστόσο, με μια ροή ζωής που σε βάζει σε υποψίες ότι μπορεί να είναι και σκηνοθετημένη, η οικογένεια καταφέρνει να συμπιέσει και ως έναν βαθμό να προηγείται της εκάστοτε νέας εποχής σε κοινωνικό επίπεδο. Open minded, προσαρμόζουν την κοσμοθεωρία τους με βάση το τάδε ή το δείνα ανερχόμενο κοινωνικό κίνημα-δικαίωση, όσο προχωρημένο κι αν φαντάζει αρχικά.

Οι κινήσεις αυτής της οικογένειας-συλλογικότητας μέσα στα 13 χρόνια υπερπροβολής της συνοψίζονται περίφημα την οικονομική, κοινωνική, ακόμα και πολιτική πορεία των ΗΠΑ και εν μέρει του κόσμου.

Οι αδελφές Καρντάσιαν-Τζένερ άλλαξαν το παραγωγικό μοντέλο. Ήταν οι πρώτες που εναγκαλίστηκαν την κουλτούρα του ναρκισσισμού των selfies, έσπευσαν στο σύγχρονο άυλο Ελ Ντοράντο που λέγεται Instagram και αξιοποίησαν στο έπακρο τις απτές οικονομικές του δυνατότητες.

Τεκνοποίησαν ακομπεξάριστα εκτός γάμου και απέκτησαν παιδιά με παρένθετες μητέρες. Αντέδρασαν στο body shaming και κατακεραύνωσαν τα fake news. Φώναξαν Black Lives Matter και αποδέχτηκαν τελείως φυσικά την αλλαγή φύλου του πατέρα τους Μπρους – νυν Κέιτλιν.

Η Κιμ δήλωσε πως προσήλθε στις κάλπες για πρώτη φορά στη ζωή της για να ψηφίσει Ομπάμα, ενώ η Κέιτλιν λίγα χρόνια αργότερα προτίμησε τον Τραμπ έναντι της Κλίντον. Όπως κινήθηκε πολιτικά ο περισσότερος κόσμος, δηλαδή.

Ποιο το μέλλον της οικογένειας τώρα που το σόου «*Keep Up With The Kardashians*» τελειώνει; Άγνωστοι αι βουλαί. Ίσως πάλι να μην πρόκειται για τέλος, αλλά απλώς για ένα διάλειμμα για διαφημίσεις. Για τους Καρντάσιανς μιλάμε. **A**

ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΥΚ
ΤΟΥΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΑΝ ΝΕΑ ΣΤΑ-
ΝΤΑΡ ΟΜΟΡΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΤΙΑ-
ΞΑΝ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Ενας συγγραφέας που έχουμε συνδέσει με τη Σκιάθο, που έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ενήλικης ζωής του στην Αθήνα. Τον έχουν χαρακτηρίσει κοσμοκαλόγερο, εκκεντρικό, ιδιόρρυθμο, μπόεμ. Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, όμως, δεν χρειάστηκε να αναζητήσει ούτε για μια στιγμή την προσωπική του ταυτότητα. Ήταν αυτό που ήταν και –πάνω απ’ όλα– έγραφε αυτό που ήταν. Τα «Αθηναϊκά», τα κείμενα που έγραψε όταν έμενε στην Αθήνα, κυκλοφόρησαν πρόσφατα από το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης μαζί με μία επεξηγηματική, πλούσια και... συγκινητική σε σημεία Εισαγωγή του Σταύρου Ζουμπουλάκη.

Τι ήταν αυτό που σας έκανε να ασχοληθείτε αυτή τη χρονική στιγμή με ένα βιβλίο που περιλαμβάνει κείμενα του Παπαδιαμάντη; Η έκδοση δεν έχει καμία σχέση με την παρούσα στιγμή. Με ενδιέφερε πάντα πώς έζησε στην Αθήνα αυτός άνθρωπος που νοσταλγεί διαρκώς το νησί του, τι είδε στην Αθήνα και στους ανθρώπους της. Υπάρχει ωστόσο και μια βιογραφική πτυχή, δική μου, σε αυτό το ενδιαφέρον. Δούλεψα 14 χρόνια στη γειτονιά που ζούσε ο Παπαδιαμάντης, στου Ψυρρή. Τα γραφεία και η αποθήκη της Εστίας ήταν χαμηλά στην Ευριπίδου, στο 84, κοντά στην πλατεία Ελευθερίας (Κουμουνδούρου), πολύ κοντά στην ταβέρνα του Καχριμάνη. Εκεί πέρανα όλη την ημέρα, εκεί έτρωγα πολλές φορές τα μεσημέρια. Γνώρισα την περιοχή σημείο προς σημείο. Κατά παράδοξο τρόπο υπήρχε ακόμη η σκιά του. Άκουγες εδώ έμενε ο Παπαδιαμάντης, εδώ έτρωγε ο Παπαδιαμάντης... Ασκήρικτα βέβαια όλα αυτά. Πριν από λίγα χρόνια ξενάγησα ανθρώπους στην Αθήνα του Παπαδιαμάντη, στο πλαίσιο ενός προγράμματος Ξεναγήσεων του Athens Walking Stories. Μου έκανε εντύπωση ο μεγάλος αριθμός των ανθρώπων που συμμετείχαν, μολονότι δεν ήταν δωρεάν, και το μεγάλο ενδιαφέρον τους. Όταν λοιπόν μου έγινε πρόταση από τον Διονύση Καψάλη να επιμεληθώ έναν τόμο με διηγήματα του Παπαδιαμάντη, η απόφαση ήταν εύκολη: τα αθηναϊκά. Στην αρχή πηγαίναμε για μια ανθολογία, για να μην είναι ογκώδες το βιβλίο. Καθώς δυσκολευόμουν να διαλέξω, πρότεινα διστακτικά στον Διονύση Κ. μήπως γινόταν να τα βάλουμε όλα. Το δέχτηκε ασμένως. Πρόσθεσα στο τέλος, ως επιστέγασμα, και το «Αι Αθηναίως ανατολική πόλις». Αυτή είναι η μικρή ιστορία της έκδοσης.

Σε ποια χαρακτηριστικά του έργου του πιστεύετε ότι έγκειται η διαχρονική αξία του Παπαδιαμάντη; Ο Παπαδιαμάντης διαβάζεται! Διαβάζεται μάλιστα και από νέους ανθρώπους που τους είναι ξένη η γλώσσα του και που είναι παντελώς άμοιροι εκκλησιαστικής παιδείας. Δεν υπάρχει χρονιά που να μην ανεβαίνει στη σκηνή, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, κάποιο διήγημά του, από νεανικές θεατρικές ομάδες. Με ρωτάτε τι είναι αυτό που του δίνει διαχρονική αξία. Μα το γεγονός ότι έχει γράψει αριστουργηματικά διηγήματα. Δεν αρκεί όμως, πιστεύω, το αισθητικό κριτήριο για να εγγυηθεί τη διαχρονική αξία ενός έργου. Χρειάζεται να υπάρχει σε αυτό και μια θεώρηση του κόσμου. Και στον Παπαδιαμάντη υπάρχει. Στα διηγήματά του αντηχεί ο στεναγμός των πενήτων, γιατί όσες προκοπές κι αν κάνει η ανθρωπότητα δεν έχουν «ποτέ τελειωμό τα πάθια κ’ οι καημοί του κόσμου», ο άνθρωπος θα έχει πάντα έλλειμμα. Αυτός ο αλόγητος στεναγμός ακούγεται στο έργο του Παπαδιαμάντη και ζητάει απόκριση. Και λαβαίνει απόκριση: κατανόηση και συμπάθεια.

Ποιες είναι οι διαφορές του Σκιαθίτη από τον Αθηναίο Παπαδιαμάντη; Ο κόσμος του Παπαδιαμάντη είναι παντού ο ίδιος: οι πένντες του κόσμου τούτου. Άνθρωποι φτωχοί, βασανισμένοι, χαροκαμένοι, ευάλωτοι, αποτυχημένοι, περιθωριακοί. Υπάρχουν όμως δυο μεγάλες διαφορές αναμεσά στη Σκιάθο του και στην Αθήνα του. Στα αθηναϊκά του απουσιάζει η φύση και η ομορφιά της, για τον πολύ απλό λόγο ότι η Αθήνα του, δηλαδή του Ψυρρή και τα περίξ του, δεν έχει ίχνος φύσης. Ο Παπαδιαμάντης είναι ρεαλιστής. Η δεύτερη διαφορά, που την θεωρώ και σημαντικότερη, είναι ότι ο ναός και η λειτουργική σύναξη δεν αποτελεί, με ελάχιστες εξαιρέσεις, κεντρικό άξονα της πλοκής των διηγημάτων του. Η εκκλησία δεν ορίζει το κέντρο της ζωής των ανθρώπων στην Αθήνα, δεν έχει πνευματικό άξονα. Όσο για τον ίδιο δεν έχω αμφιβολία ότι στο νησί του θα ήταν πιο ευτυχισμένος –πόσο δεν του ταιριάζει η λέξη αυτή!–, ότι θα ζούσε καλύτερα στον παράδεισο εκείνο των παιδικών του χρόνων.

Σε τι διαφέρουν οι Σκιαθίτες από τους Αθηναίους χαρακτήρες του Παπαδιαμάντη; Πένντες όλοι, από κάθε άποψη, όχι μόνο οικονομική. Οι Αθηναίοι είναι πιο μοναχικοί, πιο έρημοι. Δεν υπάρχει μια κοινότητα γύρω τους.

Ποια πιστεύετε πως είναι η ουσία της θρησκευτικής πίστης του; Κανείς δεν μπορεί να κρίνει την

πίστη ενός άλλου, ούτε άλλωστε και τη δική του. Μόνο ο Θεός μπορεί να την κρίνει. Μπορούμε όμως να μιλήσουμε για την πίστη που συνάγουμε από το έργο του. Θα έλεγα ότι αυτή είναι μια πίστη λατρευτική, συνίσταται στην αυστηρή τήρηση των τυπικών διατάξεων της λατρείας. Μια πίστη κοινοτική επίσης, όχι ατομική. Η πίστη του Παπαδιαμάντη –με την έννοια πάντα του έργου του– αναπνέει στη μικρή κοινότητα των φιλακολούθων, των απλών ανθρώπων που τηρούν τις νηστίεις, φροντίζουν εξωκκλήσια, δεν χάνουν αγρυπνία. Έχει ενδιαφέρον να προσθέσουμε ότι ενώ είναι αυστηρός τηρητής του τυπικού, δεν έχει κανέναν θηικό ριγκορισμό. Επίσης, ενώ αγαπάει τα μοναστήρια, ο χριστιανισμός του δεν είναι ασκητικός. Την αγρυπνία στον πανηγυρίζοντα ναό τη συμπληρώνει η ευωχία στο κάλλος της φύσης, η χαρούμενη συναναστροφή με τους άλλους πανηγυριστές.

Ποια μπορεί να είναι σήμερα η έννοια της πίστης και πόσο μπορεί να σχετίζεται με τον τρόπο που την έβλεπε ο Παπαδιαμάντης; Η πίστη σήμερα είναι προσωπική απόφαση, δεν είναι αυτονόητο κοινωνιολογικό δεδομένο. Είναι ραγισμένη, έχει αμφιβολία μέσα της. Μακάρι όμως να μπορούσε η πίστη μας να κρατήσει από την πίστη του Παπαδιαμάντη τον ευφρόσυνο χαρακτήρα της, να είναι χαρούμενη. Η πίστη στα διηγήματα αυτού του μοναχικού και μελαγχολικού ανθρώπου δεν είναι ποτέ σκυθρωπή.

Ποια ήταν η Αθήνα του Παπαδιαμάντη; Τι σήμαινε το «ανατολικό» της στοιχείο; Η Αθήνα του Παπαδιαμάντη είναι, όπως γράφει ο ίδιος, «η δυτική εσχατιά της πόλεως», δηλαδή η γειτονιά του Ψυρρή και τα περίξ της, η ευρύτερη περιοχή κοντά στην Αγορά. Στα μαθητικά και φοιτητικά χρόνια του στην Αθήνα έμενε στο Ριζόκαστρο, στις υπώρειες της Ακρόπολης, και μετά νοίκιαζε κάμαρες στου Ψυρρή. Μόνο τα δύο τελευταία χρόνια της αθηναϊκής ζωής του (1906-1908) έφυγε από εκεί και έμεινε στην Δεξαμενή, όπου τον έφερε ο Βλαχογιάννης. Η σύγχρονη και δυναμικά αναπτυσσόμενη Αθήνα από τη Σταδίου και πάνω απουσιάζει από τα αθηναϊκά του, δεν θέλει να την ξέρει, δεν του λείει τίποτε. Τη δυτική εσχατιά αγαπάει, εκεί αισθάνεται καλύτερα. Εκεί βρίσκεται η ανατολίτικη Αθήνα, ακόμη και μέχρι σήμερα. Ποιο είναι αυτό το ανατολικό στοιχείο της Αθήνας για τον Παπαδιαμάντη, μας το λείει ο ίδιος στο αριστουργηματικό κείμενό του «Αι Αθηναίως ανατολική πόλις». Είναι το παλιό Τζαμί, τα ισνάφια (Τσαρουχάδικα, Κηράδικα, Γύφτικα), τα ταβερνομακάλικα, τα υπόγεια μαγειρεία και πατσατζήδικα, όλα αυτά δίπλα σε ιερούς ναούς, αρχαίους και χριστιανικούς, με δυο λόγια, το ανατολικό στοιχείο είναι η αταξία και ο παμμιγής θόρυβος της ζωής.

Ποια νιώθετε να είναι η Αθήνα του σήμερα; Η Αθήνα είναι άσκημη πόλη. Δεν σώζει πάνω στο σώμα της σημάδια της μακράς ζωής της. Σου δίνει την εντύπωση ότι μετά τα χρόνια του Περικλή ξανακατοικήθηκε από το 1960 και μετά. Μια άσκημη πόλη, με πολύ όμορφα και σημαντικά και συγκινητικά σημεία. Ο πεζόδρομος της Διονυσίου Αρεοπαγίτου είναι από τους ωραιότερους δρόμους της Ευρώπης. Η Αθήνα δεν μπορεί πια να γίνει όμορφη. Χρειάζεται να προστατέψουμε και να πολλαπλασιάσουμε τα όμορφα σημεία της. Εκείνο ωστόσο που με θλίβει περισσότερο και από την καταστροφή της Αθήνας είναι η καταστροφή της Αττικής, το ωραιότερο μέρος του κόσμου, γλυκό, ήπιο, στα μέτρα του ανθρώπου. Στα Μεσόγεια ξεπατώσαμε τα αμπελία, ξεριζώσαμε χιλιοχρονες ελιές, και χτίσαμε τερατουργήματα. Βρωμίσαμε τις θάλασσες. Είλικρινά, μου πονάνε τα μάτια μου να το βλέπω.

Ο Παπαδιαμάντης κινείτο στη Γαργαρέτα, στου Ψυρρή, στα Πατήσια... Ποιες είναι οι δικές σας διαδρομές σήμερα στη πόλη; Οι διαδρομές στην πόλη αλλάζουν με την ηλικία και τις παρέες. Δεν μεγαλώνεις μόνο εσύ, μεγαλώνουν και οι φίλοι σου. Σήμερα, εκτός από την μετακίνηση 50 μέτρων από το σπίτι στο γραφείο μου, πηγαίνω πια όπου έχω δουλειά, δηλαδή στον Άρτο Ζωής, πίσω από το Αρχαιολογικό Μουσείο, και στην Εθνική Βιβλιοθήκη. Κάθε μέρα όμως κάνω έναν βραδινό περίπατο μιας ώρας, μόνος μου συνήθως, είτε κοντά στη γειτονιά μου, στο δασάκι της Πανεπιστημιούπολης, στα Άνω Ιλίσια, είτε στον πεζόδρομο της Διονυσίου Αρεοπαγίτου. Πόσοι άραγε συλλογίζονται, περνώντας δίπλα από το θέατρο του Διονύσου, ότι εκεί μέσα ακούστηκε πριν από πολλά χρόνια, στη γλώσσα μας, ο λόγος του Αισχύλου; Αυτές είναι οι σταθερές διαδρομές, υπάρχουν και οι έκτακτες, όλο και λιγότερες πια.

Τι είναι αυτό που σας εμπνέει και τι είναι αυτό που σας ενοχλεί στη σημερινή Αθήνα; Η Αθήνα μπορεί να είναι άσκημη, είναι όμως πολύ ζωντανή, με πλούσια μουσική, θεατρική και, γενικά, πολιτιστική ζωή, όχι από μεγάλους πολιτιστικούς θεσμούς, αλλά από μικρές ομάδες, από τα κάτω. Και με πολλές και ποικίλες δυνατότητες ψυχαγωγίες και διασκέδασης. Αυτά για το πρώτο σκέλος της ερώτησης. Εκείνο που με ενοχλεί πολύ είναι ότι δεν έχεις πού να περπατήσεις, μια πόλη με πολύ μικρές δυνατότητες περιπάτου, χωρίς καν πεζοδρόμια. **A**

Η Αθήνα του Παπαδιαμάντη είναι, όπως γράφει ο ίδιος, «η δυτική εσχατιά της πόλεως», δηλαδή η γειτονιά του Ψυρρή και τα περίξ της, η ευρύτερη περιοχή κοντά στην Αγορά

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη στο site

Ο Παπαδιαμάντης και η Αθήνα

ο Σταύρος Ζουμπουλάκης
συγκεντρώνει σε έναν τόμο
τα «Αθηναϊκά» του Παπαδιαμάντη
και μας ξεναγεί στα βήματα
του ιδιόρρυθμου συγγραφέα
στα στενά του Ψυρρή

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ
Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ
ΠΑΝΤΑ ΤΟ
ΠΙΟ ΣΤΙΛΑΤΟ
ΑΤΟΜΟ ΣΕ
ΕΝΑΝ ΧΩΡΟ,
ΑΛΛΑ
ΝΤΥΝΟΜΑΙ
ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ
ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ
ΓΡΑΦΩ ΚΑΙ
ΜΟΥΣΙΚΗ,
ΠΡΟΣΠΑΘΩ
ΝΑ ΕΙΜΑΙ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ

M

ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ

Róisín

Murphy

ΤΕΜΑΤΟ ΕΥΦΟΡΙΚΑ, DISCO, ανθεμικά τραγουδία, το άλμπουμ «Róisín Machine» μάς υπενθυμίζει πόσο πολύ μας έχουν λείψει οι ωραίες, σχεδόν ατελείωτες νύχτες στα clubs, και με κολλητικά singalong ρεφρέν, κερδίζει μια θέση στις καλύτερες κυκλοφορίες του 2020. Έχοντας διαγράψει μια πορεία 25 ετών γεμάτη μουσική, μόδα και εικαστικές περιπλανήσεις, η Róisín Murphy, η ιρλανδή τραγουδοποιός που άφησε εποχή με τους Moloکو και επαναπροσδιόρισε την electronica, συζητά για τη μουσική, τη ζωή της, τη σχέση της με το στιλ και θυμάται ιστορίες που της έχουν συμβεί.

Ακούω συνέχεια το «Something More». Πώς διάλεξες αυτόν τον τίτλο;

Στην πραγματικότητα γράφτηκε για εμένα από την Amy Douglas η οποία είχε συνεργαστεί κάποιες φορές και με τον DJ Parrot (aka Crooked Man), τον βασικό συνεργάτη μου στο «Róisín Machine». Ήθελα κάπως να διώξω όλη την καταπίεση από μέσα μου, έτσι της ζήτησα να γράψει ένα τραγούδι για μένα, κάτι που δεν είχα ξανακάνει στο παρελθόν, να ζητήσω από κάποιον άλλον να γράψει ένα τραγούδι για μένα. Παρόλα αυτά, της ζήτησα να γράψει ένα τραγούδι που θα μιλάει για κάτι άλλο ή για κάτι περισσότερο ή για μια ανάγκη που συνέχεια μεγαλώνει. Πέρασαμε από διάφορα στάδια και διάφορες εκδοχές, για να καταλήξει στην τελική, την κατά κάποιο τρόπο μελαγχολική του εκδοχή...

Τι ελπίσεις να αποκομίσουν οι fans από αυτό το άλμπουμ;

Είναι ένας δίσκος που προέρχεται από ένα φυσικό ξεκίνημα. Βασικά ο DJ Parrot είναι κάποιος που γνωρίζω σε όλη τη μουσική μου πορεία, συνεπώς είναι σαν οικογένεια κατά κάποια έννοια, θα έλεγα πως σίγουρα στον τομέα της μουσικής είναι κομμάτι της ζωής μου. Από τα 19 μου, που μετακόμισα στο Σέφιλντ, ήταν συνεχώς δίπλα μου στη ζωή, συνεπώς είναι σαν ένας υπέροχος ολοκληρωμένος κύκλος τόσο για μένα όσο και για εκείνον, το ότι φτάσαμε σε αυτό το σημείο και βγάλαμε αυτόν τον δίσκο. Αρχίσαμε να το σκεφτόμαστε 10 χρόνια πριν, και

Η βασίλισσα των dancefloors επέστρεψε με το νέο της άλμπουμ «Róisín Machine» και μιλάει στην ATHENS VOICE

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ
Φωτό: ADRIAN SAMSON

πιστεύω πως πάντα κατά κάποιο τρόπο είχε να κάνει με την αναθεώρηση, με το να κοιτάζουμε τι έχουμε χάσει μέσα σε αυτόν τον πολιτισμό και τι μπορούμε να ανακτήσουμε από αυτόν, τι ήταν αυτό που μας έφερε εξαρχής σε αυτό το σημείο, σε αυτόν τον παγκόσμιο πολιτισμό, σε αυτή τη χορευτική μουσική...

Μετακόμισες στο Μάντσεστερ στην ηλικία των 12. Τι σημαίνει αυτή η πόλη για σένα;

Μετακόμισα στο Μάντσεστερ στην ηλικία των 12 μαζί με την οικογένειά μου, όπου παρέμειναν μέχρι τα 19 και μετά έφυγα στο Σέφιλντ. Για εμένα ήταν μία πολύ καλή κίνηση, όχι όμως και για την οικογένειά μου που ήταν πολύ δύσκολα. Στην ηλικία των 15 είχα αποφασίσει να μείνω στο Μάντσεστερ, ακόμα κι αν η οικογένειά μου ακολουθούσε άλλη κατεύθυνση. Όλο αυτό είχε σχέση με τη μουσική μου, καθώς είδα διάφορα μουσικά σκηνικά και είχα υπέροχους φίλους που ήταν και αυτοί στον χώρο της μουσικής. Είχα αρχίσει να «χτίζω» τον εαυτό μου και δεν ήθελα να γυρίσω πίσω στην Ιρλανδία, ήθελα απλά να μείνω εκεί και να νιώσω τα vibes της πόλης. Ευτυχώς, στα 15 μου, έμεινα μαζί με έναν φίλο μου και τη μητέρα του, κι όταν μου δόθηκε αργότερα η ευκαιρία, στα 16, είχα το πρώτο μου μικρό διαμέρισμα με χρήματα από την κυβέρνηση. Δεν είχα ιδέα τι θα έκανα στη ζωή μου, ήμουν απλώς περιέργη, βάζοντας τον εαυτό μου σε διάφορες καταστάσεις, όπως και τώρα. Στάθηκα τυχερή, με διάφορους τρόπους. Ειδικά το ότι η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ξεκίνησε την περίοδο ήταν σε θέση να δίνει χρήματα (για το διαμέρισμα). Πλέον είναι πολύ διαφορετικά τα πράγματα, είναι δύσκολο να έχεις πρόσβαση σε τέτοιου είδους βοήθεια, όπως είχα εγώ. Δεν δίνονται πια χρήματα στα παιδιά ώστε να μπορούν να έχουν το δικό τους διαμέρισμα. Πλέον, τους βάζουν σε κοινόβια-εστίες, είτε σε ανάδοχες οικογένειες ή οτιδήποτε... Φαντάζομαι, λοιπόν, πως το Μάντσεστερ αναζωογόνησε αυτό το πνεύμα ανεξαρτησίας και ήξερα ότι είχα βρει ένα είδος «πρόσκλησης» όταν άρχισα να ασχολούμαι με τη μουσική στο Μάντσεστερ.

Πιστεύω πως πάντα είχες την πρόθεση να είσαι οπτικά επιβλητική. Υπάρχουν καλλιτέχνες που σε ενέπνευσαν;

Ναι, η Σίντι Σέρμαν ήταν πιθανότατα η μεγαλύτερη έμπνευση. Όταν την είδα για πρώτη φορά στα 13 μου στην τηλεόραση, μιλούσε για τη δουλειά της και έδειχναν διάφορες εικόνες, ένιωσα κάπως ανακούφιση, αφού δεν ήμουν η μόνη «τρελή» γυναίκα εκεί έξω που της αρέσει να «παίζει» με τα αρχέτυπα του φεμινισμού και άλλα. Είναι σαν μια παιδική χαρά, η ευχαρίστηση του να παίζεις με αρχέτυπα. Είχα αυτό το αίσθημα της ευχαρίστησης για το οτιδήποτε από τότε που ήμουν μικρό παιδί...

Ποια είναι η πιο περιέργη συναυλία που έχεις δώσει;

Πιθανόν, χρόνια πριν, όταν κάποιος μας έκλεισε για το Λας Βέγκας. Πήγαμε, λοιπόν, στο Λας Βέγκας και βρεθήκαμε σε ένα τρελό πάρτι. Παρόλα αυτά ανεβήκαμε στη σκηνή, και η μουσική από γρήγορη, έντονη, άλλαξε σε πιο jazz ρυθμούς, με αποτέλεσμα ο κόσμος να φεύγει κατά εκατοντάδες. Ήρθε, λοιπόν, ο promoter και μας ικέτευσε να σταματήσουμε το σόου και να κατέβουμε από τη σκηνή. Ωστόσο μας πλήρωσε και κάπως έτσι φύγαμε, ίσως λίγο σοφότεροι...

Οι Moloکو αποτελούν επιρροή για πολλούς νέους καλλιτέχνες. Τι αναπολείς από τα 90s;

Ήταν μερικά πολύ δυναμικά χρόνια για μέ-

να... το όλο νόημα ήταν η αγάπη, και το γεγονός ότι ήμουν ερωτευμένη με τον Mark Brydon και ότι αυτός ήταν ερωτευμένος με μένα... Γυρίζαμε τον κόσμο, που ήταν τεράστιο προνόμιο για εμένα. Φαντάσου ένα νεαρό κορίτσι να έχει τη δυνατότητα να κάνει όλα αυτά, να ανακαλύπτει νέους ανθρώπους, καινούργια μέρη, διαφορετικούς πολιτισμούς, και όλα τα υπέροχα πράγματα που ήρθαν. Ήταν πραγματικά καταπληκτικά. Δεν χρειάστηκε ποτέ να συμβιβαστούμε, είχαμε δίκαιη αντιμετώπιση από την εταιρεία, μας έδειχναν σεβασμό οι άνθρωποι γύρω, μας φρόντιζαν πολύ... Ήταν τέλεια!

Έχεις κερδίσει σε μεγάλο βαθμό την προσοχή και τον θαυμασμό όσον αφορά στο στιλ σου. Πώς το ορίζεις;

Δεν μπορώ να το ορίσω. Εξακολουθώ να το ψάχνω. Όπως και σε οτιδήποτε κάνω, έχω περιέργεια για νέα πράγματα. Αλλά δεν έχω κάποιο μήνυμα ή κάποιο χειροπιαστό «πιστεύω» για το τι είναι στιλ. Είμαι σαφώς ανοιχτή στο να με εκπλήξει κάποιος με κάποιο στιλ που δεν θα μπορούσα ποτέ να φανταστώ. Προσπαθώ να είμαι ανοιχτόμυαλη, παντού βλέπω στιλ. Χρησιμοποιώ πολύ τα μάτια, πάντα προσπαθώ να τα έχω όσο πιο ανοιχτά γίνεται. Υπήρχαν τριγύρω διάφορα ερεθίσματα ανά διαφορετικές εποχές, οπότε υπήρξε μια όσμωση όλων αυτών των διαφορετικών ερεθισμάτων. Εννοώ πως ποτέ δεν χρειάστηκε να μάθω, για παράδειγμα, τα ονόματα των χρωμάτων, ποιες είναι οι αποχρώσεις του μπλε και του πράσινου, ή για τα διάφορα είδη ρούχων την προέλευσή τους και σε ποια εποχή ανήκουν. Όπως επίσης, όταν ήμουν παιδί, είχα εμμονή με τις ταινίες, ακόμα και με τις ασπρόμαυρες, μπορούσα να δω τρεις, τη μια μετά την άλλη... Από τις οποίες έμαθα, για παράδειγμα, πώς ήταν ένα φόρεμα στα 30s ή στα 60s, ή πως ήταν ένα βικτωριανό φόρεμα. Προσπαθώ να κοιτάζω τριγύρω να δω τι υπάρχει. Δεν είμαι πάντα το πιο στιλάτο άτομο σε έναν χώρο, αλλά ντύνομαι με τον ίδιο τρόπο που γράφω και μουσική, προσπαθώ να είμαι δημιουργική. Δεν υπάρχουν κανόνες. Απλά μου αρέσει η αλλαγή, όπως επίσης μου αρέσει να βλέπω πώς αλλάζει και η στάση του κόσμου, κάθε φορά που αλλάζω τον τρόπο που ντύνομαι. Είναι κάτι που βρίσκω πολύ ενδιαφέρον, κάτι σαν ένα είδος κοινωνικού πειράματος.

Τι έκανες κατά τη διάρκεια του lockdown;

Κατά κύριο λόγο, έγραφα μουσική. Όπως επίσης έκανα και φιλμάκια για τους θαυμαστές μου.

Θυμάσαι ποιος ήταν ο πρώτος δίσκος που αγόρασες; Ναι, ήταν το «Live To Tell» της Madonna.

Θυμάσαι το πρώτο σου ταξίδι στην Ελλάδα;

Ναι, ήταν φανταστικό! Ο τότε σύντροφός μου, με τον οποίο μέναμε μαζί, ήταν φοιτητής αρχιτεκτονικής, και με πήρε σε μια περιοδεία αρχιτεκτονικής στην Ευρώπη. Φύγαμε για 6 εβδομάδες. Διασχίσαμε οδικώς όλη τη Γαλλία, λίγο την Ισπανία, μέχρι κάτω την Ιταλία και καταλήξαμε στην Αθήνα. Είχαμε συμφωνήσει με έναν φίλο ότι θα τον συναντούσαμε την τάδε μέρα και την τάδε ώρα κάτω από τον Παρθενώνα. Και όντως τα καταφέραμε! Ήταν εκεί και μας περίμενε. Έπειτα, πήγαμε σε ένα πανέμορφο μικρό νησί να κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα από την αρχιτεκτονική, όπου βρήκαμε μια κυρία που θα μας νοίκιαζε ένα δωμάτιο. Ήταν πολύ πιο ακριβό σε σχέση με αυτά που είχαμε συνηθίσει να δίνουμε, αλλά αυτή η βίλα ήταν χτισμένη πάνω στην αμμουδιά, μπροστά στη θάλασσα, σε μια υπέροχη παραλία. Δεν περιμένω να βρω ξανά κάτι παρόμοιο, οπότε κάθε τόσο σκέφτομαι να επιστρέψω σε αυτό το ελληνικό νησάκι. Δεν ξέρω πώς αλλιώς να το περιγράψω. Ήταν οι πιο «αγνές» διακοπές που έκανα ποτέ. Επίσης έχω πάει και στη Λέσβο μαζί με τη μητέρα μου, η οποία όπου βρισκόμασταν φρόντιζε να υπενθυμίζει ότι είμαστε μητέρα και κόρη. Καταλαβαίνεις, επειδή ήμασταν στη Λέσβο... Ήταν, όμως, οι πιο φυσιοκρατικές διακοπές που κάναμε ποτέ. Ήταν όλα υπέροχα. Και πέρα απ' όλα αυτά, λατρεύω το να βρίσκομαι στην Ελλάδα. Λατρεύω το ελληνικό κοινό.

Τι έχει αλλάξει για εσένα από το ντεμπούτο άλμπουμ «Ruby Blue» και το 2005;

Απέκτισα παιδιά. Έχω αλλάξει, οπότε... παλιότερα όταν έφευγα από αυτό τον τρελό ενθουσιασμό κι όλους αυτούς τους ανθρώπους, γυρνούσα σπίτι, σε έναν κρύο και σκοτεινό χώρο, που έπρεπε να προσαρμοστώ. Τώρα πλέον γυρίζοντας από τον έξω «τρελό» κόσμο, βρίσκω την ίδια «τρέλα» να επικρατεί και στο σπίτι, δεν υπάρχει πια διαφορά, χαχά! Είναι σαν να πηγαίνεις από το ένα σόου στο άλλο. Το λατρεύω αυτό. **A**

www.athensvoice.gr
Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

10 TV

ΣΕΙΡΕΣ

για τη νέα σεζόν

«WeAreWhoWeAre»

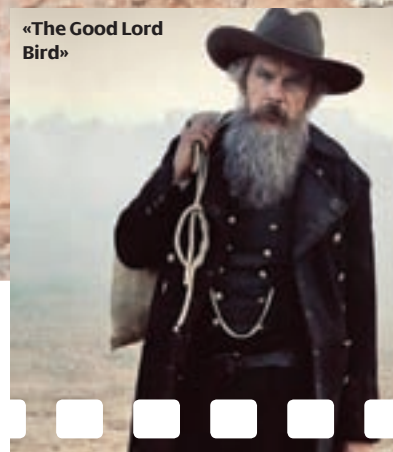
«The Undoing»

«Ratched»

«The Third Day»

«The Good Lord Bird»

Είδαμε μερικές, ακούσαμε για κάποιες, διαβάσαμε για άλλες – σ’ αυτή την εποχή της εσωστρέφειας, ας βρούμε τουλάχιστον μια παρηγορητική συντροφιά

Του ΜΑΝΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ

Σ

ε αντίθεση με τον κινηματογράφο και τα προβλήματα που έφερε η πανδημία –κλειστές αίθουσες, καθυστερήσεις γυρισμάτων, συνεχείς αλλαγές στις ημερομηνίες κυκλοφορίας των ταινιών–, η τηλεόραση είναι το κυρίαρχο και πιο ασφαλές μέσο ψυχαγωγίας το 2020.

Οι τηλεοπτικές σειρές δεν έχουν να ζηλέψουν σε τίποτα τις κινηματογραφικές παραγωγές. Τα μέγιστα streaming δίκτυα (Netflix, HBO, Apple TV+, Disney+, Fox, Amazon), μέσα σε μια πρωτοφανή κούρσα επενδύσεων και ανταγωνισμού, επενδύουν τεράστια ποσά σε νέες σειρές και εμείς καλούμαστε να επιλέξουμε αυτούς τους τίτλους που θα μας καθηλώσουν στη μικρή οθόνη για κάποιες ώρες. Επιλέξαμε δέκα τηλεοπτικές σειρές για το φθινόπωρο, κάποιες ήδη προβάλλονται και άλλες έρχονται σύντομα. Σημειώστε ημερομηνίες και τίτλους και είμαστε σίγουροι πως θα περάσετε συναρπαστικές τηλεοπτικές στιγμές.

The Undoing

Η Νικόλ Κιντμαν αφήνει τον ρόλο της στην υπέροχη σειρά «Big Little Lies» και μας προϊδεάζει για κάτι εξίσου ενδιαφέρον. Βασισμένη και αυτή η σειρά σε βιβλίο (Jean Hanff Korelitz, «You Should Have Known»), η Γκρέις Φρέιζερ (Νικόλ Κιντμαν) είναι μία επιτυχημένη ψυχολόγος, λίγο πριν κυκλοφορήσει το πρώτο της βιβλίο, με έναν πιστό σύζυγο δίπλα της (Χιου Γκραντ, άλλο ένα σπουδαίο όνομα) και το παιδί τους να πηγαίνει στο καλύτερο σχολείο της Νέας Υόρκης. Τίποτα δεν προμηνύει τα δραματικά γεγονότα και τις συγκλονιστικές αποκαλύψεις που θα ακολουθήσουν, ένας βίαιος θάνατος και ένας σύζυγος που εξαφανίζεται μυστηριωδώς. Η ίδια πρέπει να σταθεί όρθια. (HBO, Σεζόν 1, 25 Οκτωβρίου)

Ratched

Ήδη προβάλλεται το πολυαναμενόμενο sequel της οσκαρικής ταινίας «Η φωλιά του κούκου» του Μίλος Φόρμαν (1975), κι όσο και αν δεν «ακουμπάει» καθόλου τον προκάτοχό της –λείπει και ένας Τζακ Νίκολσον, πώς να το κάνουμε;– αυτό δεν σημαίνει ότι το «Ratched» είναι μία αδιάφορη σειρά. Το αντίθετο, είναι ένα συναρπαστικό ψυχολογικό θρίλερ-δράμα, με πρωταγωνίστρια την εξαιρετική Ζάρα Πόλσον στον ρόλο της νοσοκόμας Μίλντρεντ Ρέιτσεντ να ψάχνει δουλειά σε μία ψυχιατρική κλινική της βόρειας Καλιφόρνια, γνωστή για τις πρωτοποριακές –για άλλους αμφιλεγόμενες– μεθόδους στους ασθενείς. Μέχρι που έρχεται και ένας νέος ασθενής: ο περιβόητος δολοφόνος Εντμουντ Τόλεσον. Για τους φίλους του «American Horror Story» και όχι μόνο. (Netflix, Σεζόν 1, προβάλλεται)

The Third Day

Όταν έχεις έναν Τζουντ Λο να παίζει σε μια νέα σειρά, καταλαβαίνεις πως τα όρια κινηματογράφου και τηλεόρασης έχουν γίνει πλέον πολύ στενά. Τίποτα βέβαια δεν συγκρίνεται με την εμπειρία να βλέπεις μια ταινία στη σκοτεινή οθόνη αλλά και η τηλεόραση –όταν θέλει– είναι ένα υπέροχο μέσο. Προλάβαμε και είδαμε το πρώτο επεισόδιο της βρετανο-αμερικάνικης μίνι σειράς «The Third Day» και πραγματικά περιμένουμε πώς και πώς τα επόμενα. Η σειρά χωρίζεται σε τρία μέρη, ίσως και σε τρεις διαφορετικές χρονικές περιόδους, με τον Τζουντ Λο στο πρώτο επεισόδιο να ακολουθεί μία ταραγμένη νεαρή κοπέλα –το ίδιο ταραγμένος είναι και ο ίδιος επαγγελματικά και οικογενειακά– σε ένα χωριό στη μέση του πουθενά στη βρετανική εξοχή, με τους κατοίκους του να ζουν πιο παραδοσιακά, με άλλες αρχές και αξίες. Μίλησε κανείς για το τηλεοπτικό «Midsommar»; Θα περιμένουμε και τα επόμενα (εβδομαδιαία) επεισόδια. (HBO, Σεζόν 1, προβάλλεται)

We Are Who We Are

Φρέσκο ακόμα από την καλλιτεχνική επιτυχία της ταινίας «Να με φωνάζεις με τ’ όνομά σου» του 2017, ο ιταλοαλγερινός σκηνοθέτης Λούκα Γκουαντανίνο επιστρέφει τηλεοπτικά με το «We Are Who We Are» στο HBO. Είδαμε το πρώτο εβδομαδιαίο επεισόδιο (θέλουμε να υπάρχει μία αναμονή από επεισόδιο σε επεισόδιο, όχι τα πάντα... binge watching) και είναι πραγματικά υπέροχο coming-of-age δράμα με φόντο μία αμερικάνικη στρατιωτική βάση στην Ιταλία. Εκεί, δύο νεαρά παιδιά, Αμερικάνοι, ζουν με τους γονείς τους που υπηρετούν ως αξιωματικοί στη βάση (με την Κλοέ Σεβινί συνταγματάρχη, αυτό και μόνο αρκεί), προσπαθώντας να προσαρμοστούν στην Ιταλία και να κάνουν ό,τι κάνει κάθε νέος. Έρωτας, φιλία, αγωνία, εξερεύνηση της σεξουαλικής ταυτότητας. (HBO, Σεζόν 1, προβάλλεται)

Filthy Rich

Μόνο και μόνο που πρωταγωνιστεί η Κιμ Κατράλ («Sex and the City») θα τραβήξει πολλά βλέμματα και συζητήσεις. Μόλις κυκλοφόρησε το πρώτο εβδομαδιαίο επεισόδιο αυτής της διαφορετικής σαπουνόπερας, βασισμένης στην ομώνυμη σειρά από τη Νέα Ζηλανδία την οποία δεν έχουμε δει. «Ένα γοτθικό οικογενειακό δράμα, με τον πλούτο, τη δύναμη και τη θρησκεία να συγκρούονται, με εξοργιστικά αποτελέσματα», όπως χαρακτηριστικά λένε οι ίδιοι οι συντελεστές, με τη Μάργκαρετ Μονρό (Κιμ Κατράλ) στο επίκεντρο ως παρουσιάστρια και συνιδρύτρια –με τον μακαρίτη άνδρα της– ενός πολύ επιτυχημένου χριστιανικού τηλεοπτικού δικτύου. Κάπου μπλέκουν περιουσιακά θέματα και συγγενείς εμφανίζονται από το πουθενά, καταλαβαίνετε... (FOX, Σεζόν 1, προβάλλεται)

The Queen’s Gambit

Μια νέα μίνι σειρά που αναμένεται στο Netflix τέλη Οκτωβρίου με μεγάλο ενδιαφέρον. Βασισμένη στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Γουόλτερ Τέβις του 1983, η ιστορία τοποθετείται στην εποχή του Ψυχρού Πολέμου ανάμεσα στις ΗΠΑ και τη Σοβιετική Ένωση, με την ορφανή και υπερταλαντούχα παίκτρια στο σκάκι, Μπεθ Χάρμον (Ανία Τέιλορ-Τζόι, η νεαρή πρωταγωνίστρια στις ταινίες «Emma» και «Split»), από τη μία να προσπαθεί να γίνει η καλύτερη παίκτρια σκάκι στον κόσμο και από την άλλη να καταπολεμήσει τους εσωτερικούς «δαίμονες» και τις εξαρτήσεις της από το αλκοόλ και τα ηρεμιστικά. Σε σκηνοθεσία Σκοτ Φρανκ («Logan», «Godless»), αναμένουμε μία πολύ ενδιαφέρουσα και classy δραματική σειρά. (Netflix, Σεζόν 1, 23 Οκτωβρίου)

Des

Μίνι σειρά τριών μόλις επεισοδίων, που μπορεί να σε κρατήσει κολλημένο στην οθόνη. Η σειρά του βρετανικού δικτύου ITV –με παράδοση σε true crime σειρές βασισμένες σε πραγματικά γεγονότα– πραγματεύεται τη ζωή του διαβόητου κατά συρροή δολοφόνου Ντένις Νίλσεν και τις μέρες μετά τη σύλληψή του στο Λονδίνο, κατηγορούμενος για τουλάχιστον 12 δολοφονίες νεαρών ανδρών από το 1978 έως το 1983. Μοναδικός ο Ντέιβιντ Τέναντ («Broadchurch», «Doctor Who») στον ρόλο του δολοφόνου Ντένις Νίλσεν, ακόμα καλύτερος ο Ντάνιελ Μέις στον ρόλο του –βασανισμένου– επιθεωρητή Πίτερ Τζέι, που προσπαθεί να κατανοήσει τι οδήγησε τον δολοφόνο σε αυτές τις απεχθείς πράξεις. (ITV, προβάλλεται)

The Good Lord Bird

Υπέρμαχος της κατάργησης της δουλείας, ο ρόλος φαντάζει ιδανικός για τον Αμερικανό Ίθαν Χοκ. Μέσα από την οπτική γωνία ενός νεαρού σκλάβου, του Όνιον (Τζόσουα Κάλεμπ Τζόνσον), μέλος της ομάδας του Τζον Μπράουν (Ίθαν Χοκ) που μάχεται για την κατάργηση της δουλείας στην Αμερική του 1850, τον βλέπουμε να παίρνει μέρος στην ιστορική επιδρομή στο Harpers Ferry της Δυτικής Βιρτζίνια – κατά πολλούς το γεγονός που άναψε το φτίλι για την έναρξη του Αμερικανικού Εμφυλίου Πολέμου. Έχουμε εμπιστοσύνη στον Ίθαν Χοκ, εδώ και στον ρόλο του παραγωγού, σε αυτό το πολιτικό-πολεμικό δράμα που περιμένουμε με ανυπομονησία. (Showtime, Σεζόν 1, 4 Οκτωβρίου)

The Mandalorian

Αρκετά με τα δράματα και τα ψυχολογικά θρίλερ, ας «καθούμε» για λίγο στον τηλεοπτικό κόσμο της διαστημικής όπερας που λέγεται «Star Wars». Το «The Mandalorian» είναι η πρώτη live-action τηλεοπτική σειρά του franchise «Star Wars» και σε πολλούς από εμάς, η αλήθεια είναι, άρεσε περισσότερο και από τις τελευταίες ταινίες. Η σειρά εξελίσσεται πέντε χρόνια μετά τα γεγονότα της ταινίας «Η επιστροφή των Τζεντάι» και ακολουθούμε τον κυνηγό επικηρυγμένων Din Djarin στις περιπέτειές του στην New Republic και πέρα από αυτήν. Η πρώτη σεζόν γνώρισε τεράστια επιτυχία, ανανέωσε και το ίδιο το franchise, ενώ όλοι λάτρεψαν έναν νέο χαρακτήρα: τον μικρό Baby Yoda. (Disney+, Σεζόν 2, 30 Οκτωβρίου)

Fargo

Νέα, τέταρτη σεζόν για τη σειρά «Fargo», μία από τις αγαπημένες noir σειρές και του ελληνικού κοινού –παίζεται και στην EPT και στο Netflix–, εκεί που το έγκλημα συναντά τη μαύρη κωμωδία. Κάθε σεζόν έχει διαφορετική πλοκή και ηθοποιούς αλλά τα πάντα συμβαίνουν σε κάποια μικρή χιονισμένη πόλη της Μινεσότα ή της Βόρειας Ντακότα. Η αλήθεια είναι ότι σε κάθε επόμενη σεζόν πέφτει η απόδοση, εντυπωσιακή η πρώτη, πολύ καλή η δεύτερη, πιο αδιάφορη η τρίτη. Ας ελπίσουμε πως αυτή η τέταρτη σεζόν θα φέρει την ισορροπία. Και γιατί να μην τη φέρει; Πρωταγωνιστεί ο κωμικός Κρις Ροκ στον ρόλο του μαφιόζου Λόι Κάνον στο Κάνσας του 1950, που μάχεται την τοπική μαφία και τον ρατσισμό. (FX, σεζόν 4, 27 Σεπτεμβρίου) **A**

«Filthy Rich»

4 Αθηναίοι μιλούν για τα κατοικίδιά τους

**Σκυλιά, γατιά, πατούσες,
αγκαλιές και πολλή αγάπη**

Της Ελένης Μπεζιριάνογλου

Βασιλική και Τίτη

Είχα χάσει το σκυλάκι που με είχε μεγαλώσει 17 χρόνια, την Κλάρα, κι έψαχνα σε καταφύγια να σώσω ένα κουτάβι γιατί ένιωθα έτοιμη να υποδεχθώ ένα νέο μέλος στην οικογένειά μας. Δεν είχα νιώσει όμως το κλικ με κανένα. Μια Κυριακή γυρίζοντας από το χωριό, σταμάτησα για βενζίνη κοντά στη Λαμία και εκεί την είδα! Ένα μικρό λευκό πλασματάκι με ροζ πουά μύτη, γεμάτη χαρά και αγάπη, ανάμεσα σε νταλικές στην Εθνική! Δεν μπόρεσα να της αντισταθώ, την έβαλα στο αυτοκίνητο και γυρίσαμε μαζί. Η εμπιστοσύνη και η τρυφερότητα που είχαμε από την πρώτη στιγμή, έκανε αμέσως το σπίτι μου σπίτι μας! Αυτή την ξελογιάστρα βασίλισσα την ονόμασα «Νεφερτίτη» (Titn-titivee-tit). Είναι η κολιτσίδα μου τα τελευταία 3 χρόνια, η ουρά που με ακολουθεί παντού, το μούτρο που μου δίνει φιλάκια σε κάθε ευκαιρία και κάνει τα πιο τρελά παιχνίδια. Τρελαίνομαι όταν μου κάνει σκέρτσα και με τα πόδια της τραβάει τα αυτιά και το μουσούδι της ή όταν τα βράδια το παίζει σκληρός φύλακας παραφυλώντας κάθε γωνιά του κήπου. Είναι τόσο καλόψυχη που μοιράζει φιλιά και αγάπη ακόμα και στα άγρια σκυλιά που θέλουν να της επιτεθούν. Έχει κατασκηνώσει σε όσοοσα τα μακριά φορέματά μου και κιμονό, της αρέσει να μπαίνει από κάτω και να κρύβεται αλλά δεν μπορώ να της κρατήσω κακία. Καμία φορά τσαντίζομαι με την ατσουμπαλιά της —ειδικά όταν πάμε για τρέξιμο και μπλέκεται στα πόδια μου— ή με τον εγωισμό της που τελικά κάνει πάντα αυτό που θέλει, αλλά ξέρω πως φταίω γιατί δεν της χαλάω χατίρι. Έχει κάνει με μεγάλη επιτυχία το μοντέλο πολλές φορές μαζί μου (στη φωτογραφία τη βλέπετε να ποζάρει για τα ελληνικά glamorous κολιέ σκύλων Zikos Pet Accessories) και έχει κλέψει την παράσταση, ενώ τρελαίνεται να τη στολίζω με τα marivee pet που δημιουργώ κατά καιρούς. Ίσως ακούγομαι υπερβολική αλλά είναι το καλύτερο και ομορφότερο παιδί στον κόσμο, η παρέα μου, η τρέλα μου, η Τίτη μου! Το αδεσποτάκι που δεν ξεχνάει την αγκαλιά που της έδωσα και κάθε μέρα την επιστρέφει στο δεκαπλάσιο. Υιοθετήστε, μην αγοράζετε, σώστε ζωούλες!

**Η Βασιλική Ρούσσου είναι μοντέλο και ιδιοκτήτρια του Marivee.*

Ο Αλέξης και η Τζο

Η Τζο ήταν η καλύτερη παρέα μου όλες αυτές τις ημέρες που κλείστηκα στο σπίτι λόγω του ατυχήματος με το πόδι μου, την αγαπάω απίστευτα πολύ! Συχνά οι φίλοι μου με κοροϊδεύουν ότι δεν τους δίνω σημασία όταν είμαι μαζί της και με φωνάζουν ο “θείος Αλέξης” επειδή πάω κάθε φορά με δώρα να την δω. Θα ήθελα πραγματικά να μην ταξιδεύω τόσο συχνά και να είχα την Τζο καθημερινά στην αγκαλιά μου και να μεγαλώνουμε παρέα. Για την Τζο και όλα αυτά τα αγαπημένα πλάσματα, που βρέθηκαν έρημα στον δρόμο και που στην Ελλάδα εκτιμάται ότι είναι γύρω στις 500.000... γι’ αυτά συμμετέχω φέτος στη διακομματική ομάδα δράσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων.

Ο Αλέξης Γεωργούλης είναι ευρωβουλευτής, ηθοποιός και παρουσιαστής.

Γιάννης και Νίτσα

Η Νίτσα μπήκε στη ζωή μου πριν έξι χρόνια και τίποτα δεν είναι ίδιο από τότε. Όλα ξεκίνησαν όταν κρύφτηκε ένα μικρό, κατάμαυρο πραγματάκι στον κινητήρα του αυτοκινήτου της φίλης μου της Ξένιας. Μας πήρε έξι ώρες να τη βγάλουμε και την κράτησα προσωρινά. Μόλις είχα έρθει στην Αθήνα και έμενα σε ένα δωμάτιο στον έβδομο. Η Νίτσα έγινε το κέντρο της ζωής μου και ο Batman της γειτονιάς, κάθε βράδυ έξω, πάνω από τον γκρεμό, να μου φέρνει νυχτερίδες και εγώ να ξαγρυπνάω από ανησυχία. Αλλά είναι ο μεγαλύτερος αγκαλίτσας του κόσμου και δεν της χαλάω χατίρι. Δεν γίνεται να είμαστε μαζί και να μην είμαστε σε επαφή. Μου έμαθε ηρεμία, υπομονή και τάξη. Και να ερωτευτώ όλα τα γατιά του κόσμου. Τώρα πια δεν μένουμε στον έβδομο και δεν είναι η μόνη, έχουμε άλλο ένα γατί στο σπίτι, τρία στη δουλειά, και είμαι εθελοντής των Nine Lives. Αλλά η Νίτσα είναι η παντοτινή μου αγάπη!

**Ο Γιάννης Πιτσάκης είναι συν-ιδιοκτήτης των 3QUARTERS.*

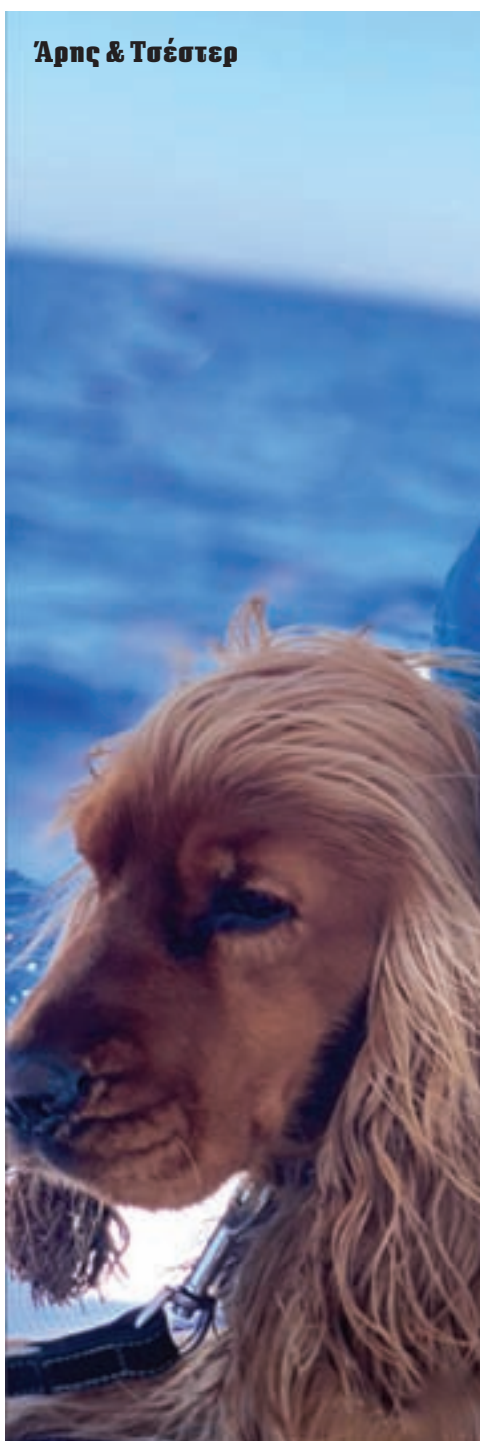
Άρης & Τσέστερ

Τα τελευταία τριάντα χρόνια δεν θυμάμαι τον εαυτό μου χωρίς τετράποδο συγκάτοικο, ούτε πρωινό ξύπνημα δίχως μια δροσερή μύτη να παγώνει το δέρμα μου και φιλιά, ατέλειωτα φιλιά για καθημέρα. Μια κουνιστή ουρά να χώνεται παντού. Ανάμεσα στα πόδια μου, στον καναπέ μου, στο πάπλωμά μου και δυο μάτια ολοστρόγγυλα να εκλιπαρούν μονίμως για λίγο παραπάνω φαγητό. Ο Chester είναι ο τρίτος σκύλος της ζωής μου και, δεδομένων των χαοτικών ρυθμών μας, τα σαββατοκύριακα μαζί του είναι η σταθερή «φαντασίωσή» μου. Μόνημ σκέψη μου όλα αυτά τα χρόνια: ποιος, αλήθεια, θα μπορούσε να μου προσφέρει τόσα πολλά με μοναδικά ανταλλάγματα λίγες κροκέτες και 2-3 βόλτες την ημέρα; Προφανώς, κανείς! Αυτός άλλωστε είναι και ο λόγος που το τίμημα της απώλειας ενός κατοικίδιου πονάει πολύ. Σου χαρίζουν τόνους ανιδιοτελούς αγάπης και στο τέλος, στον «λογαριασμό», τα δάκρυα ποτάμια. Αλλά εσύ εκεί, επιμένεις και καλά κάνεις. Κάθε κουτάβι και νέα ζωή, νέα ψυχή, νέα περιπέτεια, νέος κύκλος. Και κάθε φορά η ίδια απόφαση: ακολουθούσε την κουνιστή ουρά κι όπου σε βγάλει...

**Ο Άρης Καβατζίκης είναι δημοσιογράφος.*

Γιάννης και Νίτσα

Άρης & Τσέστερ

**Αλέξης
και Τζο**

Βασιλική και Τίτη

Ο ΜΠΟΝΟ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΚΥΛΑΚΟΣ ΠΟΥ ΠΕΤΥΧΑΙΝΕΙΣ κάθε φορά στο πάρκο της γειτονιάς. Ο ιδιοκτήτης του τον εγκατέλειψε πριν από μερικές βδομάδες κι έκτοτε περιπλανιέται μόνος του ή σε αγέλη και σε μέσα σε κακές συνθήκες υγιεινής ώσπου να βρει μια συντροφιά. Ο κάθε Μπόνο που συναντάς ως διά μαγείας μετά από λίγους μήνες εξαφανίζεται, χωρίς αυτό να σημαίνει πως κάποιος που τον είδε τον λυπήθηκε και του πρόσφερε ένα σπίτι. Στην καλύτερη τον περισυνέλεξε κάποιο φιλοζωικό σωματείο από αυτά που δίνουν τον δικό τους αγώνα για να προστατέψουν μερικά από τα χιλιάδες αδέσποτα ζώα συντροφιάς, βασισμένα σε εθελοντές και χωρίς κρατικές επιχορηγήσεις. Στη χειρότερη ο Μπόνο θα υποσιτιστεί, θα χτυπηθεί ή θα νοσήσει. Η ATHENS VOICE επικοινωνήσε για το θέμα με την ομάδα της φιλοζωικής, μη κερδοσκοπικής εταιρείας **Save a Greek Stray**, που από το 2012 προωθεί τη φιλοζωία μέσα από τη δημιουργία ενός πρότυπου καταφυγίου αδέσποτων ζώων στον Ωρωπό.

Είναι καλύτερη η κατάσταση στην Αθήνα σε σχέση με το παρελθόν, όπως για παράδειγμα προ Σετίας σχετικά με τα αριθμητικά δεδομένα των αδέσποτων; Δυστυχώς δεν έχει υπάρξει ποτέ μια σοβαρή δημογραφική απογραφή των ζώων για να μπορούμε να απαντήσουμε.

Οι δήμοι και οι κρατικοί φορείς βοηθάνε; Δυστυχώς όχι όλοι. Οι Δήμοι οφείλουν να τρέχουν προγράμματα στείρωσεων και περίθαλψης, καθώς οι ίδιοι είναι οι κατεχόνι υπεύθυνοι όσον αφορά τα αδέσποτα. Στόχος του προγράμματος «Με αστείρευτη αγάπη για τα αδέσποτα» είναι να τους δείξουμε το δρόμο προς την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού. Η λύση δεν είναι άλλη, από την εκπαίδευση της νέας γενιάς και τη στείρωση αδέσποτων και ιδιοκτητών ζώων».

Εσείς με τις δράσεις σας στα σχολεία πώς πετυχαίνετε την εκπαίδευση των παιδιών; Τρέχουμε δράσεις σε ιδιωτικά και σε δημόσια. Ανάμεσά τους είναι το πρόγραμμα εκπαίδευσης και ενημέρωσης σε δημοτικά σχολεία «Ακολουθώντας έναν τετράποδο φίλο». Σκοπός της, να εμψεύσει στη νεότερη γενιά τον σεβασμό και την υποστήριξη των δικαιωμάτων των ζώων. Η δράση αυτή προσπαθεί να ευαισθητοποιήσει τα παιδιά και να τα βοηθήσει να αποκτήσουν φιλοζωική συνείδηση. Να μην εθελουφλούν, αλλά να γίνουν η λύση στο πρόβλημα. Να καταλάβουν ότι και τα ζώα έχουν ανάγκες. Τα παιδιά είναι πηγή τρυφερότητας για όλους, αλλά στα σκυλιά βρίσκουν την ιδανική παρέα. Μέσα από τέτοιες δράσεις βρίσκουν μια ισορροπία στη σχέση μαζί τους, μαθαίνουν να επικοινωνούν με ίσους όρους. Καταλαβαίνουν ότι και τα σκυλιά αρρωσταίνουν, φοβούνται, χαίρονται, αλλά και χρειάζονται την ανθρώπινη επαφή. Το εκπαιδευτικό μας πρόγραμμα παρουσιάζεται σε 2.500 παιδιά ετησίως.

Πόσες υιοθεσίες έχουν πραγματοποιηθεί από εσάς τον τελευταίο χρόνο; Πραγματοποιούμε κατά μέσον όρο 100 υιοθεσίες τον χρόνο. Η ώριμη σκέψη, πριν από την υιοθεσία ενός σκύλου, είναι σημαντική. Πρέπει να γνωρίζουμε τις υποχρεώσεις που έχουμε απέναντί του. Ένας σκύλος ζει κατά μέσο όρο 12 χρόνια. Για τα χρόνια αυτά, λοιπόν, δεσμευόμαστε απόλυτα απέναντί του. Δυστυχώς πολλοί δεν δίνουν την απαραίτητη προσοχή και δεν αναγνωρίζουν τη σημαντική δέσμευση που έχουν απέναντί στα κατοικίδια τους. Όταν πια συνειδητοποιήσουν ότι δεν ήταν έ-

Stray & the City

Αθήνα, η πόλη και τα αδέσποτα

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ
Εικονογράφηση:
ASHLEY PERCIVAL

τοιμοί για την ευθύνη αυτή, άλλο ένα αδέσποτο βρίσκεται στον δρόμο. Πολλές φορές μας έχουν ενημερώσει για οικοσίτα σκυλιά, τα οποία αναπαράχθηκαν «κατά λάθος». Δεν έχουμε κανένα λόγο να αφήσουμε το ζώο μας να αναπαράχθει, ώστε να δώσουμε κουτάβια σε γνωστούς και φίλους. Με τόσα αδέσποτα στον δρόμο μπορούμε να υιοθετήσουμε ένα σκυλί και να του δώσουμε την ευκαιρία να ζήσει μια ζωή με αγάπη, ασφάλεια και ανθρώπους που θα γίνουν οικογένειά του.

Γιατί δεν είναι διαδεδομένη η στείρωση των αδέσποτων στην Ελλάδα; Ο κόσμος ξεκινάει ότι τα αδέσποτα ζώα είναι ζώα, ή απόγονοι ζώων, που κάποτε ζούσαν σε σπίτια και εγκαταλείφθηκαν. Το πρόβλημα στους δρόμους ξεκινάει από τα σπίτια μας και η στείρωση των κατοικίδιων είναι εξίσου σημαντική με τη στείρωση των αδέσποτων. Είναι κρίμα αλλά ελάχιστοι γνωρίζουν ή παραδέχονται αυτή τη σύνδεση και το πώς αυτή οδηγεί σε έναν φαύλο κύκλο.

Πώς μπορεί κάποιος πολίτης να σας ενισχύσει; Μέσω του εθελοντισμού, με τακτικές επισκέψεις στο καταφύγιό μας, διάδραση με τα ζώακια μας και μέσω της φιλοξενίας ενός ζώου, βοηθά κανείς στην κοινωνικοποίηση των σκύλων, με τελικό στόχο την υιοθεσία τους. Ας προσπαθήσουμε όλοι μαζί για έναν καλύτερο κόσμο όπου κανένα ζώακι δεν θα ζει απροστάτευτο στον δρόμο.

Αδέσποτοι Αθηναίοι

Τα ζώακια που κινούνται εντός του δήμου Αθήνας έχουν μερικές ελπίδες παραπάνω προκειμένου να τους προσφερθεί βοήθεια σε σχέση με τα υπόλοιπα εκατοντάδες που κινούνται εκτός των τοιχίων δεδομένων των σχετικών κινήσεων του Δήμου. Μιλήσαμε με τη **Σεραφίνα Αβραμίδου**, την Εντεταλμένη Σύμβουλο Δήμου Αθηναίων Υπεύθυνη για τα Ζώα σχετικά με τον πρόσφατο απολογισμό για το κεφάλαιο «Αδέσποτα στην Αθήνα».

Πόσα αδέσποτα μπορούμε να απариμήσουμε στον δήμο Αθηναίων; Ένας από τους στόχους μας είναι να γίνει καταμέτρηση του αριθμού των αδέσποτων ζώων που διαβιούν εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αθηναίων, κάτι που δεν έχει συμβεί ποτέ. Είμαστε στη διαδικασία διερεύνησης της κατάλληλης μεθοδολογίας. Πάντως, οι σκύλοι δεν είναι πάρα πολλοί, οι γάτες όμως είναι αμέτρητες. Την τελευταία Σετία παρατηρείται μείωση του αριθμού, των σκύλων τουλάχιστον, αλλά αύξηση των εγκαταλελειμμένων οικοσίστων.

Έχουμε στοιχεία για τον αριθμό των αδέσποτων που στείρώθηκαν από τον δήμο τον τελευταίο χρόνο; 460 σκύλοι και 645 γάτες έλαβαν κτηνιατρική φροντίδα και στείρώθηκαν όσοι ήταν σε ηλικία στείρωσης.

Λειτουργεί το πρόγραμμα υιοθεσίας αδέσποτων του δήμου; Το πρόγραμμα υιοθεσίας αδεσποτών λειτουργεί, κυρίως σε συνεργασία με την εθελοντική ομάδα Empty the Cages που αφιερώνουν σχεδόν όλο τον ελεύθερο χρόνο τους στα αδέσποτα ζώακια του Δήμου μας. Πολύ σύντομα όμως τα ζώα προς υιοθεσία θα προωθούνται τόσο μέσω των νέων λογαριασμών της Αστικής Πανίδας στα κοινωνικά δίκτυα όσο και από μία ιστοσελίδα που θα είναι σχεδόν εξ ολοκλήρου αφιερωμένη σε αυτό. Τον τελευταίο χρόνο υιοθετήθηκαν 201 σκύλοι και 34 γάτες.

Τι δράσεις έχουν γίνει για την ευαισθητοποίηση των δημοτών; Από

Απολογισμός 2020 Δήμου Αθήνας

ΣΚΥΛΑΚΙΑ

460 έλαβαν κτηνιατρική περίθαλψη
201 υιοθετήθηκαν
28 φιλοξενήθηκαν από εθελοντές
157 δεσποζόμενοι σημάνθηκαν με πρόγραμμα του Δήμου

ΓΑΤΑΚΙΑ

645 έλαβαν κτηνιατρική περίθαλψη
34 υιοθετήθηκαν
6 φιλοξενήθηκαν από εθελοντές
49 δεσποζόμενες σημάνθηκαν με πρόγραμμα του Δήμου

Γιατί κατά τη γνώμη σας υπάρχει πρόβλημα με τα αδέσποτα, όχι μόνο στις μεγάλες πόλεις όπως η Αθήνα αλλά και στην επαρχία; Σίγουρα αυτό οφείλεται στην έλλειψη παιδείας αλλά και στην παλιά νοοτροπία. Για παράδειγμα, ένα μεγάλο ποσοστό πολιτών δεν στείρωνει τα ζώα του γιατί θεωρεί ότι πηγαίνει ενάντια στη φύση ενώ το να πετάνε τα κουτάβια στα σκουπίδια ή σε μια κούτα στον δρόμο είναι φυσιολογικό. Άλλοι πιστεύουν πως το να βάλουν microchip στο ζώο τους είναι το πρώτο βήμα πριν να βάλουν και στους ίδιους, χωρίς να σκέφτονται ότι το microchip είναι το κυριότερο μέσο εύρεσης ενός χαμένου ζώου. Αν δεν αλλάξουν αυτές (και άλλες παρόμοιες νοοτροπίες) τίποτα δεν θα αλλάξει... Η αλλαγή θα επέλθει μέσα από τη συνεχή ενημέρωση και εκπαίδευση τόσο των μικρών όσο και των ενηλίκων.

Έχετε κάποιες οδηγίες για τα αδέσποτα ζώα και τον κορωνοϊό; Πώς θα κινηθεί ο δήμος, αν κλείσουν οι υπηρεσίες που τα φροντίζουν και οι υπάλληλοι μπουκ σε κατ' οίκον περιορισμό λόγω πιθανού lockdown; Να τονίσουμε για άλλη μια φορά ότι τα ζώα ΔΕΝ ΜΕΤΑΔΙΔΟΥΝ τον κορωνοϊό. Δεν πρέπει λοιπόν κανέναν να αφήνει το ζώο του στον δρόμο από φόβο μήπως αρρωστήσει. Στο γενικό lockdown του Μαρτίου η υπηρεσία μας λειτουργούσε κανονικά και μάλιστα οι υπάλληλοί μας ανέλαβαν τη σίτιση μεγάλου αριθμού αδέσποτων τα οποία δεν μπορούσαν να επισκεφθούν οι εθελοντές που τα φροντίζουν σε καθημερινή βάση. Δώσαμε και μεγάλο αριθμό βεβαιώσεων σίτισης σε εθελοντές ώστε να μπορούν να μετακινούνται και να σιτίζουν αδέσποτα χωρίς τον φόβο προστίμου. Θα πρέπει να επιστήσουμε όμως την προσοχή όσων έχουν εξοχικά στα οποία υπάρχουν ζώα μόνα τους. Θα πρέπει να φροντίσουν από τώρα ή να τα φέρουν στα σπίτια τους (που είναι και το σωστό, κανένα ζώο δεν είναι ευτυχισμένο όταν μένει μόνο του σε ένα άδειο σπίτι ακόμη και με τεράστιο κήπο) ή, αν αυτό δεν είναι εφικτό, να υπάρχει κάποιος άνθρωπος εμπιστοσύνης που θα μένει κοντά ώστε να πηγαίνει να τους βάζει νερό και τροφή καθημερινά αλλά και να επιβεβαιώνει ότι είναι καλά στην υγεία τους.

Τι ποσοστό του ετήσιου προϋπολογισμού του δήμου αφορά το πρόγραμμα προστασίας αδέσποτων και τι επιδοτήσεις λαμβάνει ο δήμος από το κράτος σχετικά με αυτό; Ο Δήμος δεν λαμβάνει επιδοτήσεις πέραν μιας πολύ μικρής επιδότησης της τάξεως των 2.000 ευρώ από το ΥΠΑΑΤ. Τα υπόλοιπα τα παίρνει το ΔΙΚΕΠΑΖ (Διαδημοτικό Κέντρο Περιθαλψής Αδέσποτων Ζώων) στο οποίο είμαστε μέλη. Αυτή τη χρονιά λάβαμε μια έκτακτη επιδότηση, λόγω Covid-19, της τάξης των 20.000 ευρώ από το σχεδόν 1,5 εκ. ευρώ που μοίρασε το ΥΠΕΣ σε όλους τους δήμους σαν στήριξη στις αυξημένες ανάγκες λόγω της πανδημίας και του lockdown. Αποκλειστικά για τα αδέσποτα ζώα ο προϋπολογισμός του Δήμου μας ανέρχεται σε πάνω από μισό εκ. ετησίως. Στο πρόγραμμα της τρέχουσας δημοτικής αρχής έχουν υπολογιστεί περίπου 1 εκ. ετησίως για όλες τις ανάγκες και τις δράσεις που αφορούν στα ζώα, αδέσποτα και δεσποζόμενα.

Τα τελευταία 3 χρόνια, με την υποστήριξή σας,
η PURINA® έχει δώσει ήδη περισσότερα
από **150.000 γεύματα** σε φιλοζωικές οργανώσεις.
Σας Ευχαριστούμε!

#WeAreBetterWithPets

Για περισσότερες πληροφορίες
σκάναρε το QR CODE

PURINA

Your Pet, Our Passion.

Α

εν είχα ξαναδεί κουκουβάγια από τόσο κοντά. Με κοίταγε ατάραχη με εκείνα τα νυσταγμένα της μάτια και λίγο μετά μου γύρισε τα φτερά της. Όμορφη ήταν. Μετά είδα μια κοπέλα, κι αυτή ήταν όμορφη, να μεταφέρει προσεκτικά μια χελώνα σε ένα κουτί. Όλα αυτά στην Καλλιθέα, στο ισόγειο μιας μεγάλης παλιάς πολυκατοικίας στην οδό Μενελάου 134, εκεί όπου στεγάζεται ο σταθμός πρώτων βοηθειών της ANIMA, του Συλλόγου Προστασίας και Περιθάλψης Άγριας Ζωής.

Εκείνη την ημέρα στον σταθμό περιθάλπονταν περίπου 200 ζωάκια, πουλιά κυρίως αλλά και θηλαστικά και χελώνες, όπως με ενημέρωσε η πρόεδρος της ANIMA, **Μαρία Γανωτή**. Κάθε χρόνο η ANIMA φροντίζει περίπου 6.000 άγρια ζώα, από σπάνιους αετούς και άλλα πουλιά, μέχρι ελάφια και σκαντζόχοιρους.

Πώς μπορεί να τραυματιστεί ένα πουλί; «Μπορεί να πέσει στο τζάμι ενός ψηλού κτιρίου, όπου καθρεφτίζεται ο ουρανός, να προσκρούσει σε καλώδια διανομής ηλεκτρικού ρεύματος. Σε γενικές γραμμές, πάντως, οι πρώτες αιτίες τραυματισμού για τα πτηνά είναι τα τροχαία, τα τζάμια, τα καλώδια και οι γάτες», λέει η κ. Γανωτή.

Το ποια ζώα θα βρεθούν στον σταθμό πρώτων βοηθειών της ANIMA εξαρτάται από την εποχή, τις καιρικές και τις έκτακτες συνθήκες. Το τρίμηνο Μάιος - Ιουλίου γίνονται περίπου οι μισές ετήσιες εισαγωγές, καθώς εκείνους τους μήνες βρίσκεται σε εξέλιξη η περίοδος αναπαραγωγής, σκάνε τα αυγά και οι άνθρωποι βρίσκουν πολλά απροσπάτετα νεογνά και νεοσσούς. Τον Σεπτέμβριο «σειρά» παίρνουν τα μεταναστευτικά πουλιά, ερωδιοί, μελισσοφάγοι, κούκοι, χελιδόνια, διάφορα αρπακτικά, που ταξιδεύουν από την Ελλάδα ή και από βορειότερα προς την Αφρική. Συνήθως αυτά τα πουλιά είτε έχουν υποστεί ατυχήματα είτε

έχουν πυροβοληθεί. Το χειμώνα κύκνοι κατεβαίνουν προς τα νότια επειδή παγώνουν οι λίμνες και αναζητούν τροφή, το καλοκαίρι σε πυρκαγιές μεταφέρονται εδώ καμένες χελώνες – αλλά οι χελώνες είναι και θύματα τροχαίων ή βιαιοπραγιών, σοβαρά τραυματισμένες πολλές φορές, με άσχημα σπασμένο το καβούκι τους, και που ο χρόνος περιθάλψής τους μπορεί να φτάσει και τους μήνες. Επίσης, σε έκτακτες συνθήκες, όπως η πρόσφατη κακοκαιρία «Ιανός», πολλά μεταναστευτικά πουλιά έχασαν τον δρόμο τους και τραυματίστηκαν ή ταλαιπωρήθηκαν από την ίδια την κακοκαιρία.

Η ANIMA ιδρύθηκε το 2005 από μέλη και εργαζόμενους που αποχώρησαν τότε από το Ελληνικό Κέντρο Περιθάλψης Άγριων Ζώων, στην Αίγινα, το οποίο έχει κλείσει εδώ και τρία χρόνια. Τα έσοδά της προέρχονται από δωρεές ιδρυμάτων και ιδιωτών, ενώ επιχορήγηση από την Πολιτεία έχει πάρει δύο χρονιές, φέτος και πριν από τρία χρόνια. Σκοπός της ANIMA είναι κυρίως η περιθάλψη και η επανένταξη άγριων ζώων, αλλά και η εκπαίδευση της κοινωνίας σε θέματα προστασίας της φύσης. Οι εργαζόμενοί της είναι βιολόγοι και κτηνίατροι αλλά και άνθρωποι που αγαπούν τα ζώα, ενώ σπουδαία είναι η συνεισφορά των δεκάδων εθελοντών.

«Τα ζώα τα φέρνουν οι πολίτες κατά κύριο λόγο αλλά και διάφοροι φορείς, όπως δασαρχεία κ.λπ.», λέει η κ. Γανωτή, η οποία ασχολείται με την περιθάλψη άγριων ζώων από τη δεκαετία του '80. Στη λίγη ώρα που έμεινα εκεί ήρθαν δύο άνθρωποι με τραυματισμένα πουλιά. «Αν βρει κάποιος κάτι, καλό είναι να μας τηλεφωνήσει και να μας στείλει μια φωτογραφία του ζώου, γιατί μπορεί να μη χρειαστεί καν περιθάλψη. Για παράδειγμα, ένα πουλί που πέφτει σε τζάμι πολλές φορές το βλέπουμε κάτω ανάποδα και νομίζουμε ότι σε λίγη ώρα θα πεθάνει, ενώ είναι αρκετό να τοποθετηθεί σε ένα κουτί για καμιά ώρα, να ξεκουραστεί, και αμέσως μετά θα μπορεί και πάλι να πετάξει. Σε κάθε περίπτωση, να θυμόμαστε ότι ποτέ δεν μεταφέρουμε πουλιά σε κλουβί, γιατί μπορεί να τραυματίσουνε τα φτερά τους στα κάγκελα. Πρέπει να το βάλουμε σε ένα χαρτόκουτο από το οποίο να μη μας βλέπουν και γενικά να μη βλέπουν έξω, για να μην αγχώνεται περισσότερο», προσθέτει.

Αν το ζώο βρεθεί εκτός Αττικής, θα φτάσει στην Αθήνα με τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Εδώ βοηθάνε πολύ οι εθελοντές. Αν, για παράδειγμα, έρθει ένα γεράκι από την Κρήτη στην Αθήνα με το πλοίο, πάει ο εθελοντής στο λιμάνι, το παραλαμβάνει και το φέρνει στην Καλλιθέα. Εθελοντές είναι και ο κτηνίατρος, **Αχιλλέας Ακριβός**, στο κτηνιατρείο του οποίου στο Περιστερί γίνονται όλα τα χειρουργεία.

Ο σταθμός πρώτων βοηθειών, με 7 κανονικούς εργαζόμενους, έχει περίπου 7.000 ευρώ έξοδα τον μήνα για να συντηρηθεί, λέει η κ. Γανωτή, υπογραμμίζοντας ότι αν δεν υπήρχε η βοήθεια των πολιτών θα χρειαζόνταν πολλαπλάσια χρήματα. Ειδικά τα φάρμακα και οι τροφές είναι πανάκριβα. Υπάρχουν ζώα χορτοφάγα, σαρκοφάγα και άλλα είναι ψαροφάγα. Τα πιο απαιτητικά στη διατροφή τους είναι τα εντομοφάγα, όπως τα χελιδόνια. Τέτοιες τροφές, όπως τα κατεψυγμένα έντομα, δεν υπάρχουν στην Ελλάδα και εισάγονται από το εξωτερικό. Υπάρχουν, όμως, και υγρές τροφές οι οποίες υποκαθιστούν πλήρως τις ανάγκες κάθε ζώου.

Αφού ένα ζώο θεραπευτεί, πλησιάζει η ώρα της επανένταξής του στο φυσικό του περιβάλλον. Η προετοιμασία για αυτή τη στιγμή γίνεται συνήθως σε δύο εξωτερικούς χώρους που χρησιμοποιεί αυτή την περίοδο η ANIMA, στον Βοτανικό Κήπο Διομήδους και στον Δήμο Σαρωνικού. Το 40% των άγριων ζώων που περιθάλπονται, καταφέρνουν και γυρνούν στη φύση. Κάποια δυστυχώς δεν τα καταφέρνουν και πεθαίνουν. Κάποια άλλα, που δεν μπορούν να αφεθούν και πάλι στη φύση, φιλοξενούνται διά βίου. Υπάρχουν και οι περιπτώσεις στις οποίες γίνεται ευθανασία, κάτι που αποφασίζει η επιτροπή κτηνιάτρων της ANIMA. Κριτήριο για να μη γίνει ευθανασία, για να φιλοξενηθεί για πάντα ένα ζώο που δεν μπορεί να απελευθερωθεί, είναι να μπορεί να ζήσει με αξιοπρέπεια, να μην έχει τέτοια μόνιμα τραύματα που θα το βασανίζουν.

Η ANIMA, τονίζει η πρόεδρός της, μπορεί και θέλει να συνεργαστεί με οποιονδήποτε, άνθρωπο ή φορέα, μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη του βασικού της στόχου, που είναι η επιτυχής περιθάλψη και επανένταξη των ζώων που καλείται να φροντίσει. Με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, με ομάδες πολιτών, με περιβαλλοντικές οργανώσεις και όχι μόνον, με τους θεσμούς της πολιτείας, αρκεί να υπηρετείται το βασικό σύνθημά της: Για τη ζωή και την ελευθερία. **Α**

Μαρία Γανωτή

Το 40% των άγριων ζώων που περιθάλπονται, καταφέρνουν και γυρνούν στη φύση. Κάποια δυστυχώς δεν τα καταφέρνουν και πεθαίνουν. Κάποια άλλα, που δεν μπορούν να αφεθούν και πάλι στη φύση, φιλοξενούνται διά βίου.

INFO

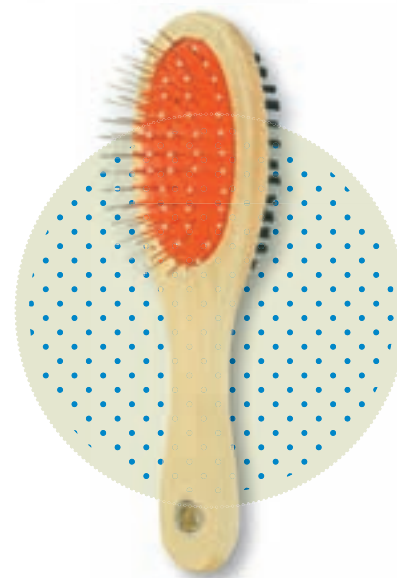
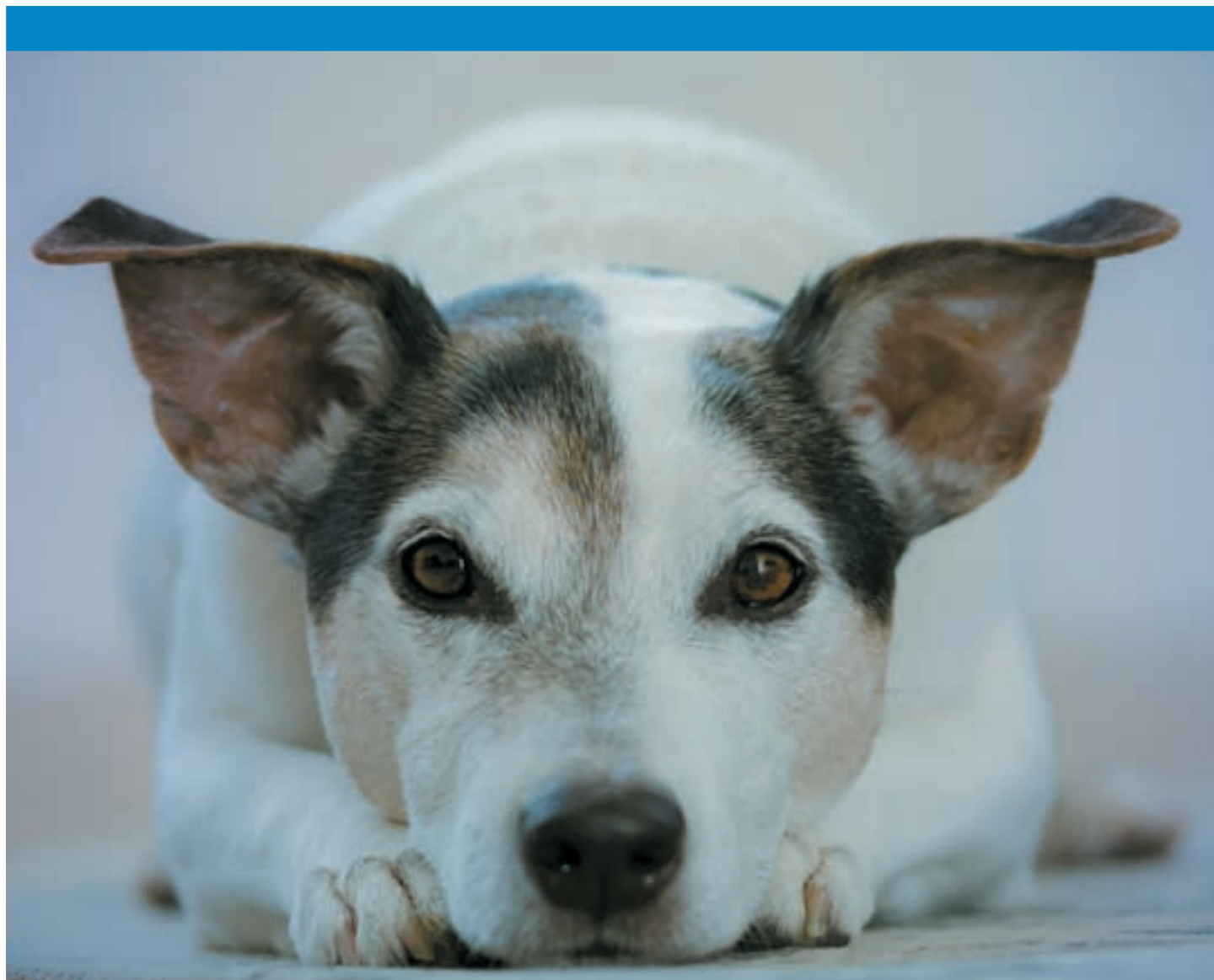
Περισσότερα για την ANIMA, για τις δράσεις της και για το πώς μπορείτε να βοηθήσετε, δείτε στην ιστοσελίδα της: www.wild-anima.gr και στο Fb: [anima.gr/](https://www.facebook.com/anima.gr/) Μενελάου 134, Καλλιθέα, 2109510075, 6972664675, κάθε μέρα 9-5

Στον σταθμό πρώτων βοηθειών άγριων ζώων

ANIMA

Οι αετοί, οι αλεπούδες, οι χελώνες και τα άλλα 6.000 περίπου ζώα που περιθάλπονται κάθε χρόνο, πριν αφεθούν και πάλι ελεύθερα

Του ΤΑΚΗ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ

pet-pet.gr

Άριστης ποιότητας προϊόντα υγιεινής, καλλωπισμού και φροντίδας των μικρών μας φίλων

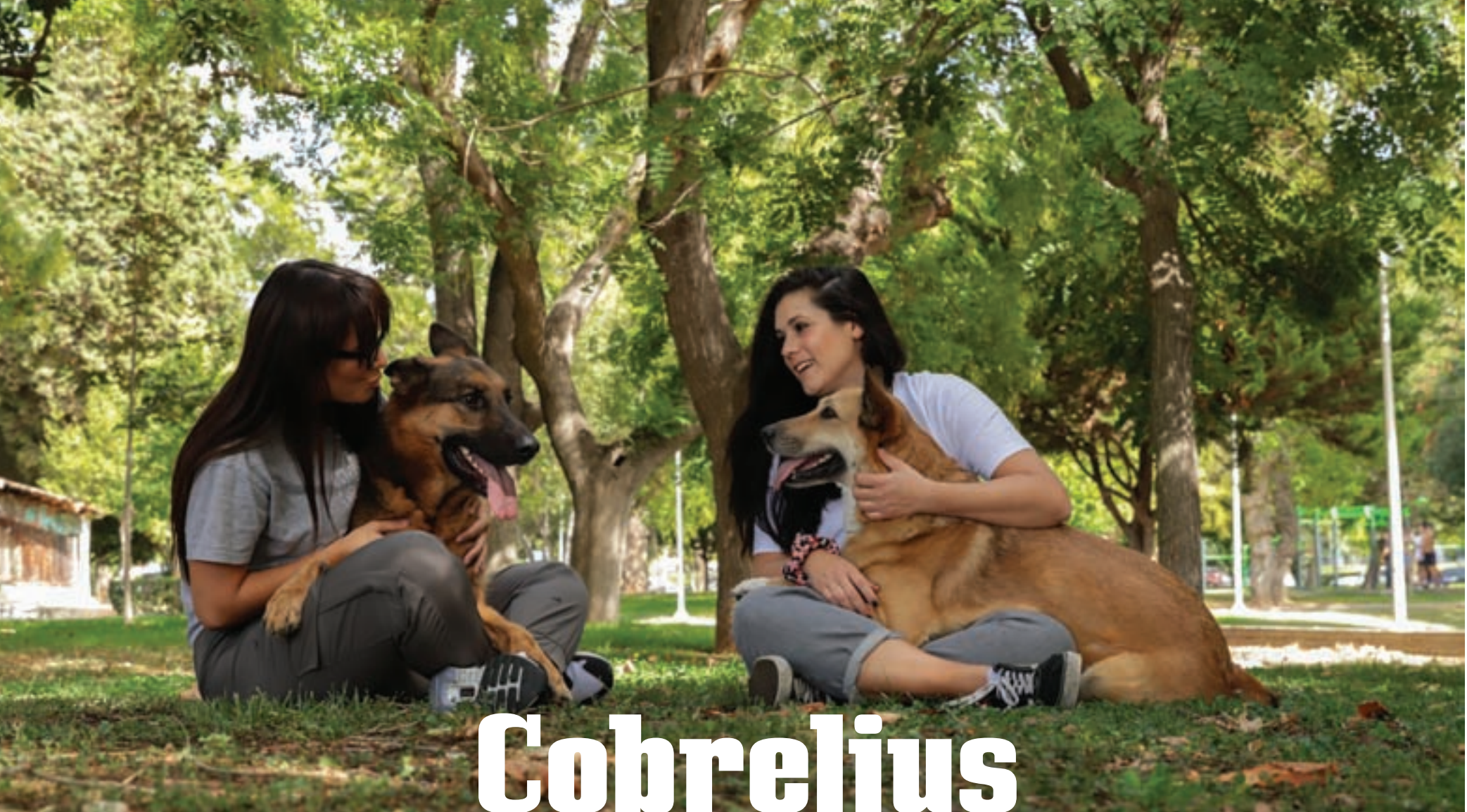
Η pet-pet.gr ιδρύθηκε το 2015 από ανθρώπους που αγαπούν τα ζώα συντροφιάς, με κύρια χαρακτηριστικά της την ποιότητα και την εξειδίκευση. Απευθυνόμενη σε επαγγελματίες, από καταστήματα pet shop έως εκπαιδευτές και ειδικούς στον καλλωπισμό των κατοικίδιων, θα σας προτείνει μια μεγάλη γκάμα άριστης ποιότητας προϊόντα για την υγιεινή, τον καλλωπισμό και γενικά τη φροντίδα των μικρών μας φίλων.

Οι άνθρωποι της pet-pet.gr είναι απόλυτα ενημερωμένοι για οτιδήποτε καινούργιο συμβαίνει και εξειδικευμένοι για να λύσουν την κάθε σας απορία, ενώ η αγάπη τους για τα ζώα δεν κρύβεται, θα το διαπιστώσετε με μια επικοινωνία μαζί τους.

Όπως λένε και οι ίδιοι, στόχος τους είναι να προσφέρουν όσο το δυνατόν καλύτερη ποιότητα ζωής γίνεται τόσο για τα ζώα συντροφιάς, όσο και για τους ιδιοκτήτες τους. Όλα τα προϊόντα, καθώς και τις συχνές νέες αφίξεις, μπορείτε να δείτε στην πλήρως ενημερωμένη ιστοσελίδα της.

Ανδρέα Μεταξά 11, Κηφισιά, 2106252697,
www.pet-pet.gr, info@pet-pet.gr

Cobrelíus

Δύο κοπέλες βγάζουν τον σκύλο σου βόλτα

Ο περίπατος σκύλων δεν είναι άλλη μια μόδα της εποχής, αλλά μια χρήσιμη υπηρεσία για ιδιοκτήτες και σκύλους που ζουν στους έντονους ρυθμούς της μεγάλης πόλης
Του ΜΑΝΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ

«Ξεκίνησα το 2013. Κύριο έναυσμα αποτέλεσε φυσικά η αγάπη μου για τους σκύλους. Δέκα χρόνια πριν επικρατούσε η νοοτροπία του σκύλου στη βεράντα καθώς επίσης και του σκύλου δεμένου σε μια αυλή σε συνθήκες ακατάλληλες για την ευζωία του. Έπρεπε να βρω τον τρόπο να αλλάξω αυτή την αντίληψη. Για εμάς ο σκύλος αποτελεί μέρος της ζωής μας και βασικός στόχος είναι να μοιραζόμαστε στιγμές και ταξίδια μαζί του. Έτσι ιδρύθηκε το Cobrelíus project με μότο: train your dog to be part of your life» μας συστήνεται η **Βιργινία Τσιγαρά**, επαγγελματίας εκπαιδεύτρια σκύλων από τη Θεσσαλονίκη.

«Εκπαίδευσε τον σκύλο σου για να γίνει μέρος της ζωής σου» είναι το μότο του Cobrelíus project, μιας επαγγελματικής υπηρεσίας για εκπαίδευση και περιπάτους σκύλων. Ποιος ιδιοκτήτης, άλλωστε, δεν θα ήθελε κάποιον καταρτισμένο άνθρωπο να του εμπιστευτεί τον σκύλο του για περιπάτους στην πόλη ή για την εκπαίδευσή του; Το dog walking, περίπατοι σκύλων, δεν είναι μία μόδα που ήρθε και στην Ελλάδα αλλά μια ανάγκη, ιδιαίτερα για σκύλους (και ιδιοκτήτες) που ζουν σε μεγάλες πόλεις, με τους ρυθμούς της ζωής να τρέχουν γρήγορα. Το 2015 προστέθηκε και η **Βάλια Μανωλά** στην ομάδα Cobrelíus και στο κομμάτι του dog walking - sitting.

Η Βιργινία και η Βάλια εξηγούν στην ATHENS VOICE τι είναι οι περίπατοι σκύλων.

Τι χρειάζεται για να γίνει κάποιος dog walker;

Βιργινία Για να γίνει κάποιος dog walker πρέπει πρώτα από όλα να διαθέτει μια σωματική φυσική κατάσταση ώστε να μπορεί να διαχειριστεί οποιαδήποτε φυλή ή μέγεθος σκύλου. Σαφέστατα, θα πρέπει να γνωρίζει από βασικές συμπεριφορές-χαρακτηριστικά των σκύλων γενικότερα αλλά και ειδικότερα του εκάστοτε ζώου που αναλαμβάνει. Να εμπνέει εμπιστοσύνη και ασφάλεια σίγουρα απέναντι στον ιδιοκτήτη του ζώου σε επαγγελματικό αλλά και σε προσωπικό επίπεδο. Εξάλλου δεν μας εμπιστεύεται απλά ένα κατοικίδιο αλλά ένα μέλος της οικογένειάς του. Επίσης, να γνωρίζει βασικές αρχές ανατομίας του ζώου αλλά και κάποιες πρώτες βοήθειες σε περίπτωση ανάγκης.

Τι ακριβώς κάνει ένας dog walker και πώς επωφελούνται οι ιδιοκτήτες σκύλων αλλά και οι ίδιοι οι σκύλοι με μία τέτοια υπηρεσία;

Βάλια Ένας dog walker αναλαμβάνει τον περίπατο του σκύλου, όταν ο ιδιοκτήτης για οποιοδήποτε λόγο δεν μπορεί ο ίδιος. Ο περίπατος σαφέστατα έχει ως πρωταρχικό ρόλο να εκπληρώσει τις βιολογικές αλλά και πνευματικές ανάγκες του κάθε σκύλου. Οι βόλτες ωφελούν τον σκύλο στο να κοινωνικοποιηθεί με άλλα ζώα ή ανθρώπους αλλά και να εκτονωθεί σωματικά και πνευματικά με τα διάφορα ερεθίσματα που απαντά στο εξωτερικό περιβάλλον. Οι ιδιοκτήτες κερδίζουν χρόνο για επαγγελματικές και λοιπές υποχρεώσεις και είναι ήσυχoi πως ο σκύλος τους λαμβάνει φροντίδας, όταν αυτοί λείπουν ή δεν μπορούν να τους «περπατήσουν» οι ίδιοι.

Υπάρχουν σκύλοι που έχουν μία είδους αγωνία όταν βγαίνουν βόλτα για πρώτη φορά;

Βιργινία Κάθε σκύλος έχει διαφορετική ενέργεια και ανάγκη για εκτόνωση. Σημαντικό ρόλο παίζει η ηλικία καθώς και η φυλή. Διαφορετική ενέργεια έχει ένα κουτάβι που ανακαλύπτει για πρώτη φορά τον κόσμο –ειδικά στο αστικό περιβάλλον όπου τα ερεθίσματα είναι άπειρα– από ένα ενήλικο ή μεγάλης ηλικίας ζώο.

Πώς κερδίζετε την εμπιστοσύνη ενός σκύλου που φεύγει από τους ιδιοκτήτες του;

Βάλια Το σημαντικό είναι να αποπνέει ο ίδιος ο walker σιγουριά και ηρεμία προς τον ιδιοκτήτη και κατ' επέκταση αυτό περνάει στο ίδιο το ζώο. Λιχουδιές για έξτρα κίνητρο και σωστή ενθάρρυνση με τον κατάλληλο τόνο στη φωνή βοηθούν στο να εδραιωθεί εμπιστοσύνη ανάμεσα στον χειριστή και το ζώο.

Φαντάζομαι θα έχετε αναπτύξει δέσιμο με κάποιους σκύλους που τους βγάζετε βόλτα συχνά. Τι σας δίνουν πίσω οι ίδιοι οι σκύλοι;

Βιργινία Είναι γνωστές σε όλους οι ευεργετικές ιδιότητες που προκύπτουν από τη συναναστροφή με τα ζώα. Για εμάς μια βόλτα στο πάρκο ή στην παραλία της Θεσσαλονίκης μέσα στους έντονους ρυθμούς της καθημερινότητας αποτελεί ευχάριστο διάλειμμα καθώς και αποσυμπίεση. Το dog training και το dog walking δεν είναι απλά μία δουλειά και δεν θα μπορούσε να είναι έτσι καθώς έχουμε να κάνουμε με έμβια όντα. Οι σκύλοι δίνουν πάντα την ανιδιοτελή χαρά τους και την αγάπη τους.

Στη «ζούγκλα των τσιμεντοπόλεων», τι χρειάζεται να κάνουμε για τα άλλα ζώα, τα αδέσποτα;

Βάλια Τα αδέσποτα στην Ελλάδα αποτελούν πληγή. Η στέρηση αλλά και τα κατάλληλα προγράμματα επανένταξης και υιοθεσίας αδέσποτων είναι αναγκαία και ζωτικής σημασίας. Καθένας θα πρέπει είτε ατομικά είτε συλλογικά σε συνεργασία πάντα με σωματεία αλλά και δήμους να συνεισφέρει στη σίτιση, περίθαλψη και στέρωσή τους. Καλό θα ήταν να τοποθετούμε σε σημεία μπολ με νερό και φαγητό (ξηρά τροφή) και σε περίπτωση που επιθυμούμε να διασώσουμε ένα αδέσποτο ζώο, απευθυνόμαστε σε σωματεία, κτηνιάτρους αλλά και εκπαιδευτές. Ακόμα και αν φοβόμαστε ένα αδέσποτο, το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε είναι να το αφήσουμε στην ησυχία του.

dogtrainers.gr

PALLINI KENNELS

Athens Pet Resort

Ένας παράδεισος για τους μικρούς μας φίλους

Να το πούμε λιγάκι στην υπερβολή του, αλλά έχει μια γερή δόση αλήθειας: Το ζωάκι σας μπορεί και να μη θέλει να γυρίσει σπίτι μετά τη διαμονή του στο Pallini Kennels – Athens Pet Resort, το ξενοδοχείο για σκύλους και γάτες που ιδρύθηκε το 1975 από τον κτηνίατρο Δρ. Εμμανουήλ Μιντσίδη, το πρώτο στο είδος του στην Ελλάδα. Από το 2006 τα ντάνια έχει πάρει η νέα γενιά, η Κάλλια και η Μάνια Μιντσίδη και ο Θέο Κουτοδόπουλος, πάντα με την ίδια αγάπη για τα ζώα συντροφιάς.

Τα πάντα εδώ είναι προσεγμένα στην εντέλεια: Τα διαμερίσματα μικρών και μεγάλων σκύλων, αλλά και των γατών, διαθέτουν εσωτερικό και εξωτερικό χώρο, κρεβάτι, κλιματισμό αλλά και μουσική.

Έχουν προβλεφθεί δε και οικογενειακά διαμερίσματα ιδανικά για οικογένειες, ζευγάρια ή καλούς φίλους, αλλά και διαμερίσματα εξωτερικού χώρου για τους σκύλους που είναι συνηθισμένοι να ζουν στον κήπο!

Το Pallini Kennels - Athens Pet Resort πληρεί τις πιο αυστηρές προδιαγραφές φιλοξενίας, προσφέροντας παράλληλα το πιο ασφαλές περιβάλλον για ανέμελο παιχνίδι και κοινωνικοποίηση, με όλους τους συνεργάτες και τους φροντιστές των κατοικίδιων να είναι επαγγελματίες εκπαιδευτές σκύλων με μεγάλη εμπειρία. Επίσης, υπάρχει και η δυνατότητα εξατομικευμένου προγράμματος διατροφής, παιχνιδιού, βόλτας και δραστηριοτήτων

κατόπιν συνεννόησης με τον κηδεμόνα του ζώου. **Εδώ λειτουργούν**, ακόμη, η πρότυπη Σχολή Εκπαίδευσης Σκύλων Exclusive K9 καθώς και η Σχολή PDTI, η πρώτη κρατικά αδειοδοτημένη σχολή εκπαιδευτών σκύλων στην Ελλάδα.

Να θυμάστε ακόμη ότι σε αυτόν τον υπέροχο χώρο υπάρχουν κορμωτήρια σκύλων για ολοκληρωμένη επαγγελματική περιποίηση αλλά και pet boutique με επιλεγμένα αξεσουάρ, ενώ σας δίνεται και η δυνατότητα παραλαβής και παράδοσης των ζώων στην κατοικία τους.

Μην αμφιβάλλετε καθόλου, το Pallini Kennels - Athens Pet Resort θα γίνει το δεύτερο σπίτι τους!

● 19ο χλμ. Λεωφόρου Μαραθώνος, Παλλήνη Αττικής, 2106044009, 2106038800, 2106039351, www.pallinikennels.gr, Facebook: Pallini Kennels, Instagram: Pallini Kennels.

PURINA

Ζούμε καλύτερα με τα κατοικίδια μας

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα των Ζώων, η PURINA μας καλεί να φανταστούμε ένα μέλλον όπου τα κατοικίδια και οι άνθρωποι θα ζουν ακόμα καλύτερα μαζί και να οραματιστούμε μια κοινωνία που θα αναγνωρίζει τα οφέλη της κοινής μας συμβίωσης. Πατί να αποκτήσει κανείς ένα κατοικίδιο; Πατί η συντροφιά και η αγάπη δίχως όρους που προσφέρουν δημιουργεί ψυχική σταθερότητα, χαρά και διασκέδαση. Ακόμα και η παρουσία τους στον χώρο εργασίας ενθαρρύνει τις κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των συναδέλφων, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός ευχάριστου κλίματος.

Κι όχι μόνον αυτά καθώς, όπως υπενθυμίζει η PURINA, έρευνες έχουν δείξει ότι όσοι ζουν με ένα κατοικίδιο, στατιστικά έχουν χαμηλότερη αρτηριακή πίεση, χοληστερόλη και τριγλυκερίδια, καλύτερη φυσική κατάσταση, λιγότερες πιθανότητες να εκδηλώσουν στεφανιαία νόσο και αυξημένα επίπεδα φυσικών αντικαταθλιπτικών ουσιών του οργανισμού, όπως είναι η ντοπαμίνη και οι ενδορφίνες.

Μπορείτε να ενημερωθείτε για τις δεσμεύσεις της PURINA® για μια καλύτερη κοινωνία μαζί με τα κατοικίδια στο www.purina.gr

PATOUSSERIE

BOUTIQUE PET SHOP

Τα καλύτερα για το κατοικίδιό σας

Θα το λατρέψεις αυτό το κατάστημα με το που θα περάσεις την πόρτα του! Η Πόπη και η Σωτηρία, με μια μεγάλη αγάπη για τα ζώα, πάντα πρόθυμες να σας λύσουν κάθε απορία και να σας βοηθήσουν να βρείτε αυτό ακριβώς που ψάχνετε. Στο Patousserie θα βρείτε μια μεγάλη ποικιλία από ιδιαίτερα προϊόντα, επιλεγμένα με βάση την ποιότητά τους, τόσο σε τροφές όσο και σε αξεσουάρ, ενώ μπορείτε να το επισκεφθείτε και με τον μικρό σας φίλο, τον οποίο σίγουρα δεν θα ξεχάσουν να τον κεράσουν κάποια λιχουδιά!

● Αναστάσεως 113, Χολαργός, 2110125378, FB: Patousserie, Instagram: patousserie

Σώσε ένα αλογάκι

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

ΣΤΟ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΑΤΤΙΚΗΣ, Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ Σύλλογος Προστασίας Ιπποειδών (ΕΣΠΙ) προσπαθεί από το 2006 να βοηθή εγκαταλειμμένα και κακοποιημένα άλογα, γαϊδουράκια και μουλάρια. Αφορμή στάθηκαν οι καταγγελίες για ζώα (άλογα, πόνυ, γαϊδουράκια, μουλάρια) τα οποία ζούσαν σε άθλιες συνθήκες και παράνομα προορίζονταν σε σφαγεία του εξωτερικού, που συγκέντρωσε μια ομάδα φίλων του αλόγου και της ιππασίας. Η **Στέλλα Καλαμάκη**, μέλος του ΔΣ του συλλόγου, μας εξηγεί τις διαδικασίες που χρειάζονται προκειμένου να διασωθεί ένα άλογο στην Ελλάδα.

Τι ενέργειες πραγματοποιεί το ΕΣΠΙ για την προστασία των κακοποιημένων ζώων; Περισυλλέγουμε και μεταφέρουμε τα ιπποειδή που έχουν εγκαταλειφθεί, τραυματιστεί ή έχουν υποστεί κακοποίηση κατόπιν καταγγελιών πολιτών. Αμέσως μετά σειρά έχει η διάγνωση, θεραπεία και περιποίηση τραυματισμένων, κακοποιημένων ή άρρωστων ζώων μέχρι την πλήρη αποκατάστασή τους. Αναζητούμε και βρίσκουμε τις κατάλληλες οικογένειες που θα τα υιοθετήσουν και θα τους προσφέρουν τη φροντίδα και την αγάπη που τους χρειάζονται. Εναλλακτικά συντηρούμε τα ιπποειδή που δεν μπορούν να δοθούν για υιοθεσία λόγω μόνιμων προβλημάτων υγείας, αποτέλεσμα χρόνιας κακοποίησης ή εγκατάλειψης. Μέσα σε όλα αυτά θεωρούμε χρέος μας την ενημέρωση των πολιτών για τη σωστή συμπεριφορά και τρόπους βοήθειας σε περίπτωση που αντιληφθούν κάποιο περιστατικό κακοποίησης ή εγκατάλειψης αλλά και την κατάρτιση των ιδιοκτητών όλης της χώρας σχετικά με την ευζωία των ιπποειδών τους. Στο καταφύγιο αυτή τη στιγμή φιλοξενούνται συνολικά 19 ζώα ενώ στα 14 χρόνια πορείας του συλλόγου έχουν διασωθεί 120.

Πώς συντηρείται η παραπάνω προσπάθεια;

Ο ΕΣΠΙ εξαρτάται μονάχα από τις εγγραφές, συνδρομές, ετήσιες αναδοχές και τις δωρεές. Δεν έχει λάβει ποτέ οικονομική υποστήριξη από το Κράτος (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης), από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από ανάλογες Οργανώσεις του εξωτερικού. Η λειτουργία του, οι διασώσεις και η περιποίηση των ζωντανών βασίζεται αποκλειστικά στους ελάχιστους εθελοντές και την ιδιωτική πρωτοβουλία. Καθώς ο Σύλλογος δεν διαθέτει δικό του ιδιόκτητο χώρο, τα προστατευόμενα ζώα φιλοξενούνται στις εγκαταστάσεις που έχουμε νοικιάσει στο Μαρκόπουλο με μηνιαία πάγια έξοδα. Σκεφτείτε το κόστος κάθε φορά που καλούμαστε να μεταβούμε για παράδειγμα σε ένα νησί προκειμένου να κάνουμε επιθεώρηση, κατάσχεση του ζώου και μεταφορά του στην Αττική. Κι έπειτα είναι η τροφή και το ροκανίδι για τα ζώα, η ενοίκιαση και συντήρηση των εγκαταστάσεων, τα φάρμακα και η κτηνιατρική περίθαλψή τους.

Πώς μπορεί να στηρίξει κάποιος τη δράση σας;

Κάθε ενδιαφερόμενος που θέλει να προσφέρει εθελοντική βοήθεια στον ΕΣΠΙ ή να ενταχθεί στο πρόγραμμα αναδοχής, έρχεται σε επικοινωνία με τη βασική ομάδα εθελοντών (Το καταφύγιο είναι ανοιχτό κάθε Κυριακή, 3ο χλμ. οδός Μυρρινούντος στο Μαρκόπουλο) ώστε να ενημερωθεί για τους διαφορετικούς τομείς και λειτουργίες που χρειάζονται ενίσχυση. Ανάλογα με τις δυνατότητες του κάθε ενδιαφερόμενου αλλά και τον τομέα στον οποίο επιθυμεί περισσότερο να μας βοηθήσει οργανώνεται μια μικρή εκπαίδευση από τους υπεύθυνους του συλλόγου. Εναλλακτικά οικονομική στήριξη στην ιστοσελίδα greekhorseprotection.org/donate/

Κουίζ Είσαι περισσότερο σκύλος ή γάτα;

Μπορεί να αγαπάς όλα τα ζώα, κάποιες από τις συνήθειές σου όμως θυμίζουν λίγο πιο έντονα αγαπημένα μας κατοικίδια. Μερικές φορές σε βαθμό που θα ορκιζόσουν ότι στην προηγούμενη ζωή σου ήσουν σκύλος. Ή γάτα. Για δεξ...

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΕΖΙΡΙΑΝΟΓΛΟΥ**, Εικονογράφηση: **ASHLEY PERCIVAL**

1. Το ιδανικό Σ/Κ για σένα περιλαμβάνει:

- Α.** Άραγμα με φίλους όλη νύχτα έξω και μετά όλοι μαζί για πρωινό
- Β.** Έξοδο με φίλους για λίγο και μετά επιστροφή στο σπίτι για χαλάρωση
- Γ.** Παραμονή στο σπίτι για να διαβάσεις ή να δεις μια ταινία
- Δ.** Εντατικό καθάρισμα του σπιτιού

2. Ποιο φαγητό προτιμάς;

- Α.** Μπέργκερ
- Β.** Μπριζόλα
- Γ.** Γιαούρτι
- Δ.** Σολωμό

3. Πώς θα χαρακτήριζες τη σχέση σου με τον ύπνο;

- Α.** Γιατί να κοιμηθώ, έχω τόσα πράγματα που μπορώ να κάνω
- Β.** Ένας υπνάκος στον καναπέ δε με χαλάει
- Γ.** Μακάρι να μπορούσα να κοιμάμαι συνέχεια
- Δ.** Κοιμάμαι όπου βρω, δε με νοιάζει, ξάπλα να είμαι

4. Πόσο εύκολα κάνεις φίλους;

- Α.** Πολύ, μιλάω σε όλο τον κόσμο
- Β.** Εντάξει, συνήθως αφήνω να περάσει λίγη ώρα πριν ανοιχτώ
- Γ.** Πολύ δύσκολα, χρειάζεται καιρός για να εμπιστευτώ κάποιον
- Δ.** Τι να τους κάνω τους φίλους;

5. Ποιο είναι το αγαπημένο σου χρώμα μαλλιών;

- Α.** Ξανθό
- Β.** Καστανό
- Γ.** Μαύρο
- Δ.** Με ανταύγειες

6. Τι σχέση έχεις με τη γυμναστική;

- Α.** Είμαι πολύ αθλητικός τύπος
- Β.** Είμαι από μέτριος έως οριακά καλός
- Γ.** Καλός είμαι αλλά τη βαριέμαι
- Δ.** Συνήθως προσλαμβάνω κάποιον να την κάνει αντί για μένα

7. Σου αρέσουν τα μπάνια στη θάλασσα;

- Α.** Φυσικά, είναι πολύ διασκεδαστικά
- Β.** Ωραία είναι, θα πάω αρκετές φορές το καλοκαίρι
- Γ.** Προτιμώ να αράζω έξω στην παραλία
- Δ.** Δεν τρελαίνομαι, συνήθως έχει πολύ κόσμο

8. Τι θέλεις από τον σύντροφό σου;

- Α.** Να με αγαπάει βαθιά
- Β.** Να κάνουμε μαζί δραστηριότητες
- Γ.** Να με χαϊδεύει συνέχεια
- Δ.** Να μου μαγειρεύει συχνά

9. Οδηγείς και μπαίνει το αγαπημένο σου τραγούδι στο ραδιόφωνο;

- Α.** Τραγουδάω σαν να μην υπάρχει αύριο
- Β.** Σφυρίζω παράλληλα με τον ρυθμό
- Γ.** Δυναμώνω λίγο την ένταση και το απολαμβάνω
- Δ.** Χτυπάω ρυθμικά το χέρι μου στο τιμόνι

Περισσότερα Α ή Β

Είσαι ξεκάθαρα σκύλος. Είσαι εξωστρεφής, σου αρέσει η παρέα των άλλων, μοιράζεσαι τα πάντα και ανυπομονείς να δώσεις και να λάβεις αγάπη. Ενθουσιάζεσαι εύκολα, είσαι αισιόδοξο άτομο και τείνεις να βλέπεις την καλή πλευρά σε όλους, κάτι που κάποιες φορές σε κάνει λίγο αφελή.

Περισσότερα Γ ή Δ

Στην προηγούμενη ζωή ήσουν σίγουρα γάτα, πώς κατάφερες να εξαντλήσεις και τις 9 ζωές και να επιστρέψεις ως άνθρωπος –τους οποίους δεν συμπαθείς και πολύ– δεν ξέρω. Είσαι αυταρχικό άτομο, δεν σου αρέσουν οι πολλές κοινωνικότητες, σου αρέσει να περνάς χρόνο στο σπίτι και φροντίζεις να είσαι πάντα περιποιημένος/η. Γκρινιάζεις αρκετά, αλλά αν σε παρηγορεί συνήθως έχεις δίκιο.

Επιμέλεια:
TANIA ΔΕΛΗ

style

Calzedonia x Superga Κομψή και αθλητική

► Τι συμβαίνει όταν συναντιούνται δύο διαχρονικά ιταλικά brands και ενώνουν τις δυνάμεις τους; Γεννιέται μια διαφορετική συλλογή που ανυπομονείς να αποκτήσεις. Η **Calzedonia** κυκλοφορεί μια σειρά από καλσόν, κολάν και κάλτσες με την αθλητι-

κή, κλασική ματιά της **Superga**. Λευκές και μαύρες κάλτσες με το **logo Superga**, γυαλιστερά κολάν με γράμματα στο πλάι, διχτυωτά καλσόν με λάστιχο - **logo Superga**, καλτσόκια με γκλίτερ. Ποιος είπε ότι πρέπει να θυσιάσεις το στιλ σου, αν είσαι αθλητικός τύπος;

LANCÔME
Μάσκα Hypnose Drama

MARIA MASTORI
Κολιέ τύπου tribal

YAMAMAY
Εσώρουχα με λεπτομέρεια γκλίτερ

BENETTON
Μπουφάν Puffer με τυπώματα €189

REDKEN
Σαμπουάν ενδυνάμωσης για μακριά μαλλιά

KALOGIROU
Μποτάκι Alexander McQueen

KARL LAGERFELD
Ασημί τσάντα €295

«Τη μία εβδομάδα φοράει πουά και την επόμενη εβδομάδα φοράει ριγέ.

Γιατί είναι φανατικός οπαδός της μόδας».

-στίχοι από το «Dedicated follower of fashion» των Kinks, 1966

FALCONERI
Ριγέ ζιβάγκο από ultrasoft κασμίρ €297

SPRINGFIELD
Τζιν φούστα €29,99

KIKO MILANO
Serum αναζωογόνησης

ADIDAS
Αθλητικά παπούτσια τρεξίματος Supernova €99,95

GUCCI
Αρωμα Bloom Profumo di Fiori

SWATCH
Ρολοί Red Vremya €75

GLAMAZON

Τι φταίω εγώ που δεν μπορείς τα αυτονόητα να δεις

Πόσο δύσκολο είναι αυτό που εννοείται, αυτό που γίνεται κατανοητό χωρίς πρόσθετες εξηγήσεις;

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τίποτα πιο δύσκολο από το **αυτονόητο**. Μερικά γράμματα στη σειρά. Με τόσο μεγάλο βάθος. Το αυτονόητο. Στις σχέσεις, στις φιλίες, στις οικογένειες, στις συναλλαγές, ακόμα και όταν μιλάς με τη μάνα σου την ίδια, παντού. Είναι τόσο δύσκολο που νομίζεις ότι βρίσκεσαι σε ένα πανηγύρι όπου κανείς μα κανείς δεν μπορεί ή δεν θέλει να καταλάβει, να συνειδητοποιήσει αυτό που εννοείται, αυτό που γίνεται κατανοητό χωρίς πρόσθετες εξηγήσεις, το αυτονόητο. Τα μυαλά των άλλων. Και τα δικά μας τα μυαλά. Γενικώς στα κάγκελα.

Αυτό το αυτονόητο είναι τυραννικό. Το τραγούδησε και η Νατάσα. «Τι φταίω εγώ που δεν μπορείς τα αυτονόητα να δεις». Είναι κεφάλαιο τεράστιο, μοιάζει μικρό, αλλά τα μικρά είναι τα πιο βασανιστικά, σαν ξύλινες σφήνες με μικρές ακίδες. Πονούν. Ενοχλούν.

Κι από την άλλη, οι αυτονόητες αποφάσεις της ζωής. Αυτός ο τίτλος, στην ταινία του Netflix αναφέρομαι, αυτός ο τίτλος λοιπόν είναι όλα τα λεφτά, σαν το λεφτομπανάκι που βουτούσε το φιλάργυρο παπί, ο Σκρουτζ, «*I am thinking of ending things*». Και το χιόνι της εικόνας πέφτει με απειροελάχιστους θορύβους σαν ανάσες, που ίσα που ακούγονται... Και φυσάει. Άλλος σκέφτεται να φυσήξει κάποια πράγματα που τον ενοχλούν. Να πετάξει ό,τι τοξικό.

Καμιά φορά το «I am thinking of ending things» είναι μια αφορμή για επανεκκίνηση, όταν το αυτονόητο έχει πάει περίπατο. Σκέφτομαι να δώσω ένα τέλος σε μια σχέση, σε μια δουλειά, ξέρω γω να πετάξω αδιάφορα ρούχα, μια κακιά συνήθεια, ας πούμε το κάπνισμα. Σκέφτομαι να αναζητήσω το αλάτι της ζωής. Σκέφτομαι να το ρίξω στη γιόγκα. Σκέφτομαι να συνεχίσω τα πράγματα όπως είναι. Γιατί μου αρέσει όπως ρέουν. Ή πάλι να ξεφορτωθώ τις άγκυρες και να πλέω πανάλαφρη, με παραμυθένια ευεξία. Η ζωή είναι μικρή. Γιατί να χάνουμε χρόνο; I am thinking of starting things. Αυτονόητο.

CITY GUIDE

Η Ακρόπολη λάμπει

Η εικόνα της Ακρόπολης είναι η εικόνα της Ελλάδας. Αύριο αυτή η εικόνα φωτίζεται εκ νέου με τη μελέτη του φωτισμού που υπογράφει η βραβευμένη με EMMY Ελευθερία Ντεκώ, σε συνέχεια πρόσκλησης ενδιαφέροντος που απύθυνε το Ίδρυμα Ωνάση στα πλαίσια σημαντικών χορηγιών μιας σειράς έργων που έχει αναλάβει. Όπως λέει η διεθνούς κύρους σχεδιάστρια φωτισμού: «Τα πρωινά γίνονταν οι μελέτες, το βράδυ δειγματισμοί. Σχεδιασμός σε δισδιάστατα και τρισδιάστατα μοντέλα, φωτομετρίες, υπολογισμοί και ξανά δειγματισμοί για να πετύχουμε αυτόν τον φωτισμό

που θα έκανε τον Παρθενώνα και τα άλλα μνημεία στον ιερό βράχο να λάμπουν όπως τους αξίζει στο κέντρο της πόλης μας. Να εκπέμπουν το φως του πολιτισμού της χώρας μας ολόγυρα και παντού. Ολοκληρώνοντας αυτό το έργο νιώθω ότι ξαναβαπτίστηκα. Ήταν το πραγματικό μου βάπτισμα στον πολιτισμό της χώρας μας». Η ιδέα ήταν να φωτιστούν εκ νέου 9 σημεία, ο Βράχος, τα Τείχη, ο Παρθενώνας, τα Προπύλαια, ο Ναός της Αθηνάς Νίκης, το Ερέχθειο, το Θέατρο του Διονύσου, η Στοά του Ευμένους, το Διονυσιακό Ιερό και να φωτιστούν για πρώτη φορά 5 ακόμα μνημεία, το μνημείο του Θρασύλλου, οι Χορηγικοί Κίονες, το Ασκληπιείο και τα σπήλαια του Απόλλωνος και της Αγλαΐρας / Κλεψύδρα και το Ιερό της Αφροδίτης. Έτσι, την Τετάρτη 30 Σεπτεμβρίου στις 20.00, το έργο αποδίδεται στους Αθηναίους, στους Έλληνες και σε όλο τον πλανήτη. Γνώμες θα ακουστούν πολλές, από ειδικούς και μη, όμως ό,τι και να ειπωθεί σε ένα συμφωνούν όλοι, ότι θα νιώθουμε υπερφάνεια και συγκίνηση κάθε φορά που θα στρέψουμε τα μάτια μας στον Ιερό Βράχο. -Ν.Κ.

Έργο «Το φιλί», του Παύλου Σάμιου, από την έκθεση
«Καφέ Παράδεισος», Γκαλερί Σκουφά, ως 17/10

ΑΘΗΝΑ Η ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΦΕ

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

Αυτή η πόλη μοιάζει με ένα απέραντο τραπέζι γεμάτο αχνιστά φλιτζάνια μοσχομυριστού καφέ. Χρώματα, αρώματα, γεύσεις, ποικιλίες ξεδιπλώνονται για να καλύψουν κάθε γούστο αποδεικνύοντας ότι καφές και Αθήνα όχι απλώς πάνε μαζί, αλλά έχουν πάντα ανεξάντλητα κεφάλαια για τους απανταχού urban lovers και coffee addicts. Αν το σκεφτείς, κατά μέσο όρο καταναλώνουμε από 2-3 καφέδες τη μέρα, λέμε τη φράση «πάμε για καφέ» πιο συχνά και από το «καλημέρα», και είμαστε μονίμως σε επαγρύπνηση για να βρούμε το επόμενο cafe που σερβίρει τον τέλει-ο καφέ. Ευτυχώς για εμάς, τα specialty coffee shops εμφανίζονται σε ολοένα και περισσότερες γωνιές της πόλης, κερδίζοντας έδαφος στις προτιμήσεις των φανατικών, κι αυτό γιατί κι οι ίδιοι οι επαγγελματίες του χώρου στη συντριπτική πλειοψηφία τους έχουν πάθος με τον εκλεκτό καφέ και θέλουν να είναι προσιτός και προσβάσιμος σε όλους. Είναι ξεκάθαρο ότι στις μέρες μας η Αθήνα ζει την εποχή του καφέ με πάθος. Γι' αυτό κι εμείς κάναμε την έρευνά μας, μιλήσαμε με coffee experts, ψάξαμε όλη την πόλη και βρήκαμε τις διευθύνσεις που χρειάζεσαι... Εκεί όπου ο carruccino είναι πιο λαχταριστός, ο καφές φίλτρου πιο αρωματικός και ο espresso δυνατός και πικάντικος, όπως μας αξίζει...

Η πορεία του ξεκίνησε στην Αιθιοπία τον 15ο αι. όταν ένας βοσκός είδε τις κατοίκες του να γίνονται «δραστήριες» τρώγοντας τους σπόρους...

Οι μάντις, που μέχρι τότε διάβαζαν φύλλα του τσαγιού, άρχισαν να κοιτούν το κατακάθι του καφέ. Έτσι προέκυψε και η πασίγνωστη καφεμαντία, αγαπημένη ενασχόληση στην Τουρκία αλλά και στα Βαλκάνια, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας.

Το πρώτο καφέ της Ευρώπης άνοιξε στη Βενετία, η οποία διατηρούσε ισχυρούς εμπορικούς δεσμούς με τον αραβικό κόσμο, το 1645.

Υπάρχουν δύο βασικά είδη καφεόδεντρου και παράγουν τις 2 ποικιλίες που στηρίζουν το παγκόσμιο εμπόριο του καφέ: η καφέα Αράμπικα (πιο ραφινάτη) και η καφέα Ρομπούστα (πιο δυνατή).

Λούνγκο, μακιάτο, νορμάλε, στρέτο, φρέντο, κορέτο, όλα τους επιμέρους είδη του espresso.

Στην Ελλάδα καταναλώνουμε 40.000 τόνους καφέ ετησίως, ξοδεύοντας 3,4 δισεκατομμύρια. Οι Έλληνες καταναλώνουμε 5 δισεκατομμύρια κούπες τον χρόνο, περίπου 510 κούπες ανά άτομο!

Ο πιο ακριβός καφές στον κόσμο είναι ο Κορί Luwak και παράγεται... στα κόπρανα μιας αγριόγατας στην Ινδονησία. Το ζώακι λατρεύει τον καρπό του καφέ, αποβάλλει τα κουκούτσια στα κόπρανά του, τα οποία μετά μαζεύουν και καθαρίζουν οι παραγωγοί του καφέ. Ένα φλιτζάνι από αυτόν τον καφέ κοστίζει περίπου €60.

Οι κάτοικοι της Νέας Υόρκης καταναλώνουν μέχρι και 7 φορές περισσότερο καφέ από τους κατοίκους αντίστοιχων μητροπόλεων.

Η Βραζιλία είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη παραγωγή καφέ τα τελευταία 150 χρόνια.

Η καφεΐνη επιδρά πολύ γρήγορα στον ανθρώπινο οργανισμό. Μόλις 10' είναι αρκετά για να δράσει!

Ο καφές είναι το 2ο πιο εμπορεύσιμο αγαθό παγκοσμίως μετά το πετρέλαιο. Λογικό, είναι το πιο αγαπημένο πόσιμο υγρό στον κόσμο μετά το νερό.

Ένας καφές με κρέμα μένει ζεστός πολύ περισσότερο (μέχρι και 20% παραπάνω χρόνο).

Η Αθήνα είχε από τις αρχές του 20ού αι. ξακουστά καφενεία. Ξεκινώντας από τα Ωραία Ελλάς και το Πανελλήνιον, συνεχίζοντας με τα Ηνωμένα Βουστάσια, το Ρωσικόν, τον θρυλικό Μαύρο Γάτο στο ημιυπόγειο της Ασκληπείου που ταυτίστηκε με τον αθηναϊκό μπουεμισμό, το «Πατάρι του Λουμίδη» στη Στάδιο που συγκέντρωνε τον λογοτεχνικό, καλλιτεχνικό κόσμο, του Ζοναρά με φανατικούς πελάτες τον Ελύτη αλλά και τον Ευάγγελο Αβέρωφ, και δίπλα, στην Κοραή, του Φλόκα με θαμώνες τον Μάνο Χατζηδάκη, τον Νίκο Γκάτσο κ.ά., του Ζαχαράτου στην Ομόνοια με θαμώνα τον Κ. Καβάφη, το Μπραζιλιαν στη Βουκουρεστίου που έφτιαξε τον πρώτο εσπρέσο, το Βυζάντιον της πλατείας Κολωνακίου όπου μαζευόντουσαν οι αθηναίοι σουρεαλιστές, ακόμη πιο πριν το καφεενεδάκι της Δεξαμενής, στέκι για καφέ και ενόραση του Αλ.Παπαδιαμάντη.

ΟΔΟΣ ΚΑΦΕ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΠΕΝΑΚΗ

Το μικρό στενό των Εξαρχείων
που συναντιούνται οι λάτρες
του specialty καφέ της Αθήνας

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ
ΦΩΤΟ: ΘΑΝΑΣΗΣ. ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Γουατεμάλα και Εμμανουήλ Μπενάκη. Πολλοί είναι αυτοί που θα αναρωτηθούν τι κοινό μπορεί να έχει η μία με την άλλη. Οι ψαγμένοι φίλοι του καφέ όμως ξέρουν καλά, πως σε αυτό το μικρό στενό των Εξαρχείων από το ξημέρωμα μοσχομυρίζει κόκκους που καβουρδίστηκαν και εκλεκτά χαρμάνια που ψήθηκαν ώστε αχνιστός καφές να γεμίζει τα φλιτζάνια και να ζεσταίνει τις καρδιές των Αθηναίων που ξεκινούν τη μέρα τους. Κι αυτό επειδή μερικά από τα καλύτερα καφέ της χώρας, περήφανοι εκπρόσωποι του 3rd Wave Coffee, βρίσκονται εκεί – το καθένα με το δικό του ψηστήρι – για να σερβίρουν από flat white μέχρι ελληνικό στο μπρίκι και από αρωματικό φίλτρου μέχρι cold brew. Κάπως έτσι ένα δρομάκι που παραδοσιακά προσέλκυε δικηγόρους και εργαζόμενους από τα γύρω γραφεία, κατάφερε να γίνει meeting point σε ένα community από εναλλακτικούς τύπους που «την ψάχνουν» γύρω από τις ποικιλίες καφέ και κλείνουν το μάτι ο ένας στον άλλον καθώς κατηφορίζουν νωχελικά στην Ακαδημίας για να βρεθούν στο σημείο.

Στο Mr Bean Coffee Brewers, ο Κώστας και η Ιωάννα έχουν αναλάβει χρέη μπαρίστα. Φτάνουν καθημερινά στις 6.30 το πρωί Φειδίου και Μπενάκη γωνία για να σταθούν πίσω από το ξύλινο πάγκο εργασίας, να ξεκινήσουν την προετοιμασία και να σου διηγηθούν με χαμόγελο την περιπετειώδη διαδρομή κάθε ποικιλίας καφέ που θες να δοκιμάσεις, από τη φάρμα του μέχρι την κατάληξή του στο φλιτζάνι σου. «Τα παιδιά έχουν δημιουργήσει μια απίστευτα φιλική σχέση με τον κόσμο. Πολιτικοί, ακόμα και υπουργοί, που έχουν τα γραφεία τους στην περιοχή, περνούν από εδώ για τον καφέ τους την ίδια ώρα μαζί με φοιτητές. Κάνουμε πλάκα με όλους, τα λέμε... Αυτό θέλει κι ο κόσμος άλλωστε, πέρα από έναν καλό καφέ». Μου εξηγεί ο Γιώργος Δημητράκοπουλος, ιδιοκτήτης του Mr Bean. Παρατηρώντας τους να εξυπηρετούν τον κόσμο καταλαβαίνω ότι αυτό που κάνουν δεν είναι απλό, αφού θέλει πολλές δοκιμές, και διάβασμα για τις ρίζες και τη ιστορία του καφέ. Αυτό άλλωστε ορίζει και το specialty. Για την εδραίωσή του στην περιοχή, όπως μαθαίνω από τον Πύργο, βοήθησαν μεγάλες αλυσίδες που λάνσαραν το specialty coffee αρχικά σαν δευτερεύον προϊόν ώστε να το γνωρίσει ευρέως ο κόσμος και έπειτα να το παρουσιάσουν τα λιλιπούτεια coffee shops της Αθήνας.

«Τον καφέ τον ψήνουμε εμείς στον Γέρακα, παρασκευάζεται δηλαδή εδώ το προϊόν και πρόκειται για κόκκους που ποιοτικά είναι ψηλά αξιολογημένοι. Το βασικό και “λαοφιλέ” μας χαρμάνι είναι κάπως πιο σο-

κολατένιο, πιο στρογγυλό, και προέρχεται από Βραζιλία, Γουατεμάλα, και Νικαράγουα, δένει καλά με το γάλα, πετυχαίνει στο φρέντο. Φιλοξενούμε όμως και ιδιαίτερα μονοποικιλιακά, όπως το Arusha από την Παπούα-Νέα Γουινέα, που είναι σύνθετο και φρουτένιο, με αρώματα που θυμίζουν κρασί».

Λίγα μέτρα πιο κάτω το εμβληματικό TAF ξακουστό στους απανταχού coffee lovers από την μια άκρη της Ευρώπης ως την άλλη, φιγουράρει σε κάθε σχετική λίστα ως το πρώτο specialty coffee shop της Αθήνας, που άνοιξε τον δρόμο για τον ποιοτικό καφέ στην Ελλάδα και σύστησε στους καταναλωτές το τρίτο κύμα. Έτσι εξηγούνται και οι ουρές από τουρίστες στις ώρες αιχμής. Η φιλοσοφία του είναι αυτή του «open» μπαρ ώστε να έρχεται ο πελάτης σε άμεση επαφή με το προϊόν, να μυρίσει, να διαβάσει πάνω σε συσκευασίες τι είναι αυτό που πίνει και να ρωτήσει λεπτομέρειες για τη διαδικασία από τους πλέον ειδικούς. Ο μπαρίστα Στάθης Κορέμτας έχει εκπροσωπήσει τη χώρα μας και έχει διακριθεί στα μεγαλύτερα πρωταθλήματα του είδους παγκοσμίως. «Το στέκι αυτό αγαπήθηκε από τον κόσμο επειδή κι εμείς οι ίδιοι αγαπάμε πολύ να τους μεταφέρουμε τις γνώσεις μας για το προϊόν. Ακόμη κι αν έρθει κάποιος που δεν ξέρει πολλά ή δεν πολυπίνει τον “διαβάζουμε” κατά κάποιο τρόπο και του προτείνουμε να δοκιμάσει ποικιλίες μέχρι να βρει τον καφέ που του ταιριάζει. Έπειτα η Εμμανουήλ Μπενάκη είναι πολύ κοντά σε αγορές και συγκοινωνίες, και εκτός από αυτούς που συχνάζουν στην οδό για λόγους δουλειάς, εύκολη πρόσβαση έχουν και πολλοί τουρίστες που κάποιο άκουσαν ότι σε εμάς εργάζονται πρωταθλητές του καφέ. Προς έκπληξή τους, ανακαλύπτουν και τα γειτονικά μαγαζιά και καταλαβαίνουν ότι πρόκειται για έναν δρόμο του καφέ πλέον.»

Για τον Στάθη το καλύτερό του είναι όταν στα 2-3 λεπτά που περιμένει κατά την παρασκευή του καφέ φίλτρου έχει την ευκαιρία να εξηγήσει στον πελάτη πώς γίνεται, πώς αλλάζει κατά τη διάρκεια της κατανάλωσής του και πώς δίνει περισσότερες γεύσεις. «Ο καφές φίλτρου που φτιάχνουμε με τις συσκευές φίλτρου GEM, είναι η γκουρμέ εκδοχή του καφέ, όπως λέω εγώ, και πλέον κατέχει σταθερή θέση στις προτιμήσεις του κόσμου. Η παγωμένη του εκδοχή – ο cold brew δηλαδή – ευνοήθηκε λόγω του καιρού της Ελλάδας και της σταθερής ζήτησης για κρύους καφέδες, γι' αυτό η μελλοντική τάση τους θέλει να εμφιαλώνονται, ακόμη και να πωλούνται σε μπουκαλάκια. Αυτές τις μέρες φέρνουμε στο TAF έναν εκλεκτό καφέ από την Αιθιοπία που λέγεται Τζάσπερ και με τον οποίο διαγωνίστηκε η μπαρίστα μας Ειρήνη Δασκαλοπούλου στο πρωτάθλημα μπαρίστα και κέρδισε την 1η θέση.»

«Οι τάσεις στον καφέ πάνε κι έρχονται αλλά μερικά πράγματα είναι σταθερά στις προτιμήσεις του κόσμου» μου λέει ο Νίκος Τζέκος από το Cupaki Espresso Bar, το τρίτο στη σειρά σποτ της Εμμανουήλ Μπενάκη όπου κάποιος μπορεί να απολαύσει ένα εξαιρετικό φλιτζάνι καφέ. «Ο Έλληνας είναι ερωτευμένος με τον εσπρέσο, όπως και να το κάνουμε, και φυσικά με τον φρέντο, που είναι ο πρώτος σε πωλήσεις μαζί με τον καπουτσίνο τον χειμώνα. Ίσως οι περισσότεροι να μην είναι ακόμα απόλυτα έτοιμοι για οξυττες στον καφέ τους ή για να πληρώσουν κάτι παραπάνω εφόσον είναι εκλεκτό το προϊόν. Οι τουρίστες από την άλλη προτιμούν τους ιδιαίτερους καφέδες φίλτρου και σπάνια έχουν στη νοοτροπία τους τα κρύα ροφήματα. Συνήθειες πάντως που βλέπαμε στο παρελθόν τώρα αρχίζουν να εκλείπουν. Π.χ. ροφήματα με σιρόπια τύπου frappuccino caramel. Απομακρύνονται οι πελάτες από τον φραπέ, αποφεύγουν τη ζάχαρη και την κανέλα στο ποτήρι τους, εκτιμούν τις πιο eco friendly συσκευασίες. Η τάση μάλλον αποζητά την απλότητα, π.χ. έναν αχτύπητο εσπρέσο με λίγο πάγο χωρίς καλαμάκι».

Ήξερες ότι τα $\frac{2}{3}$ του cappuccino σου είναι γάλα;
Γι' αυτό ζήτη το καλύτερο όταν παραγγέλνεις τον καφέ σου!

BARISTA'S
GOLD

NOYNOY

ΑΜΑ ΛΑΧΕΙ Στης Νεφέλης

Για καφέ στην πιο όμορφη
αυλή των Εξαρχείων

Πόσα βράδια μας βρήκαν με την παρέα να μοιραζόμαστε μεζέδες και «στην υγεία μας» στον πράσινο κήπο του; Πόσες φορές ζηλέψαμε την αυλή του τις καλοκαιρινές ζεστές ημέρες που θέλαμε να απολαύσουμε τον καφέ μας κάτω από μια δροσερή σκιά; Και να που το καλοκαίρι η αυλή του Άμα Λάχει άνοιξε από το πρωί για να μας υποδεχθεί με ένα αρωματικό, ιδιαίτερο χαρμάνι καφέ και γευστικό brunch δίνοντας στο coffee break άλλο νόημα. Αλλά σου έχω κι άλλα καλά νέα, αφού η αυλή το χειμώνα θα «κλείσει» για να παραμείνει ανοιχτή – για όλους εμάς που θέλουμε να απολαμβάνουμε το καφεδάκι μας στο αίθριο, χωρίς να κρυώνουμε! Να σου θυμίσω να δοκιμάσεις και τις παραδοσιακές τηγανίτες με πετιμέζι και καρύδια την επόμενη φορά που θα πας γιατί είναι απλά πεντανόστιμες και ταιριάζουν τέλεια με ό,τι καφέ κι αν πίνεις!

● Καλλιδρομίου 69, Εξάρχεια, 2103845978,
fb: amalaxeiresto, Insta: amalaxeinef

CREATE

Το πρώτο Coffee Experience
Center της Αθήνας

Η ζωή το φθινόπωρο στο κέντρο της πρωτεύουσας συνεχίζεται με τη δική της δυναμική και τα πλάνα για τη νέα σεζόν. Εστιατόρια, ξενοδοχεία, καφέ ανάμεσά τους και ένα coffee experience center, το πρώτο και το μοναδικό στην Ελλάδα, που κάνει το παρθενικό του ταξίδι στα ταραγμένα νερά της αθηναϊκής γαστρονομικής σκηνής το 2020. Η οδός Κουσιανόφσκυ, λίγα στενά πίσω από τη γέφυρα της Κατεχάκης, έχει λόγους να ακούγεται περισσότερο αφού φιλοξενεί το Create, έναν γευστικό πολυχώρο στην καρδιά της Αθήνας που γεννήθηκε μέσα στην καραντίνα του κορωνοϊού. Ναός του καφέ για όλους εκείνους που δηλώνουν coffee experts ή που απλά αγαπούν να ψάχνονται περισσότερο με τις τάσεις γύρω από το ρόφημα και θέλουν να ενισχύσουν τις γευστικές τους εμπειρίες. Και, πράγματι, τα tasting rooms που μπορεί να συναντήσουμε στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες είναι το next big thing στα food trends.

Στο Create θα συναντήσεις τον φημισμένο Στέφανο Δωματώτη, ίσως έναν από τους πιο γνωστούς ανθρώπους στον χώρο του καφέ σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, που ονειρεύτηκε έναν κόσμο όπου οι άνθρωποι θα δημιουργούν και θα μοιράζονται ελεύθερα τις ιδέες και τις γνώσεις τους γύρω από τον καφέ. Κι αυτά μέσα σε έναν μίνιμαλ λευκό χώρο 2 ορόφων στους οποίους απλώνονται 3 espresso bars, 3 brew bars, ένα mini roasting corner, πλήρως εξοπλισμένη κουζίνα και μία ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα για events.

Όπως μας λέει και ο ίδιος, «ο καφές είναι βίωμα, συμμετοχή όλων των αισθήσεων σε μια μαγική

διαδικασία, γι' αυτό και δημιουργήσαμε το Create, ένα χώρο έμπνευσης όπου όλοι θα εκφράζονται, θα μαθαίνουν, θα πειραματίζονται και θα εξελίσσονται. Εδώ θα βρει κανείς τον πιο σύγχρονο εξοπλισμό όχι επειδή θέλουμε να τον πουλήσουμε, αλλά επειδή θέλουμε να μάθει ο κόσμος στα καλύτερα. Και πέρα από το να εξελίξει τη γνώση του, θέλουμε να ενισχύσουμε το community του καφέ στη χώρα».

Μέσα από το Create μπορεί κανείς να μάθει να φτιάχνει σωστά τον αγαπημένο του espresso, καπουτσίνο και φίλτρου για το σπίτι του με οικιακές συσκευές, να εκπαιδευτεί μέσα από πιστοποιημένα σεμινάρια μπαρίστα, αλλά και να συμμετάσχει σε events team building με την παρέα του, την οικογένειά του ή τους συναδέλφους του.

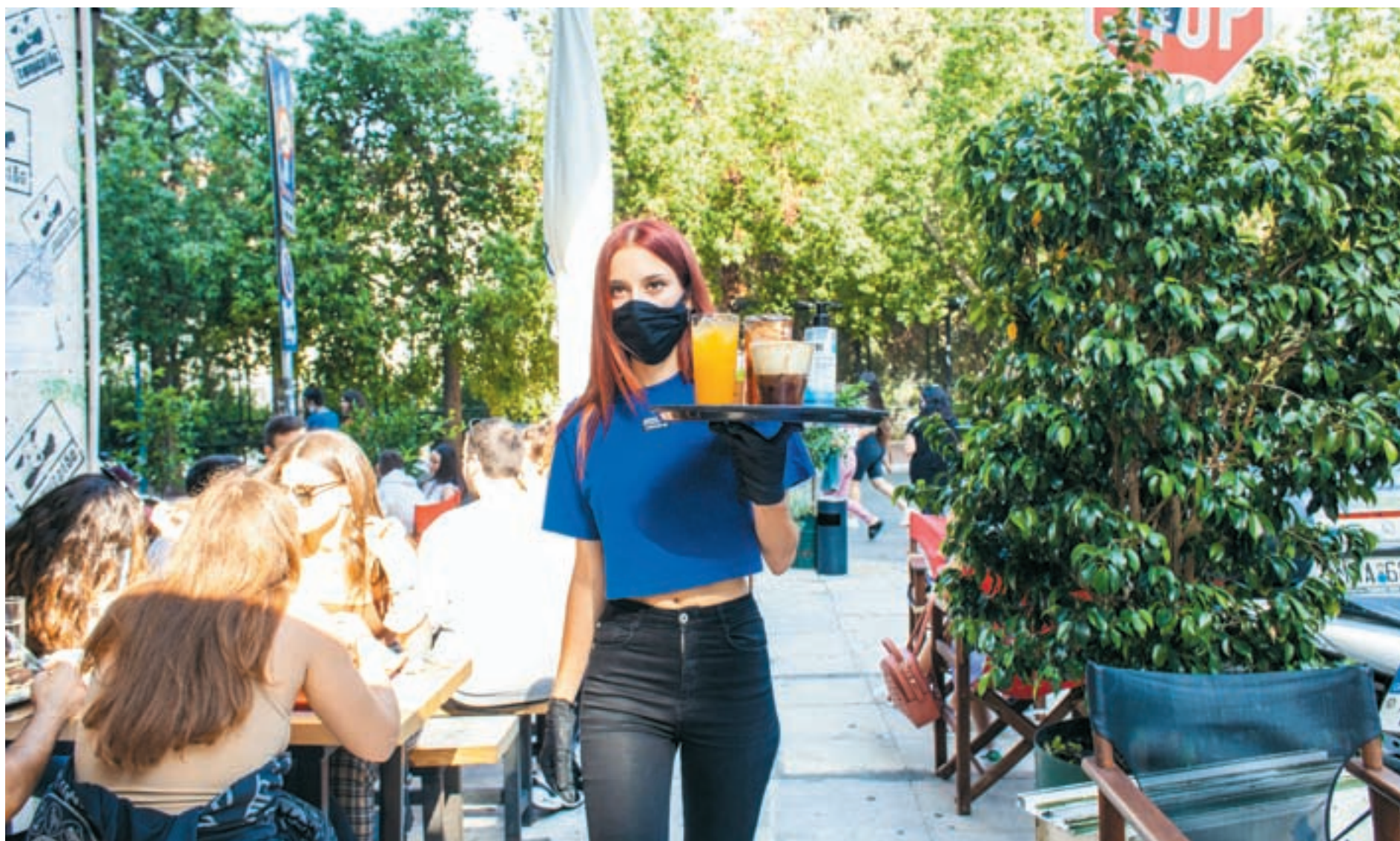
Σε αυτό το coffee experience center, όμως, μπορεί κανείς να έρθει σε επαφή και με cuppings, μι-

κρές «τελετές» γευσιγνωσίας (η πρώτη ξεκινάει 17/10) που ξεδιπλώνουν τα μυστικά όχι μόνο του φλιτζανιού αλλά και του κακάο, κρασιού ή λαδιού.

«Θα μπορούσαμε να ανοίξουμε ένα ακόμη καφέ για να απολαμβάνει ο κόσμος μια εξαιρετική κούπα, αλλά σκεφτήκαμε γιατί να μην εκπαιδεύσουμε αντ' αυτού τον κόσμο πάνω στην κατανάλωση του καφέ; Να εξασκήσουμε τους γευστικούς τους κάλυκες, να τους μάθουμε πώς να αναζητούν και να διαχειρίζονται μια ποιοτική ύλη και εντέλει γιατί όχι να φτάσουν σε επίπεδο που θα γίνουν οι ίδιοι home barista; Εντοπίσαμε αυτό το κενό στην αγορά και η αποστολή της ομάδας του Create είναι να το καλύψει».

● Create Coffee Experience Center, Κουσιανόφσκυ 9-11, Αθήνα 115 25, 2106925409,
www.createathens.gr

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΑΘΗ

All day στέκι γεμάτο χρώματα, γεύσεις και αρώματα

Η πολύχρωμη, ευρύχωρη και νόστιμη «γωνία» στο κέντρο της Αθήνας που αν δεν «έχεις πάρει είδηση» ακόμα αξίζει να ανακαλύψεις. Η Εφημερίδα ΑΘΗ, στη συμβολή Σίνα και Βησσαρίωνος, όπως και το παράρτημά της στη Θεσσαλονίκη, Εφημερίδα SKG, ξυπνά νωρίς νωρίς με την πόλη και σερβίρει πολλές πολλές γευστικές επιθυμίες στο πιάτο ή το ποτήρι σου. Αυγά βραστά με αβοκάντο σε φρυγανισμένο ψωμί για πρωινό; Ο-μελέτες για vegetarians; Χειροποίητο γλυκό κουταλιού; Γυρνώντας τις σελίδες στο επιλεκτικό αλλά χορταστικό μενού της, υπάρχουν αυτές οι επιλογές που δίνουν έναν ακόμα λόγο για να βγει κανείς από το σπίτι. Γιατί έχει τη δυνατότητα να δοκιμάσει πιάτα που μάλλον δεν θα έφτιαχνε στην κουζίνα του. Από τις πρώτες πρωινές συναντήσεις μέχρι τους τελευταίους βραδινούς αποχαιρετισμούς, ο χρόνος μοιάζει να σταματά μερικές φορές στην Εφημερίδα ΑΘΗ:

κορίτσια κι αγόρια θα γράψουν τη δική τους αφιέρωση στους τοίχους συμμετέχοντας στο «Λεύκωμα» που ενώνει τους θαμώνες της, ηλικιωμένοι θα απολαύσουν τον αγαπημένο τους ελληνικό καφέ πάνω στα τραπέζια με τις pop art εικονογραφήσεις, τετράποδοι μαλλιανοί φίλοι σερβίρονται δικαιωματικά πρώτοι και κλέβουν τις εντυπώσεις στο instagram ακόμα κι από τους γνωστούς Αθηναίους που συχνά θα πετύχει κανείς να κάνουν διάλειμμα από την καθημερινότητα. Μπορεί να μη συναντήσεις λόγω των συνθηκών τους DJs πίσω από τα decks που έστησαν στο παρελθόν ωραίες νύχτες, αλλά θα ακούσεις μερικά mixtapes τους να παίζουν στα ηχεία σαν υπόσχεση πως όταν αυτή η παράξενη περίοδος γίνει παρελθόν, θα επιστρέψουν όλοι μαζί σε ένα πολύχρωμο, ευρύχωρο και νόστιμο πάρτι. Όπως η γωνία που βρίσκεται εδώ και τέσσερα χρόνια η Εφημερίδα ΑΘΗ.

● Βησσαρίωνος 9 & Σίνα 6, Κέντρο, 2103648077, Fb: EfimeridaATH, Insta: efimerida

DAZZ

Νέος αέρας στο all day στέκι του Βύρωνα

Αέρας ανανέωσης στο Dazz, το οποίο ανακαινίστηκε αλλά κρατάει την ίδια ατμόσφαιρα, αυτή την ωραία αύρα που σε κάνει να αισθάνεσαι τόσο άνετα, όσο και να είχες έρθει για καφέ στο σπίτι κάποιου καλού σου φίλου. Ο καφές του Dazz πάντα σε υψηλά στάνταρ, ποιοτικός και καλοφτιαγμένος, να τον δοκιμάσετε και take away, ή να τον απολαύσετε στον πολύ όμορφα διακοσμημένο και μεγάλο εσωτερικό του χώρο, στα τραπέζια έξω ή απέναντι στην πλατεία, κάτω από τους ίσκιους του μεγάλου πλάτανου! Στα καινούργια, το Dazz εμπλουτίζει τη wine list του με επιλεγμένες ετικέτες, συνεχίζει να μας προτείνει τα δικά του signature cocktails χωρίς φυσικά να λείπουν και τα classic, ενώ η κουζίνα καθημερινά σερβίρει νόστιμα και δυναμωτικά brunch αλλά και ποιοτικότερα πιάτα, από burgers με ζουμερά χειροποίητα μπιφτέκια και πατάτες από εκείνες τις ωραίες, που κόβονται και ετοιμάζονται εδώ, μέχρι pasta και φρέσκιες σαλάτες. Είναι το «μυστικό» του Βύρωνα και όχι μόνο σχεδόν την τελευταία δεκαετία, αν σας φέρει ο δρόμος από εκεί να το ανακαλύψετε και εσείς.

● **Επταλόφου 88, Βύρωνα, 2107669230,**
fb: DAZZ, insta: dazzafe

WHITE OWL CAFE

Μια καταπράσινη όαση στην πόλη

Θα σας θυμίσει τη μεγάλη πλατεία κάποιας όμορφης εξοχής με τις δροσιές του και τα ωραία του το White Owl. Η πλακόστρωτη αυλή, τα πεύκα, οι πρασινάδες, οι μεγάλοι χώροι που μας επιτρέπουν να κρατούμε ασφαλείς αποστάσεις, η περιποίηση των ανθρώπων του, είναι κάποια από τα χαρακτηριστικά του που μας έχουν κάνει να το αγαπήσουμε. Από εκεί κι έπειτα, ο καθένας έχει τα αγαπημένα του. Όλοι, βέβαια, συμφωνούν για τον καφέ, καλοφτιαγμένος, και μάλιστα με το δικό τους χαρμάνι, ενώ πολύ ενδιαφέρουσα προσθήκη αποτελεί το εξωτερικό μπαράκι, που σερβίρει απολαυστικά signature αλλά και all time classic cocktails, μάλιστα και σε κάποιες εκδοχές για όσους τα προτιμούν χωρίς αλκοόλ.

Το White Owl έχει και μια εξαιρετική comfort food κουζίνα, βασισμένη σε άριστες πρώτες ύλες, με χειροποίητα μπιφτέκια, πατάτες που κόβονται εδώ, πεντανόστιμα κλαμπ σάντουιτς και μπέργκερς, δροσερές σαλάτες, πληθωρικές μακαρονάδες, brunch καθημερινά, με όλα αυτά να συμπληρώνονται από μία πολύ καλά ενημερωμένη wine list, τσάγια, σοκολάτες, χυμούς και υπέροχα γλυκά. Προσθέστε σε όλα αυτά και την άψογη εξυπηρέτηση αλλά και την ευγένεια που θα συναντήσετε και θα καταλάβετε γιατί το White Owl αποτελεί meeting point για τους Αθηναίους από κάθε γωνιά της πόλης.

● **Αριστοτέλους 65, Θρακομακεδόνες, 2102432613,**
fb: White Owl Cafe, insta: whiteowlcafe

πολύ νεαρή ηλικία μετακόμισε στη Βιέννη, μια από τις πρωτεύουσες της «Belle Époque» (Ομορφής Εποχής) και κέντρο της φιλοσοφικής, συγγραφικής, επιστημονικής και επιχειρηματικής ζωής, κάνοντας μια σειρά από αξιόλογες γνωριμίες.

Το εργοστάσιο καβουρδίσματος καφέ της Bristot, ιδρύθηκε στο Belluno, στους πρόποδες των Δολομιτών το 1919.

Ιδρυτής της εταιρείας που φέρει το όνομά του μέχρι και σήμερα ήταν ο Domenico Bristot. Σε

Μετά την επιστροφή του στην Ιταλία το 1919, ο Domenico αποφάσισε να αξιοποιήσει τις καινοτόμες τεχνικές που είχε μάθει και να ασχοληθεί με το καβούρδισμα και την επεξεργασία του καφέ. Έπειτα από εκτεταμένη μελέτη και συνεχείς πειραματισμούς, βρήκε και δημιούργησε αυτό που αναζητούσε: έναν καφέ με έντονο, ευχάριστο άρωμα και γλυκιά, φρουτώδη γεύση που τον διαφοροποίησαν σημαντικά από τους υπόλοιπους καφέδες της εποχής.

Σήμερα, το ίδιο πάθος και η ίδια επιθυμία για τη διατήρηση της ποιότητας, ωθεί την νέα γενιά Bristot στη συνεχή εφαρμογή καινοτομιών στους τομείς της παραγωγής και διανομής.

ΣΕ 65 ΧΩΡΕΣ

BristotGreece | Bristot_Greece
bristot.gr

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ:
UNI EN ISO 9001:2008
Rainforest Alliance
100% Fairtrade
Bio 100%

VINTAGE TOSTOU

Στα τέλη του 19ου αιώνα, τότε που η ζωή ήταν ρομαντική και οι μέρες μύριζαν ζυμωτό ψωμί, ζούσε και μεγαλουργούσε η αρχόντισσα Τοστόου. Το προσω-νύμιο «Τοστόου» ή «Ψωμού» της το χάρισαν οι φίλοι και οι γνωστοί της, μια που η ίδια λάτρευε να ζυμώνει φρέσκο ψωμί και γλυκίσματα για να τρατάρει τους καλεσμένους της. Από αυτή την καλόκαρδη, γενναιο-όδωρη φουσιγνωμία εμπνεύστηκαν οι ιδιοκτήτες του Vintage Tostou και το 2017 άνοιξαν στη Γλυφάδα το φιλόξενο... «σαλόνι» τους. Το Vintage Tostou δεν μπορούμε να το ορίσουμε ούτε σαν “bistro”, ούτε σαν “café”, αν και οι δύο χαρακτηρισμοί θα του ταίριαζαν απόλυτα. Η ειλικρινής φιλοξενία του και η βαθιά αγάπη των ανθρώπων να σε υποδεχτούν και να σε φροντίσουν είναι αυτό που κάνει το Vintage Tostou αυτό που είναι: ένα σπίτι φιλικό. Μπορεί να ξεκινήσεις τη μέρα σου με εξαιρετικό καφέ Portioli (ποικιλίας 95% Arabica), που θα έρθει με κέρασμα γλυκό του κουταλιού καρότο (!) ή με χειροποίητα κουλουράκια από βιολογικό αλεύρι dinkel και αγαύη (αντί για ζάχαρη) και να νιώσεις τόσο άνετα, σαν να ξυπνάς σπίτι σου. Άλλωστε, μην ξεχνάς ότι εδώ είσαι πάντα καλεσμέ-νος, ποτέ πελάτης.

Σάββα Λαζαρίδη 8, Γλυφάδα,
215 5558487, +30 694 1434243

Fb: Vintage Tostou, instagram: vintage_tostou

VINTAGE TOSTOU ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ!

Ο ΤΕΛΕΙΟΣ ΚΑΦΕΣ, ΣΕΡΒΙΡΙΣΜΕΝΟΣ ΣΤΟ ΠΙΟ ΦΙΛΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙ

Όπως ήταν λογικό, η φιλοσοφία του Vintage Tostou αγκαλιάστηκε από τον κόσμο και οδήγησε στο να ανοίξει και δεύτερο «σαλόνι» στην πόλη τον Νοέμβριο του 2019. Στη νοσταλγική στοά Τοσίτσα επί της Κολοκοτρώνη, θα βρεις το Vintage Tostou Athens με την ίδια πηγαία φιλοξενία, και φυσικά με όλες τις λιχουδιές που προσφέρει και το κατάστημα της Γλυφάδας. Εκτός από τον τέλειο καφέ, θα βρεις επίσης και όλα τα απαραίτητα για να τον συνοδέψεις, όπως αφράτο κέικ ημέρας (σε γεύση πετιμέζι, καρότο ή μάνγκο με κάσιους), φα-ντα-στι-κά μαλακά cookies με κομματάκια σοκολάτα, αλλά και σπιτικά γλυκά. Επιπλέον θα ανακαλύψεις ένα πλούσιο brunch με πολλές λαχταριστές προτάσεις που ξεκινούν από το croque madame και croque monsieur και φτάνουν μέχρι τα άκρως γενναιοδωρα pancakes (τα οποία είτε στην αλμυρή, είτε στη γλυκιά τους εκδοχή... απλά σκίζουν!). Το brunch σερβίρεται καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, αλλά αν προτιμάς υπάρχουν και τα υπόλοιπα πιάτα του καταλόγου που κινούνται ανάμεσα στις δροσερές σαλάτες, τις αχνιστές μακαρονάδες και την τραγανή πίτσα. Αξίζει να πούμε ότι τα πάντα, από το ψωμί μέχρι τις διάφορες σος, φτιάχνονται εδώ από την αρχή ως το τέλος τους.

Το πιο γοητευτικό κομμάτι του Vintage Tostou στο κρατήσαμε για το τέλος: σε όποιο κι από τα δύο «σαλόνια» κι αν βρεθείς, θα παρατηρήσεις ότι η διακόσμηση σε αφήνει με το στόμα ανοικτό. Τα έπιπλα, τα αντικείμενα, ακόμα και τα σερβίτσια έχουν διαλεχτεί με τεράστια προσοχή. Το κακό είναι ότι θα ζηλέψεις τουλάχιστον τα μισά πράγματα που θα δεις. Το καλό είναι πως ό,τι σου γυαλίζει μπορείς να το πάρεις μαζί σου φεύγοντας! Το Vintage Tostou λειτουργεί, βλέπεις, κι ως γκαλερί, πράγμα που σημαίνει ότι τα πάντα από τον καναπέ μέχρι το φλιτζάνι του καφέ σου διατίθενται προς πώληση!

Κολοκοτρώνη 29, Σύνταγμα, 2169390645,
6955485580, **Fb: Vintage Tostou Athens,**
instagram: vintage_tostou_athens

ΚΑΦΕΣ, ΜΙΑ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ!

Ο Ανδρέας Φασουλής ξεκίνησε λατρεύοντας τον καφέ και στη συνέχεια έστησε την El Greco Roasting company

Είμαστε μια χώρα στην οποία το δέντρο του καφέ το πιθανότερο είναι να μην ευδοκιμήσει ποτέ. Ωστόσο, είναι το ρόφημα με τις μεγαλύτερες πωλήσεις. Κάποιοι αρνούνται να ξεκινήσουν τη μέρα τους αν δεν πουν μια γεμάτη γουλιά και άλλοι για χάρη του θα διασχίσουν κάποια τετράγωνα παραπάνω για να βρουν τον αγαπημένο τους σε κάποιο ψαγμένο coffee shop ή micro roastery μέσα στην πόλη. Είναι βέβαια και αυτοί που το πάνε ένα βήμα παρακάτω. Από την αγάπη τους για το προϊόν και επειδή καταλαβαίνουν ότι το κεφάλαιο καφές είναι ανεξάντλητο, ένας κλάδος με πολλές πιθανότητες για άμεση δουλειά, επιδιώκουν να μάθουν την τέχνη του από τους ειδήμονες του χώρου. Μέσα σε αυτούς, ο Ανδρέας Φασουλής ο οποίος ξεκίνησε από το μηδέν και την πατρίδα του το Άργος, πήγε στην Ιταλία, εκπαιδεύτηκε εκεί από τους κα-

λύτερους στο ψήσιμο του καφέ και στη συνέχεια επέστρεψε στην πατρίδα για να ασχοληθεί με το εμπόριο και τη δικιά του roasting εταιρεία στον Βοτανικό. Το αμέσως επόμενο –μεγάλο– βήμα του ήρθε με την αλυσίδα coffee shops που άνοιξε σε όλη την πόλη. Το όνομα που επέλεξε, είναι El Greco, αφού, ως «κοσμοπολίτης», όπως ο El Greco γνώρισε ανθρώπους και γεύσεις που κατέγραψε και μάλιστα έφερε μαζί του κατά την επιστροφή!

H El Greco Roasting Company, λοιπόν, είναι ανάμεσα σε αυτές τις μικρές επιχειρήσεις roasting που τον τελευταίο καιρό ανθούν και στη χώρα μας. Διασχίζοντας την Ιερά οδό μπορεί να μην την προσέξεις, όμως, αν σταθείς στον αριθμό 67, θα βρεθείς μπροστά από ένα εξοπλισμένο coffee roastery, με ψηστήρι και όλες εκείνες τις προϋποθέσεις που χρειάζονται για να ψηθεί και να καβουρδιστεί τέλεια ο κόκκος μέχρι να φτάσει στο φλιτζάνι σου.

«**Οι Ιταλοί έχουν** ως κανόνα τα «τέσσερα Μ» όπως λένε, για να φτιάξει κανείς καλό καφέ. Macchina που είναι η μηχανή του καφέ, mano το χέρι, macinino, δηλαδή ο μύλος, και miscela που σημαίνει το χαρμάνι του καφέ. Για να έχεις υψηλής ποιότητας καφέ, όμως, πέρα από τη συνεργασία των παραπάνω, χρειάζεται, πάνω απ' όλα, πάθος και γνώση. Αφιέρωσα αρκετές ώρες μελέτης, απέκτησα το Scae coffee diploma κι έκατσα να ψάξω όλα τα στάδια επεξεργασίας του καφέ, όχι μόνο για να μάθω να δημιουργώ γεύσεις αλλά και επειδή από ένα σημείο και μετά ήθελα να παρακάμψω τους μεσάζοντες στην ενασχόλησή μου με αυτό» εξηγεί ο Ανδρέας στην ATHENS VOICE.

«**Μα πώς προέκυψε** στη ζωή σου αυτός ο ζήλος για τον καφέ ώστε να ψάχνεις την ιστορία και τις ρίζες του, να αναλύεις τα γευστικά του γνωρίσματα και στην πορεία να ασχοληθείς και με το εμπόριο του;» τον ρωτάμε εντυπωσιασμένοι. Η απάντηση του Ανδρέα έρχεται με ερώτηση: «Και γιατί να επενδύσεις στο κρασί;» Συνεχίζει εξηγώντας ότι μια εκλεκτή φιάλη κρασιού κοστίζει χιλιάδες και απασχολεί γευσσιγνώστες παγκοσμίως οι οποίοι μελετούν τις υφές και τα αρώματα που βγάζει. Οι Ιάπωνες με το ίδιο σκεπτικό έχουν αναγάγει την ετοιμασία του τσαγιού τους σε απόλυτη ιεροτελεστία! Έτσι και κάποιοι θεωρούν πως ο καφές έχει εξίσου πολλά να δώσει ως γαστρονομική εμπει-

ρία κι όχι ως ένα απλό μέσο που μας «τονώνει». «Η εποχή που ξεκινούσα την ενασχόλησή μου με το αντικείμενο συνέπεσε με τη μετάβαση από τον φραπέ στον φρέντο ενώ και ο όρος μπαρίστα αντικαθιστούσε τον «μπουφετζή». Σήμερα η αθηναϊκή πρωτεύουσα έχει κάνει την επανάσταση στον καφέ και βρίσκει σε ένα πολύ υψηλό επίπεδο σε σχέση με πολλές ευρωπαϊκές χώρες, με διακρίσεις ελλήνων μπαρίστα σε διεθνείς διαγωνισμούς. Η τάση του roastery-coffee experience center εξαπλώνεται από το Βερολίνο ή το Λονδίνο ακόμα και στις πιο μεσογειακές χώρες. Μπορεί η πλειοψηφία των Ελλήνων να μην είναι απόλυτα έτοιμη αυτή τη στιγμή να δώσει κάτι παραπάνω για να πάρει έναν ακριβό εκλεκτό καφέ αλλά όπως δείχνουν τα πράγματα μάλλον προς τα εκεί θα κινηθεί στο μέλλον.»

Στο El Greco Roastery ο καφές που εισάγεται αποθηκεύεται στις κατάλληλες συνθήκες που ορίζονται για τη συντήρησή του. Καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας, υπάρχει κάποιος πάνω από το ψηστήρι που γνωρίζει και προσέχει όλες εκείνες τις μετρήσεις που αντιστοιχούν στο προφίλ ψήσιματος για κάθε ποικιλία. Βασικό χαρμάνι που μπορείς να βρεις στα coffee spots του ELGRECO είναι το Superior Blend, ένα χαρμάνι με δυνατό σώμα που διακρίνεται για τις τρεις ποικιλίες Arabica, την οξύτητα της Sidamo Arabica, καθώς και τη διαύγεια της Guatemala. Έπειτα είναι και το χαρμάνι 100% Arabica Blend, που έχει ήπιο σώμα και έντονο άρωμα και που χαρακτηρίζεται από χαμηλή οξύτητα και διάρκεια στη γεύση. Ανάμεσα στα παραπάνω θα βρεις και single origin (μονοποικιλιακά), όπως Brazil Carmo, Costa Rica Tarrazu, Kenya "SL-28" και Guatemala Huehuetenango, που αλλάζουν κάθε 3-4 εβδομάδες. Αλλά και micro lot, δηλαδή καφέδες κορυφαίας ποιότητας που παράγονται από ένα μεμονωμένο χωράφι μιας συγκεκριμένης φάρμας, με μικρό εύρος υψομέτρου και σε συγκεκριμένη ημέρα συγκομιδής.

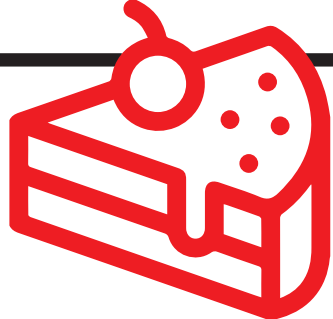
«**Ο αγαπημένος** μου καφές από άποψη χαρακτηριστικών είναι από την Αιθιοπία, με έντονη γεύση εσπεριδοειδών. Είναι έντονος με αρκετές οξύτητες που έμενα μ' αρέσουν, αλλά το ευρύ κοινό προτιμά πιο σοκολατένια επίγευση. Στα coffee «on the go» της ELGRECO, σε κάθε περίπτωση ο καταναλωτής μπορεί να μας ρωτήσει και να του εξηγήσουμε τις ιδιαιτερότητες του κάθε ροφήματος».

Εκτός από καφέδες, τα EL GRECO προσφέρουν τσάγια και σοκολάτες για κατανάλωση εντός του καταστήματος ή take away, αλλά και για το σπίτι ή το γραφείο. Τα pairings για κάθε καφέ δεν θα μπορούσαν να λείψουν γι' αυτό και προσφέρονται αλμυρά και γλυκά snacks, όπως σάντουιτς και σφολιατοειδή. Τα προϊόντα μάλιστα που χρησιμοποιεί η αλυσίδα είναι ελληνικά για να ενισχύσει την τοπική οικονομία, π.χ. παστράμι Δράμας, σπάκι Κρήτης, γραβιέρα Νάξου κ.ά. Στάση για καφέ στα EL GRECO spots με το χαρακτηριστικό κόκκινο χρώμα στο design τους, μπορείς να κάνεις στο κέντρο της Αθήνας στην οδό Ακαδημίας 98, στον Πειραιά - Πειραιώς 67, στο Γκάζι στην Κων/πόλεως 69, στην Ιερά Οδό στο νούμερο 67, και σύντομα θα τα βρίσκεις και στη Νίκαια, τη Νέα Ιωνία, το Νέο Ηράκλειο και το Χαλάνδρι. ●

ΤΑ PAIRINGS ΤΟΥ ΚΑΦΕ

Συνοδευτικά που απογειώνουν ένα φλιτζάνι καφέ

Οι γεύσεις και τα αρώματα που απελευθερώνει μια κούπα με ένα εξαιρετικό χαρμάνι αντιστού καφέ, είναι από μόνα τους αρκετά για να σου αλλάξουν τη διάθεση. Παρόλα αυτά, η ιεροτελεστία μπορεί να απογειωθεί αν ο καφές συνδυαστεί με τα κατάλληλα pairings, τα συνοδευτικά «τσιμπολόγια» δηλαδή, που ταιριάζουν άλλο περισσότερο και άλλο λιγότερο με το λατρεμένο ρόφημα. Τους συνδυασμούς, πέρα από τα προσωπικά γούστα του καθενός, μπορούν να επηρεάσουν η οξύτητα του καφέ, οι μέθοδοι παρασκευής, ο χρόνος εκχύλισης, ακόμα και η περιοχή καλλιέργειας του. Ρωτήσαμε τους ειδικούς του χώρου και μάθαμε με τι μικρό, νόστιμο και ταιριαστό παντρεύεται ο καφές που προτιμάμε.

Light roast (δηλαδή ελαφριά ψημένος καφές) και τάρτα μήλου Κι αυτό επειδή το μικρότερο χρονικό διάστημα ψησίματος στους κόκκους δημιουργεί ένα ήπιο, φρουτένιο αποτέλεσμα που δένει με τα ελαφριά επιδόρπια.

Iced coffee (freddo espresso, freddo cappuccino, cold brew) και Danish σφολιάτα Στον καφέ αυτό που συνήθως χρησιμοποιείται ένα σκούρο ψήσιμο, προκύπτει μια έντονη και γεμάτη γεύση που «κολακεύει» τα χορταστικά σφολιατοειδή και συμπληρώνει έτσι τέλεια ένα πρωινό «on the go».

Espresso και brownie σοκολάτας Ταίριαζε την όξινη γεύση του espresso με την πλούσια και σοκολατένια των γλυκών.

Cappuccino και βουτήματα βανίλιας Η κρεμώδης υφή του espresso με το γάλα συνοδεύεται τέλεια με βουτήματα, κουλουράκια και γενικά «μπισκοτοειδή».

Mocha με γαλλικό κρουασάν Για να μη χαθεί η γλυκιά, σοκολατένια επίγευση του ροφήματος το σερβίρουμε με ένα ήπιο γλύκισμα.

Ο ελληνικός, που θεωρείται βαρύς καφές, έχει καθιερωθεί να συνδυάζεται με ένα λιγντικό γλυκό του κουταλιού ή με λουκούμι (και για λόγους παράδοσης).

MOJO CLUB

Specialty coffee
σε καταπράσινο κήπο

Οι περισσότεροι το ξέρουν ως ένα από τα καλύτερα μουσικά bar της πόλης, και η αλήθεια είναι ότι από την πρώτη στιγμή που άνοιξε –το μακρινό 1992– μέχρι σήμερα, έχει γράψει ιστορία στη νυχτερινή ζωή της Αθήνας. Από τα decks του έχουν περάσει μερικοί από τους καλύτερους djs, ενώ οι soul, funky και rock ήχοι του έχουν στολίσει αξέχαστα αθηναϊκά βράδια. Και ενώ το Mojo διατηρεί τον χαρακτήρα του καθαρόαιμου bar, λίγοι γνωρίζουν ότι τα πρωινά σερβίρει τον... τέ-λει-ο καφέ! Από τις 09.00 το πρωί μπορείς να κάτσεις στη

μεγάλη αυλή ή στον καταπράσινο κήπο στον πεζόδρομο της Παυλάτου (που παρεμπιπτόντως κάποτε ήταν παρακλάδι του Ιλισού ποταμού!) και να απολαύσεις τον μοσχομυριστό καφέ της taf ή ένα βιολογικό χυμό. Αυτός ο κήπος είναι τόσο ειδυλλιακός, μια εντελώς απρόσμενη έκπληξη στην καρδιά της Αθήνας, που άνετα σε κρατάει κοντά του μέχρι τις 18.00 το απόγευμα, οπότε κι αρχίζουν τα ωραία dj sets... Να ξέρεις ότι ο καφές σερβίρεται μέχρι τις 21.00, ενώ τα ποτά και τα cocktails από τις... 09.00!

● Παπαδιαμαντοπούλου 36, Ιλίσια, 210 7757033, Fb: Mojo Club, instagram: mojoathensclub

Στη Νέα Υόρκη ακούς συνεχώς μια σειρήνα...

Η Patti Smith είναι ένα είδος ταξιδιωτικού οδηγού. Ακούς τα τραγούδια της, αναλύεις τα συναισθήματά της, διαβάξεις τα βιβλία της, ακολουθείς τα βήματά της. Ολόκληρη η πόλη είναι δική της. Η Νέα Υόρκη είναι το κέντρο του κόσμου... Για την Patti, σίγουρα. Αλλά και για όσους έμαθαν να της μοιάζουν. Η Νέα Υόρκη δεν είναι τα bar ή τα μουσεία, δεν είναι τα εστιατόρια, τα βιβλιοπωλεία, τα δισκάδικα, δεν είναι ο μύθος που τη συνοδεύει, δεν είναι το Sex and the City, δεν είναι οι πλατείες, δεν είναι ο καπνός που βγαίνει από τις σχάρες, δεν είναι το πάρκο, δεν είναι κάτι που –τελικά– μπορείς να βάλεις σε λόγια.

Η Νέα Υόρκη είναι οι δρόμοι της...

...και σ' αυτούς τους δρόμους η Patti συναντά τους Soundwalk Collective, ένα σχήμα που αγαπά την επεξεργασία των ήχων, το διάβασμα και τη μουσική. Κάνουν μαζί δύο δίσκους μέσα στο 2019: το «The Peyote Dance», που πατάει στα κείμενα του Antonin Artaud και το Mummer Love, που βασίζεται στον Αρθούρο Ρεμπώ. Οι Sound Collective στήνουν τα ηχητικά περιβάλλοντα και η Patti διαβάζει δημιουργώντας τα περιβάλλοντα της ζωής σου.

Η Νέα Υόρκη είναι η πιο παράξενη πόλη...

Ο τρίτος κατά σειρά δίσκος της Patti με τους Soundwalk Collective λέγεται «Peradam», κυκλοφορεί αυτές τις μέρες κι έχει ως βάση ένα βιβλίο του Rene Daumal από το 1940 με τίτλο «Mount Analogue» και τον απίθανο

υπότιτλο: «Μια νουβέλα συμβολικά αυθεντικών μη Ευκλείδειων Περιπετειών του Ορειβατή» αλλά δεν είναι να ανησυχείς...

Η Νέα Υόρκη –όπως κι ο δίσκος– είναι υπέροχη...

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς LXI

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

► Oh, oh-oh, down and down, Down and 'round, oh, down and 'round θυμάμαι να ουρλιάζω μαζί με την Patti Smith, πίσω στα 1978, στην εφηβεία ενός αγριεμένου punk. Το τρίτο της πρώτης πλευράς του «Easter» ήταν το «Because The Night», ένα τραγούδι ενταγμένο απόλυτα στην αισθητική της Patti εκείνη την εποχή. Με εντυπωσιάζει πόσοι πολλοί από τους μαθητές μου –στα σεμινάρια ραδιοφώνου– μπορούν να το τραγουδήσουν και πόσοι

λίγοι συνειδητοποιούν ότι το έχει γράψει ο Bruce Springsteen. Όσο για μένα, θα συνεχίσω να ουρλιάζω το πρώτο της πρώτης πλευράς, όπως και τότε: We got to fly over the land, over the sea, Fate unwinds; and if we die, souls arise, God, do not seize me please, till victory!

► Κι αν στις πιο πολλές περιπτώσεις, μια όσιμη εφηβεία με στέλνει απροσδόκιστα να ουρλιάζω punk ύμνους, υπάρχουν και κάποιες άλλες, που το επάρατο μεν, αναπόφευκτο δε, επερχόμενο –ελπίζω με αργούς ρυθμούς– γήρας με καθλώνει στον καναπέ να διαβάσω τη «Χονολουλού» (Άγρια) του Γουίλιαμ Σόμερσετ Μομ. Ναι, εκείνου του Άγγλου συγγραφέα που στην αρχή του εικοστού αιώνα, όταν δεν έγραφε για το θέατρο, καταπιανόταν με διηγήματα που διαδραματίζονταν στις βρετανικές αποικίες. Αργοί ρυθμοί, ζέστη, κουνουπιέρες, ένα φλιτζάνι τσάι το πρωί, ένα ουίσκι το βράδυ, έρωτες, μίσση, φόνοι και κλασική γραφή για να συνειδητοποιείς πώς πρέπει να γράφεις για να κατανοεί ο αναγνώστης –διάβολε– κάθε πτυχή της σκέψης σου.

► Έχει πολύ ενδιαφέρον αυτό το διάστημα η κίνηση μιας νέας γενιάς του funk στην Αγγλία. Είχαμε πριν από λίγο καιρό την εξαιρετική κυκλοφορία των Allergies από το Bristol με το διπλό album «Say The Word», απ' όπου ξεπετιέται το ένα single μετά το άλλο, «Let Them Know», «Felony» και τώρα «Get Yourself Some», έχουμε και το πρώτο δείγμα γραφής των Str4'ta από το Λονδίνο με το 12", «Aspects». Επιρροές που εκτείνονται από τους Freeze και τους Atmosfear μέχρι τη Wild Bunch και τους Rip, Rig and Panic. Σπουδαίες αναφορές στο παρελθόν, μεγάλα αποτελέσματα στο παρόν!

► Από τον Δεκαπενταύγουστο –που τερμάτισα μέσα σε μια νύχτα το βραζιλιάνικο «3%»– είχα να πετύχω κάτι αρκετά δυστοπικό στο Netflix. Και να τώρα που ήρθε το ισπανικό «La Valla» ή «Ο φράχτης», αν προτιμάτε. Με στοιχεία από το «Colony» –χωρίς τους εξωγήινους– αλλά και από το «3%», αυτή εδώ η σειρά έχει να κάνει με τη Μαδρίτη μετά τον Τρίτο Παγκόσμιο Πόλεμο και τον αγώνα μιας ευρύτερης οικογένειας να σταθεί σ' ένα παράξενο και δύσκολο περιβάλλον. Τρία επεισόδια ήδη στη λίστα μας κι ένα που θα προστίθεται κάθε Παρασκευή.

► Το φθινόπωρο που έρχεται. Η θλιμμένη americana που παίζει στο έβδομο προσωπικό του album, «Empty Horses», ο Tobin Sprout. Ιδανική για την εποχή: λιτή και χαμηλόφωνη.

WISE GREECE

Η «Σοφή Ελλάδα» της Μελίνας Ταπραντζή

Της ΝΤΙΑΝΝΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ποια είναι και γιατί τη βραβεύουν τα Ηνωμένα Έθνη και η Παγκόσμια Τράπεζα;

Μ

ια νέα γυναίκα που κινείται στον χώρο της διαφήμισης και του μάρκετινγκ, η Μελίνα Ταπραντζή, αποφασίζει το 2013 να αφήσει πίσω της την καθημερινότητα του στελέχους και να στραφεί με όραμα στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα –άγνωστη έννοια τότε στην Ελλάδα– ιδρύοντας τη Wise Greece. Η ιδέα πίσω από τη μη κερδοσκοπική κίνηση είναι απλή, έξυπνη κι έχει διπλό όφελος. Τα προϊόντα Ελλήνων παραγωγών προωθούνται στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ το κέρδος από την πώλησή τους μετατρέπεται σε τρόφιμα για ορφανοτροφεία, συσσίτια και κοινωνικά παντοπωλεία. Επτά χρόνια μετά, η Μελίνα Ταπραντζή μόνο δικαιωμένη μπορεί να αισθάνεται. Στις 30 Σεπτεμβρίου βραβεύτηκε για το έργο της από τα Ηνωμένα Έθνη και την Παγκόσμια Τράπεζα, στο πλαίσιο της πρώτης διαδικτυακής Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, με το βραβείο SDGs and Her, το οποίο απονέμεται σε μόλις επτά γυναίκες παγκοσμίως και πρώτη φορά στην Ελλάδα.

Πώς γεννήθηκε η ιδέα για τη Wise Greece; Συνήθως όλα ξεκινούν από κάτι που σε ενοχλεί στην καθημερινότητά σου. Στη δική μου περίπτωση, εν μέσω οικονομικής κρίσης το 2013, επισκέφθηκα ένα κοινωνικό παντοπωλείο και είδα ότι, αντί να έχουν τρόφιμα για τους ωφελούμενους, είχαν μόνο ξυραφάκια. Όταν ρώτησα γιατί, μου είπαν ότι αυτή ήταν η μόνη δωρεά που είχαν. Φεύγοντας, σκέφτηκα ότι αυτό είναι απαράδεκτο. Πρέπει να υπάρχει ένας βιώσιμος τρόπος, όπου και θα εξασφαλίζονται τρόφιμα για τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη, και θα ενισχύεται ταυτόχρονα η οικονομία της χώρας. Δουλεύοντας αρκετά χρόνια στο μάρκετινγκ και την επικοινωνία, άρχισα να παρατηρώ τα εξαιρετικά προϊόντα των μικρών παραγωγών της χώρας, οι οποίοι όμως δυστυχώς δεν ήξεραν ή δεν μπορούσαν να τα προωθήσουν. Συνδυάσαμε τα δύο δεδομένα για να επιτύχουμε έναν διπλό κοινωνικό σκοπό και κάπως έτσι γεννήθηκε η Wise Greece.

Στην πράξη, πώς υποστηρίζονται οι παραγωγοί; Θα απαντήσω με μια ιστορία. Η Σοφία είναι μία παραγωγός που ζει σε ένα μικρό νησί της Ελλάδας. Έφτιαχνε μαρμελάδες με τοπικά φρούτα, ακολουθώντας συνταγές που της είχε αφήσει η γιαγιά της. Τις πουλούσε σε δύο τοπικά μαγαζιά, στους φίλους της και σε κάποιους τουρίστες το καλοκαίρι, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να έχει ένα ουσιαστικό εισόδημα από τα προϊόντα της. Σκεφτόταν να φύγει από το νησί ή ακόμα και από τη χώρα, γιατί δεν έβλεπε φως στο τούνελ και ήταν εντελώς απογοητευμένη. Μέχρι που έστειλε ένα μήλι στη Wise Greece, συνεργάστηκε μαζί μας και είδε τα προϊόντα της για πρώτη φορά να πουλιούνται ακόμα και στο Σόχο στη Νέα Υόρκη. Η Σοφία μπορεί πλέον να μένει στο νησί της, να παράγει περισσότερο, αφού αυξήθηκε η ζήτηση, και να συνεχίσει να ελπίζει. Αυτό είναι ίσως το σημαντικότερο για τους μικρούς παραγωγούς.

Υπήρξαν στιγμές που σκεφτήκατε να τα παρατήσετε; Σχεδόν κάθε μέρα. Οποιοσδήποτε ασχολείται με μία τέτοιου είδους δραστηριότητα, το σκέφτεται πολύ συχνά. Γιατί δεν έχεις μόνο να ασχοληθείς με τη δουλειά σου, αλλά ταυτόχρονα δέχεσαι μεγάλες πιέσεις από ιδρύματα που δυστυχώς παρακαλούν για τρόφιμα καθημερινά, από παραγωγούς που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, από καταναλωτές που –ίσως δικαίως– στην Ελλάδα είναι δύσπιστοι απέναντι στις μη κερδοσκοπικές. Ωστόσο, κάθε φορά που φτάνεις στα όριά σου, συμβαίνει κάτι

–ένα ευχαριστήριο τηλεφώνημα από έναν παραγωγό, μια επιστολή από ένα ορφανοτροφείο–, που σου υπενθυμίζει γιατί αξίζει τον κόπο να συνεχίσεις να προσπαθείς.

Τι αντιπροσωπεύει το Βραβείο SDGs and Her και τι σημαίνει για εσάς αυτή η βράβευση; Το συγκεκριμένο βραβείο αναδεικνύει τις προσπάθειες των γυναικών από όλο τον κόσμο, που δίνουν λύσεις σε σημαντικά κοινωνικά προβλήματα και στηρίζουν την οικονομία της χώρας τους, στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης. Για εμάς, είναι πολύ σημαντική αναγνώριση, καθώς πρόκειται για μία προσθαύρα που γεννήθηκε μέσα στην καρδιά της οικονομικής κρίσης και μέχρι σήμερα έχουμε καταφέρει να υποστηρίξουμε 100 παραγωγούς με περισσότερα από 2.500 προϊόντα, ενώ έχουμε διαθέσει δεκάδες τόνους τρόφιμα σε ιδρύματα της χώρας. Αυτό το βραβείο, όμως, αντιπροσωπεύει και κάτι άλλο πολύ σημαντικό: τις προσπάθειες που κάνουν οι γυναίκες «της διπλανής πόρτας» σε κάθε σημείο του πλανήτη. Την ικανότητά τους να αντέχουν, να ανταποκρίνονται σε κρίσεις, όπως αυτή του COVID-19, να παίζουν δεκάδες ρόλους και πάλι να καταφέρνουν να ξεχωρίζουν. Μας δίνει δύναμη και κουράγιο να συνεχίζουμε, ακόμα και όταν το κλίμα γύρω μας δεν είναι ιδιαίτερα φιλικό προς τις γυναίκες.

Πώς είναι για μια νέα Αθηναία να οργώνει την επαρχία για να πείσει παραγωγούς να την εμπιστευτούν; Η αλήθεια είναι ότι ο συνδυασμός νέα - γυναίκα - Αθηναία είναι λίγο δύσκολος, όταν προσπαθείς να πείσεις παραγωγούς να συμμετάσχουν σε ένα καινούριο εγχείρημα. Αρκετοί από αυτούς μου έλεγαν ότι είχαν κόρη στην ηλικία μου. Ευτυχώς, όμως, σκέφτηκα νωρίς να στοχεύσω κυρίως στις γυναίκες παραγωγούς, που ήταν ιδιαίτερα υποστηρικτικές, ενώ σταδιακά και όσο άρχιζε η Wise Greece να αποδεικνύει το έργο της, πείστηκαν ολόένα και περισσότερο να συμμετάσχουν, αφού ουσιαστικά ο ένας έφερνε τον άλλο.

Ποια είναι η πιο ενοχλητική ερώτηση για μια νέα επιχειρηματία και τι θα συμβουλευάτε μια γυναίκα που έχει μια καλή ιδέα, αλλά διστάζει; Θα έλεγα ότι μάλλον είναι μία σειρά από ερωτήσεις, όπως για παράδειγμα «Πότε θα κάνεις οικογένεια; Γιατί δεν τα παρατάς; Γιατί δεν κάνεις μία δουλειά που ταιριάζει περισσότερο σε γυναίκα;». Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος, θα πω αυτό που μου είχε πει μένα μια γυναίκα στο ξεκίνημα της Wise Greece. «Να μη φοβάμαι τον φόβο». Πολλές φορές, δεν φοβόμαστε πραγματικά την αποτυχία ή την αβεβαιότητα, αλλά φοβόμαστε να μη μας δημιουργηθεί το αίσθημα του φόβου, το οποίο φυσικά σε κανέναν δεν αρέσει. Επίσης, όλοι γύρω της θα της λένε να μην το κάνει, ότι «αυτό δεν γίνεται», ότι «δεν θα τα καταφέρεις». Σε αυτή την περίπτωση να σκέφτεται αυτό που έλεγε και ο Nelson Mandela «It always seems impossible, until it's done».

Είστε σε συνεχή επικοινωνία με τους παραγωγούς. Πώς ανταπεξέρχονται εν μέσω πανδημίας; Οι μικροί παραγωγοί έχουν πληγεί πολύ. Ας σκεφτούμε ότι αρκετοί από αυτούς έχουν προϊόντα πιο γκουρμέ ή «premium», που δεν θεωρούνται είδη πρώτης ανάγκης, με αποτέλεσμα να έχουν δει τις πωλήσεις τους να πέφτουν σημαντικά μέσα στο 2020. Ταυτόχρονα, η έλλειψη τουριστών φέτος επηρέασε πάρα πολύ και τους παραγωγούς, καθώς μειώθηκαν οι πωλήσεις στα εστιατόρια και τα τουριστικά σημεία. **Α**

Για περισσότερα επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.wisegreece.com

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Η δίκη των 7 του Σικάγο

(THE TRIAL OF THE CHICAGO 7) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Άαρον Σόρκιν

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Έντι Ρεντμείν, Σάσα Μπάρον Κοέν, Τζόζεφ Γκόντον Λέβιτ, Φρανκ Λαντζέλα

Το 1968 το εθνικό συνέδριο των Δημοκρατικών στο Σικάγο βάφεται στο αίμα καθώς ξεσπούν τρομερά βίαια επεισόδια μεταξύ διαδηλωτών και αστυνομίας. Επτά από τους διαδηλωτές –ανάμεσά τους ένας αντιρρησίας συνείδησης, δύο φοιτητές, ένας κωμικός κι ένας Μαύρος Πάνθηρας– κατηγορήθηκαν ως υποκινητές των ταραχών.

Ο Άαρον Σόρκιν είναι από τους σημαντικότερους σεναριογράφους του σύγχρονου αμερικανικού σινεμά. Στα έργα του εν μέσω μιας πυκνογραμμένης συνήθως ιστορίας ανιχνεύει τα πολιτικά σύμβολα και τις κεντρικές ιδέες μιας ολόκληρης εποχής και τα σχολιάζει με μια στιλάτη, αιχμηρή –οι ατάκες είναι το φόρτε του– και συνάμα αφοπλιστική γραφή. Το ίδιο κάνει κι εδώ, στη δεύτερη μόλις σκηνοθετική δουλειά του (ντεμπούτο προ τριετίας με το «Molly's game») που καταπνάνεται με μια πραγματική κρίση, η οποία ήρθε να ταραξεί το πολιτικό σκηνικό στις ΗΠΑ στα τέλη των 60s. Μέσα από την ιστορία των 7 κατηγορούμενων αναδεικνύεται η πολιτική διαφθορά και το βρώμικο παιχνίδι της κυβέρνησης Νίξον, εστιάζοντας στις κατασκευασμένες από τον υπουργό Δικαιοσύνης κατηγορίες και τον προβοκατόρικο ρόλο της αστυνομίας και των μυστικών πρακτόρων στην πρόκληση των επεισοδίων. Όμως ο σκηνοθέτης και σεναριογράφος Σόρκιν (κάτοχος του όσκαρ Σεναρίου για το «The social network») δεν αρέσκεται στα προβλέψιμα φιλμ καταγγελίας και γνωρίζει καλά τη συνταγή του πετυχημένου δράματος με τις απαραίτητες κωμικές ανάσες. Αρχικά δίνει το πλαίσιο της εποχής με τον πόλεμο του Βιετνάμ, τις κληρώσεις με λοταρία που «έβγαζε» τις ημερομηνίες γέννησης των άτυχων στρατευμένων, το πέρασμα από την κυβερνήση Τζόνσον σε εκείνη του Νίξον, τις όλο και πιο έντονες αντιδράσεις όσο ο αριθμός των νεκρών αυξανόταν, τις δολοφονίες του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ και του Ρόμπερτ Κένεντι αλλά και του αρχηγού των Μαύρων Πανθήρων Φρεντ Χάμπτον που σκοτώθηκε από την αστυνομία την εποχή της πολυκροτης δίκης. Η συνέχεια ποντάρει στο χτίσιμο των καλοφτιαγμένων χαρακτήρων όπου ξεχωρίζει ο ιδεαλιστής φοιτητής Εντι Ρεντμείν και ο χαβαλετζής κωμικός Σάσα Μπάρον Κοέν και στο νευρώδες δικαστικό δράμα. Στη δικαστική αίθουσα εκτυλίσσεται ένα πολιτικό θρίλερ με άνισους όρους και πρωταγωνιστή ένα δικαστή (θεσπέσιος ως συνήθως ο Φρανκ Λαντζέλα) που μπερδεύει συνεχώς τα ονόματα των κατηγορουμένων αλλά και μια σειρά δυνατών ανατροπών –με χρήση αρκετού αρχαιακού υλικού– που κορυφώνουν το σασπένς χάρη στην ικανότητα του σκηνοθέτη και σεναριογράφου να δίνει νόημα ακόμη και στις πιο ανεπαίσθητες σκηνές. Η σκηνή, για παράδειγμα, που ο ηγέτης των Μαύρων Πανθήρων φιμώνεται και αλυσοδένεται επειδή δεν σταματά να πειθαρχεί στη διάρκεια της δίκης δεν είναι μόνο ένα απλό παράδειγμα κακοδικίας από την πλευρά του προέδρου του δικαστηρίου αλλά κι ένα συγκλονιστικό σχόλιο-σύμβολο πάνω στη ρατσιστική ιστορία των ΗΠΑ.

JUST THE FACTS

Η δίκη των 7 του Σικάγο (***)

Πολιτική δίκη με προαποφασισμένη κατάληξη

Vivarium (**½)

Η διάλυση των ψευδαισθήσεων

Ο κόσμος του Απού (****)

Ο Σατγιατζίτ Ράι μας συστήνει τον ινδικό κινηματογράφο

* ΑΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

☞ Τα θερινά αντιστέκονται!

Vivarium **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Λόρκαν Φίνεγκαν ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ίμογκεν Πουτς, Τσέσι Αϊζενμπεργκ, Μόλι Μακ Καν

Νεαρό ζευγάρι αναζητά το σπίτι των ονείρων του και παγιδεύεται σε ένα λαβύρινθο με ολόδια, άδεια σπίτια από τον οποίο δεν φαίνεται να υπάρχει καμία διέξοδος. Οι μέρες περνούν ολόιδιες και δίχως ορατό σκοπό

ώσπου μια μέρα βρίσκουν στην εξώπορτα ένα κουτί με ένα μωρό και τη γραμμένη επιγραφή «Μεγαλώστε το για να απελευθερωθείτε».

Το σουρεαλιστικό μυστήριο με το οποίο δένεται η μοίρα των πρώων είναι βγαλμένο από τη «Ζώνη του λυκόφωτος» (για τους παλιούς) και το «Black mirror» (για τους νεότερους). Ο άγνωστος Φίνεγκαν θέλει να φτιάξει μια αλληγορία για το παρόν και το μέλλον κάθε ζευγαριού που κάνει σχέδια για την επόμενη μέρα χωρίς να ξέρει τι θα του ξημερώσει. Ατμόσφαιρα τρόμου, θρίλερ επιστημονικής φαντασίας –το παιδί που μεγαλώνει με αφύσικα ταχύτατο ρυθμό δεν είναι σίγουρα άνθρωπος– αλλά και μια αδυσώπητη κοινωνική ματιά στις συμβάσεις μιας καθημερινότητας. Δεν είναι το άσχημο φιλμ, συντηρεί με άνεση το σασπένς, ενώ οι πιο δυνατές στιγμές του περιέργως δεν έχουν να κάνουν με το κομμάτι του φανταστικού αλλά με τη σχέση του ζευγαριού που περνά από όλες τις φάσεις: μετά τον έρωτα και την τρυφερότητα έρχεται η απόσταση, η αποξένωση και στο τέλος η εγκατάλειψη.

Ο κόσμος του Απού ****

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Σατγιατζίτ Ράι ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Σουμίτρα Τσατερτζί, Σαρμίλα Ταγκόρ, Αλόκ Τσακραβάτι

Ο νεαρός και άνεργος Απού, που έχει τη φιλοδοξία να γίνει συγγραφέας σαν τον πατέρα του, βρίσκεται σε ένα χωριό της Βεγγάλης καλεσμένος σε ένα γάμο που θα έχει απρόβλεπτη κατάληξη, καθώς θα βρεθεί χωρίς καλά-καλά

να το καταλάβει στη θέση του γαμπρού.

Κλεισιμο της μυθικής τριλογίας του Σατγιατζίτ Ράι, κορυφαίου δημιουργού του ινδικού σινεμά, μετά από τα δύο πρώτα φιλμ που αφορούσαν στην παιδική ηλικία του Απού. Γυρίστηκε το 1959 και περιγράφει έναν κόσμο εξαθλίωσης αλλά και θαρραλέας αντιμετώπισής του. Ο ήρωας θα περάσει αμέτρητες φορές από την ευτυχία στη δυστυχία, με την κάμερα του σκηνοθέτη να συμπάσχει μαζί του. Η συναισθηματική δύναμη των πλάνων του Ράι είναι αξεπέραστη. Δεν αρκείται στην καταγραφή των τραγωδιών αλλά εστιάζει στις αλήθειες, τα νοήματα και τα συμπεράσματα που τις συνοδεύουν με ένα τρόπο απέραντα τρυφερό και σοφό. Ο «Κόσμος του Απού» βρίσκεται μακριά από τις ινδικές ηθικές επιταγές και τις συμβάσεις του ακαδημαϊκού σινεμά και καταπνάνεται με το μεγαλείο του αληθινού έρωτα.

«Είμαστε στα όσκαρ των διαδηλώσεων κι είμαι περήφανος που είμαι υποψήφιος» (Η δίκη των 7 του Σικάγο)

ΣΕ είδα...

Κάποιος σε ψάχνει. Ψάξε τον κι εσύ και επικοινωνήσε μαζί του στο www.athensvoice.gr/stiles/se-eida.

ΤΕΛΙΚΑ ΓΝΩΡΙΖΟΜΑΣΤΕ;

Στις 20 Σεπτεμβρίου σε είδα ξανά μετά από 15 ολόκληρους μήνες. Χαιρετηθήκαμε στον πληθυντικό... Ήθελα να σου πω πόσο μου έλειψες. Μα σε προσέπασα χωρίς να κοιτάζω πίσω. Λάθος μου. Αν κεράσω ποτό, διορθώνω τίποτα; Παγώνι.

ΣΕ ΕΙΔΑ ΣΤΟ ΣΙΝΕΜΑ

Χαλκίδα, 25 Σεπτεμβρίου. Σε είδα στο σινεμά, ήσουν με την παρέα σου στην προβολή του Tenet. Εσύ ο ψηλός με την πράσινη μπλούζα που πήγες να πέςεις πάνω μου. Αν το διαβάσεις, στείλε.

ΣΕ ΕΙΔΑ ΔΟΥΚΙΣΣΗΣ

Τετάρτη, 23 Σεπτεμβρίου. Η ώρα 5 το απόγευμα, γύρναγα από μάθημα μουσικής με το μετρό. Κατάφερες να μου τραβήξεις την προσοχή (ήμουν λίγο στον κόσμο μου). Κατεβήκαμε

Δουκίσσης, προχώρησα λίγο πιο μπροστά από σένα, όμως σε περίμενα. Ήρθες προς το μέρος μου. Σκάλωσα και δεν σου μίλησα. Πήγα προς την έξοδο για λεωφορεία, εσύ νομίζω πήγες προς προαστιακό. Όταν πήρα την απόφαση να γυρίσω να σε βρω, δεν ήσουν πουθενά. Θα ήθελα να σε γνωρίσω! Αν το δεις, στείλε μου.

ΔΕΣ ΤΟ ΛΑΣΤΙΧΟ ΣΟΥ

Κάτω Κηφισιά. Σε περίμενα να παρκάρεις, παρατήρησα το ένα σου λάστιχο λίγο πίσω και είπα να κάνω την καλή πράξη της ημέρας και να σε ενημερώσω... Δεν περίμενα με τίποτα να ανοίξει το παράθυρο και να μείνω παγωτό :)

ΣΤΗ ΣΤΑΣΗ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

Ομόνοια. Σε είδα στο 057 καθώς περίμενα στη

στάση για το δικό μου λεωφορείο. Ψηλός, αδύνατος με κοντομάνικη μπλούζα, βερμούδα και μάσκα σε σκούρα χρώματα. Βοήθησες μια κυρία να ανέβει. Δε ξέρω αν με είδες, αλλά τα μάτια σου με έκαναν να θέλω να σε γνωρίσω. Αν θες και αν θυμάσαι, στείλε!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΒΡΑΔΥ

Ορε! μαύρο, σας έπιασε κόκκινο με τη φίλη σου δίπλα μου. Λίγα δευτερόλεπτα ήταν αρκετά για πολλά βλέμματα και χαμόγελα. Θέλω να σε ξαναδώ!

ΜΟΥ ΕΚΛΕΙΣΕΣ ΤΟ ΜΑΤΙ

Μετρό, Αιγάλεω. Φορούσες μαύρη μπλούζα και βερμούδα, είχες backpack και ήσουν κοντοκουρεμένος. Ήταν 4 πάρα. Κοιταζόμασταν και μόλις έκλεισαν οι πόρτες, μου έκλεισες το μάτι. Μου έφτιαξες τη μέρα. :)

Γιατί δεν έχουν τι άλλο να κάνουν; Οι ζωές τους παραείναι βαρετές; Είναι χειριστικοί τύποι; Δεν έχουν άλλα ενδιαφέροντα; Ζουν ακόμα στο 1950; Δεν έχουν τακτί; Δεν έχουν τρόπους; Θεωρούν ότι όλοι πρέπει να ακολουθούν τη δέθεν «κανονικότητα» τους;

Γεια σου, Τζενάρα μου. Είμαι 24 χρονών και έχω εδώ και 1,5 χρόνο σχέση με κάποιον κατά 18 χρόνια μεγαλύτερό μου. Είναι ερωτευμένος, όπως και εγώ μαζί του, με προσέχει πολύ, με αγαπάει. Το βλέπω. Σε όλα είμαστε απίστευτα καλά. Και στο ερωτικό κομμάτι! Πέρα από τις φάσεις, που μαλώνουμε και γίνεται τελείως διαφορετικός – βρίζει και δεν μου μιλάει. Τους πρώτους μήνες ειδικά, μετά από κάθε διαφωνία, έκανε 3 μέρες να μου μιλήσει. Πλέον, δεν αντέχει να μη μου μιλάει, αλλά γίνεται απόμακρος σε διαφωνίες μας. Τον λατρεύω, αλλά κάτι μέσα μου (ίσως το γεγονός ότι πριν από εμένα είχε μια μικρή σχέση, η οποία όμως τον είχε «τρελάνει» και ακόμη κοιτάει το προφίλ της και ας λέει πως δεν νιώθει τίποτα) δεν με αφήνει να το χαρώ εξ ολοκλήρου. Τι κάνω; Πελαγώνωωωωω...

ΜΙΑ ΜΟΥ ΒΡΟΜΙΚΑ -Reloaded-
Της ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ

«...ακόμη κοιτάει το προφίλ της κι ας λέει πως δεν νιώθει τίποτα». Το καλύτερο μου το άφησες για το τέλος, μπιζουδάκι μου! Τόσο τέλος, που διαισθάνομαι ότι ήθελες να μου το περάσεις κάπως στη ζούλα. Και να σου πω την αλήθεια, για μένα ποιος χέσ#%\$@, εσύ είναι το θέμα να μην τρώγεσαι με άσχετα, ενώ άλλα είναι εκείνα που στην πραγματικότητα σε τρώνε. Πώς ακριβώς θα «χαρείς εξ ολοκλήρου» τη σχέση σας, όταν αισθάνεσαι ζήλια και άρα ανασφάλεια και αβεβαιότητα; Εάν δεν λυθεί αυτό το θέμα –είτε μέσα σου, είτε με κουβέντα μαζί του–, «εξ ολοκλήρου» δεν παίζει. «Μετρίως», μπορεί.

Τζενάκι μου, καλησπέρα! Είμαι 30 ετών και είμαι σε σχέση εδώ και 8 χρόνια με το αγόρι μου! Από την πρώτη στιγμή δέσαμε απόλυτα, ήδη από τους πρώτους μήνες συγκατοικήσαμε και η σχέση μας κυλάει μέχρι και σήμερα υπέροχα χωρίς καμία προσπάθεια! Το πρόβλημα είναι πως από τη στιγμή που πάτησα τα 30 νιώθω πίεση από τον περίγυρό μου (ευτυχώς όχι τους γονείς μου, αλλά γιαγιάδες, παππούδες, παρέες κ.λπ.) για το πότε θα παντρευτούμε. Έχουμε και οι 2 τις δουλειές μας, οπότε στα μάτια όλων σχεδόν πληρούμε όλες τις προϋποθέσεις για να κάνουμε το επόμενο βήμα (ηλικία, διάρκεια και ποιότητα σχέσης, οικονομικά κ.λπ.), όμως εγώ και μόνο στην ιδέα φρικάρω. Όχι

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρώμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιαίριο τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

τόσο του γάμου, όσο του παιδιού. Έχω βαρεθεί να ακούω «άντε τι περιμένετε; Πάρτε το απόφαση. Περνούν τα χρόνια. Πότε θα παντρευτείτε; Πότε θα κάνετε παιδιά;». Πάντα η κουβέντα καταλήγει σε βλέμματα είτε αποδοκιμασίας για την «ανωριμότητα» μου, είτε σε μπηχτές ότι αφού δεν νιώθω έτοιμη, μάλλον η σχέση μου δεν μου δημιουργεί αυτή την επιθυμία. Πραγματικά, άκουγα μικρότερη για αυτήν την κοινωνική πίεση, αλλά τώρα που το βιώνω έχω σοκαριστεί. Ακόμα και από άτομα που ξέρω δεν έχουν κακή πρόθεση είναι τόσο ενοχλητικό! Από τη στιγμή που εμείς είμαστε ok και τα βρίσκουμε και σε αυτό το θέμα, γιατί ασχολούνται τρίτοι τόσο πολύ;

Γιατί δεν έχουν τι άλλο να κάνουν; Οι ζωές τους παραείναι βαρετές; Είναι χειριστικοί τύποι; Δεν έχουν άλλα ενδιαφέροντα; Ζουν ακόμα στο 1950; Δεν έχουν τακτί; Δεν έχουν τρόπους; Θεωρούν ότι όλοι πρέπει να ακολουθούν τη δέθεν «κανονικότητα» τους; Θα μπορούσα να συνεχίσω επ' άπειρον, αλλά δεν έχει κανένα νόημα να ψάχνουμε να βρούμε τι κουβαλάει ο καθένας στο κεφάλι του. Την έχω βιώσει έντονα κι εγώ αυτή την κοινωνική πίεση και ξέρω πόσο βαθιά εκνευριστική μπορεί να γίνει. Όμως, άκου αυτό: θα σταματήσει μόνο και όταν εσύ η ίδια χτυπήσεις το χέρι αποφασιστικά στο τραπέζι (μεταφορικά μιλάω πάντα, κοίτα μην σακατεύεις) και ζητήσεις να σταματήσει.

Υ.Γ. Μόνο γιαγιάδες και παππούδες θα έπρεπε να έχουν free pass στη φάση «πότε θα παντρευτείς;» κι αυτό γιατί είναι μιας εντελώς άλλης γενιάς και επειδή είναι σούπερ ντούπερ γλυκούληδες.

Τζένη μου, γεια. Είμαι 23 χρονών και είχα σχέση 1 χρόνο με ένα αγόρι, που τελικά –όπως μου εξομολογήθηκε–, είναι γκέι. Εμένα φαίνεται πως μου στοίχισε πολύ όλο αυτό, γιατί έκτοτε δεν έχω μπορέσει να βρω κάτι όμορφο ερωτικής φύσεως. Τώρα προσπαθώ με ένα παιδί, αλλά δεν βρίσκω ενδιαφέρον και δεν ξέρω αν οφείλεται στην απογοήτευσή μου.

Πιθανότητα να έχεις απογοητευτεί, με παρόμοιο τρόπο που θα είχες απογοητευτεί, αν ήταν straight και σε χώριζε γιατί ήθελε να μείνει μόνος του ή να πάει να σπουδάσει στο εξωτερικό. Πιθανότητα να φτιάχνεις άκυρα σενάρια στο μυαλό σου για σένα, τι δεν έκανες καλά. Καμία σχέση.

Πιθανότητα να μη σε έλκει και τόσο η τωρινή σου φάση, όταν χρησιμοποιείς τις λέξεις «προσπαθώ» και «δεν βρίσκω ενδιαφέρον».

Το μόνο σίγουρο είναι ότι αργά ή γρήγορα θα σκάσει το δέκα το καλό και τότε θα ξεχάσεις και απογοήτευση και αρνητικές σκέψεις και μιλά μου βρώμικα. Και δεν με πειράζει και καθόλου. Για το τελευταίο.

Μίλα μου βρώμικα.
Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: @melitajenny

Μικρές αγγελίες

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το 210 3617.369 (11.00-18.00)
Χρεώσεις: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.

Σε γνωρίζω...

Αβαντάζ. Εντυπωσιακά όμορφη 30χρονη Οικονομολόγος, με μεταπτυχιακές σπουδές, από οικογένεια εμπιστημών, λεπτή, κάτοικος Βορείων προαστίων, ευκατάστατη οικονομικά με σημαντική ακίνητη προσωπική περιουσία και Ι.Χ., επιθυμεί γνωριμία γάμου. «Πάππας», Ομήρου 38, Κολωνάκι, 210 3620.147, www.pappas.gr

ΚΡΙΟΣ

(20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Επανερχονται δριμύτερα θέματα καριέρας και γάμου που έδειχναν βελτίωση

Με την επιστροφή του Κρόνου (29) και του Πλούτωνα (4) σε ευθεία πορεία, το κλίμα αναμένεται να αλλάξει δραστικά στην καριέρα και την κοινωνική σου ζωή. Η ελαστικότητα ή η δυνατότητα αναβολής υποχρεώσεων οδεύει προς το τέλος της. Έτσι θα χρειαστεί να ξανασκοληθείς σοβαρότερα με τις ευθύνες σου απέναντι στη δουλειά, όπως και την οικονομική σου ευθύνη σε συμφωνίες και ζητήματα κοινής διαχείρισης. Στα προσωπικά σου, αν και απασχολείσαι με ευχάριστο τρόπο και η προσοχή σου είναι στραμμένη στις ισορροπίες στις σχέσεις σου, τουλάχιστον επιφανειακά, αναδύονται εκ νέου προβληματισμοί σε θέματα συντροφικότητας και συναισθηματικά. Οι παραχωρήσεις που κάνεις δεν φαίνεται να αποδίδουν σε βάθος, παρότι τις κάνεις είναι αλήθεια. Περισσότερη προσοχή χρειάζεται και στο θέμα της υγείας σου. Η Αφροδίτη στην Παρθένο (2) υποστηρίζει την διαδικασία διαλογής στο κομμάτι της ρουτίνας σου. Είναι καλή στιγμή για να επανέρθουν υγιεινές συνήθειες που «ξέχασες», με έμφραση σε ένα ρεαλιστικό πρόγραμμα που συμβαδίζει με τις υποχρεώσεις σου και μπορείς να συντηρήσεις.

ΤΑΥΡΟΣ

(20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Αποσαφήνιση πλαισίου για μαθήματα, νέα εγχειρήματα, για το μέλλον σχέσεων
Ο Κρόνος (29) και ο Πλούτωνας (4) ορθόδρομοι πλέον, προωθούν οποιαδήποτε σοβαρή προσπάθεια αυτού του χρόνου προς νέους στόχους σε επίπεδο επιμόρφωσης και χειραφέτησης. Παράλληλα πυροδοτούν εξελίξεις σε ζητήματα που εμπλέκουν τη σχέση σου και τους συγγενείς σου, υπό την έννοια πως κάποιες προσπάθειες αποδεικνύονται οριστικά άκαρπες ή βρίσκονται αντιμέτωπες με παγιωμένες στάσεις που νόμιζες πως δεν ενοχλούσαν τόσο. Κάποια πράγματα κλείνουν, ενδεχομένως με τη μεσολάβηση του συντρόφου σου, ώστε να μπορέσεις να συνεχίσεις. Όσον αφορά τα δικά σου εγχειρήματα για την ατομική ή επαγγελματική βελτίωση, συγκεκριμενοποιείται το πλαίσιο, κι οι συνεργάτες ή η ομάδα σου παίζουν καταλυτικό ρόλο σ’ αυτό. Η ψυχολογική και σωματική σου υγεία τελεί υπό πίεση εξαιτίας των αλλαγών. Βοηθά να μην αναβάλεις εκκρεμότητες που εξαρτώνται από δική σου πρωτοβουλία. Επίσης ένα κανονικό πρόγραμμα άσκησης θα διευκολύνει τον ύπνο σου. Η Αφροδίτη στην Παρθένο (2) φέρνει ευχάριστες καθημερινές περιστάσεις και δουλειές που τώνουν την δημιουργικότητα και την προσωπική σου ζωή εφόσον δεν αναλώνεσαι σε εξονυχιστική ανάλυση.

ΔΙΔΥΜΟΙ

(20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Οικονομικές και συναισθηματικές σχέσεις που μεταβάλλονται
Ο ορθόδρομος Κρονος (29) και Πλούτωνας (4) φέρνουν στην επιφάνεια πιέσεις και υποχρεώσεις οικονομικού κυρίως τύπου, με αντίκτυπο στην ψυχολογία σου. Υποθέσεις κληρονομικών και υποχρεώσεις προς οργανισμούς ή τρίτους ζητούν

άμεση διευθέτηση. Παράλληλα μεταβάλλονται τα χρήματα που μπαίνουν στο κοινό ταμείο, οικογενειακό ή επαγγελματικό, από τις καθημερινές ασχολίες. Με αυτές τις εξελίξεις, κάποια σχέδια, πρωτοβουλίες για τον ελεύθερο χρόνο και τις φιλίες σου φαίνονται να δυσκολεύουν. Η συναναστροφή με τους ανθρώπους της καθημερινότητας σου, οι κουβέντες και οι επαφές παραμένουν ένα ευχάριστο δυναμικό και προσφέρουν ευκαιρίες να είσαι δημιουργικός. Παραμένουν όμως τα προαναφερθέντα σοβαρότσια ζητήματα, ενώ στη σχέση σου, το κλίμα είναι εξαιρετικά σύνθετο. Σε επίπεδο συντροφικότητας και συναισθήματος, ενώ υπάρχει σταθερή ροή, η καθημερινότητα και οι δικοί σου περιορισμοί επιβάλλουν είτε βαθιές αλλαγές, είτε διαιωνίζουν την πίεση. Η Αφροδίτη στην Παρθένο (2) βοηθά να διαπραγματευτείς αυτά τα θέματα μέσα σου και στο σπίτι, επαναφέρει όμως και κάποιες πρακτικές εκκρεμότητες σε σχέση με τα παιδιά ή τα δημιουργικά σου πρότζεκτ.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ

(21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Εισπράττεις σκληρές στάσεις ακόμη και σε ευχάριστες καταστάσεις

Η ορθοδρόμηση του Κρόνου (29) και του Πλούτωνα (4) στον Αιγόκερο και τον ζωδιακό σου άξονα αποσαφηνίζει τις καταστάσεις στη σχέση σου, καθώς και σε συμφωνίες που αφορούν τα δημιουργικά σου πρότζεκτ. Σε προσωπικό επίπεδο, η στάση του συντρόφου σου φαίνεται να χάνει την ελαστικότητά της, ενώ ίσως κάποιο ζήτημα που αφορά τα παιδιά ή το ερωτικό κομμάτι υπαγορεύει δραστικές αλλαγές. Σε επαγγελματικό επίπεδο είναι πιθανό να βρεθείς να αντιμετωπίζεις μεγαλύτερες ευθύνες και δυσκολίες, έστω και σε δουλειές και συνεργασίες που είναι συνολικά θετικές. Σε κάποιες περιπτώσεις η δημιουργική σου προσέγγιση ή το κατά πόσο σου είναι ευχάριστο ένα πρότζεκτ μπορεί να οδηγήσει τη συνεργασία σε κρίση. Καλό είναι να θυμάσαι πως οι ανελαστικές στάσεις δεν βοηθούν καθόλου, ακόμη κι αν το κάνει πρώτος ο άλλος. Με την Αφροδίτη στην Παρθένο (2) υπάρχει η δυνατότητα να προγραμματίσεις καλύτερα τον χρόνο που αφιερώνεις σε οικογένεια και ασχολίες, καθώς βελτιώνεται η επικοινωνία με φίλους και συγγενείς.

ΛΕΩΝ

(22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Πολλή προσοχή στην υγεία και αυστηρότερη διαλογή δραστηριοτήτων

Με τον Κρόνο (29) και τον Πλούτωνα (4) ορθόδρομους το καθημερινό σου πρόγραμμα έρχεται σε πλήρη δραστηριότητα και ο φόρτος του αυξάνεται σημαντικά ακόμη κι αν αυτά που κάνεις επαγγελματικά και προσωπικά τα έχεις επιλέξει και είναι της αρεσκείας σου. Π’ αυτόν τον λόγο χρειάζεται μεγαλύτερη προσοχή στο κομμάτι της υγείας σου, σε σχέση με τα φορτία στα οποία μπορείς να ανταπεξέλθεις. Ίσως θα έπρεπε να κάνεις μια πιο αυστηρή διαλογή για το τι κρατάς τελικά. Η οικογένειά σου και η κατάσταση στο σπίτι, το γραφείο, αποτελούν ένα δύσκολο κομμάτι, επειδή υπαγορεύουν δραστικές αλλαγές στον τρόπο που μεταχειρίζσαι τον εαυτό σου και τον χρόνο σου. Είναι εξαιρετικά πιθανό πως ανακινούνται προβλήματα που ήταν σε ύφεση το προηγούμενο διάστημα, ειδικά με τους γονείς σου. Σε κάθε περίπτωση η πραγματικότητά σου φαίνεται να επηρεάζει αρνητικά πρωτοβουλίες για επαγγελματική και προσωπική εξέλιξη, εφόσον δεν αλλάξεις κάτι. Η Αφροδίτη στην Παρθένο (2) δίνει κάτι έξτρα οικονομικά από τις επαφές της καριέρας σου.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ

(23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Χарές και πιέσεις μπλέκονται σε δύσκολο μείγμα στα προσωπικά σου
Καθώς ο Κρόνος (2) και ο Πλούτωνας (4) ορθοδρομούν τα περιθώρια στενεύουν στην προσωπική σου ζωή, ερωτική και σε σχέση με τα παιδιά σου, όπως και στα δημιουργικά σου πρότζεκτ. Οι δυναμικές που αντιμετωπίζεις και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις σχετικές σου φιλοδοξίες γίνονται αρκετά απαιτητικές, ακόμη και όταν υπάρχει

στήριξη από το σπίτι και το γραφείο για να κάνεις αυτά που θέλεις. Οι καθημερινές σου συναναστροφές, επαφές και συζητήσεις αποκτούν μεγαλύτερη βαρύτητα και σε κάποιες περιπτώσεις υπαγορεύουν πολύ δραστικές αλλαγές απέναντι στα παιδιά και τον σύντροφό σου ή σε σχέση με τις δημιουργικές σου ασχολίες. Αυτά έχουν το κόστος τους από τη μία στην ποιότητα της συντροφικότητας και στην ερωτική σου ζωή, όπου η ορμή κάποιων σχετικών πρωτοβουλιών είναι δύσκολο να διατηρηθεί. Επαγγελματικά, αντίστοιχα δυσκολεύουν οι προσπάθειες να αυξήσεις τα κέρδη σου. Η Αφροδίτη στο ζώδιό σου (2) είναι εύκολο να σου φορέσει παρωπίδες και να βρεθείς να ασχολείσαι αποκλειστικά με ό,τι σε ικανοποιεί ή σου προσφέρει.

ΖΥΓΟΣ

(22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Από μόνος σου εντάξει, αλλά με πολύ σύνθετες και απαιτητικές καταστάσεις γύρω

Με την ορθοδρόμηση του Κρόνου (29) και του Πλούτωνα (4) πυροδοτούνται εκ νέου καταστάσεις που σε ζορίζουν στο οικογενειακό σου περιβάλλον, μέσα σου και στο γραφείο. Είναι πιθανόν να υπάρχουν αλλαγές σε επίπεδο εγκαταστάσεων και πλαισίου, παράλληλα όμως φαίνεται πως μεγαλύτερά σου άτομα γίνονται μοχλός πίεσης και επακόλουθης ανασφάλειας για σένα. Δρομολογούνται επίσης δραστικές αλλαγές σε αυτά που μπορείς να συνεισφέρεις σε χρήμα και συναισθηματικούς πόρους στην οικογένειά σου ή ακόμη και για να στηρίξεις τον εαυτό σου. Πάντως οι καθημερινές σου συναναστροφές, επαφές και κουβέντες αποτελούν γερή βάση ακόμη κι αν σε πολλές περιπτώσεις κάνουν ακόμη πιο χτυπητή την αντίθεση με τις παραπάνω προκλήσεις. Στις επαγγελματικές και προσωπικές σου σχέσεις κάποιες πρωτοβουλίες ή ενάρξεις που έγιναν το προηγούμενο διάστημα έρχονται σε αντιδιαστολή με όλα τα παραπάνω και μάλλον συμμαζεύονται αισθητά. Ο κυβερνήτης σου, Αφροδίτη, στην Παρθένο (2) δημιουργεί ανάγκη και υποστηρίζει μια γερή «καταύθυνση» σε επίπεδο υγείας και ψυχολογίας, με κατεύθυνση αρχικά να κατανοήσεις, πριν απορρίψεις ή αλλάξεις οτιδήποτε.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ

(23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Κάνεις τομές σε σχέσεις και το κλίμα αλλάζει επικοινωνιακά

Ο Κρόνος (29) και ο κυβερνήτης σου, Πλούτωνας (4), ορθόδρομοι στον Αιγόκερο μεταβάλλουν δραστικά το επικοινωνιακό κλίμα, ενώ δρομολογούν εξελίξεις σε διαπραγματεύσεις, συμφωνίες και προτάσεις που ήδη υπάρχουν στο τραπέζι και ενδεχομένως φαινόταν σε παύση ή ήδη διευθετημένες. Είναι πιθανόν να γίνεις ο μοχλός για τη λήξη ή για δραστικές αλλαγές στις καθημερινές σου σχέσεις, ιδιαίτερα με τα αδέρφια και στον ευρύτερο κοινωνικό σου κύκλο. Σε κάθε περίπτωση ο τόνος σοβαρεύει αρκετά στις συναντήσεις και τις επαφές σου, καθώς οι απαιτήσεις είναι μεγαλύτερες, είτε με την έννοια του καθήκοντος, είτε με την έννοια της σύμβασης, είτε της αυστηρότητας. Έτσι, περιορίζεται σημαντικά το πεδίο ελεύθερης δράσης σου στη δουλειά και την καθημερινή σου ρουτίνα. Χρειάζεται αρκετή προσοχή και σε επίπεδο υγείας, ιδιαίτερα για ατυχείς μετακινήσεις και κινήσεις ή υπερβολές που μπορεί να σε τραυματίσουν. Η Αφροδίτη στην Παρθένο (2) σε στρέφει σε σχέδια και προγραμματισμό με συνεργάτες ή φίλους για να ρυθμιστούν καλύτερα οποιαδήποτε υπάρχουντά παράπονα με κατανόηση.

ΤΟΞΟΤΗΣ

(22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Αντιλαμβάνεσαι βελτιώσεις που χρειάζονται συναισθηματικά και οικονομικά

Ο Κρόνος (29) και ο Πλούτωνας (4) σε ευθεία πορεία αναδιατάσσουν τις οικονομικές και συναισθηματικές σου ισορροπίες. Από τη μία χρειάζεται να ξανασκοληθείς με τις συνήθειές σου και στα δύο επίπεδα, καθώς επανεμφανίζονται προβλήματα που πίστευες ότι είχες ξεπεράσει ή ότι είχαν λυθεί. Γίνεται αναγκαίο να δρομολογηθούν δραστικές αλλαγές, είτε καθώς διευθετούνται εκκρεμότητες που αλλάζουν τελίως το κλίμα, είτε επειδή έρχονται στο φως δεδομένα, παράπονα, λάθη και παραλείψεις που αγνοούσες. Σε κάθε περίπτωση, δεν παύεις να δημιουργείς αξία σε συναισθηματικό και οικονομικό επίπεδο και να ορίζεις σε ικανό βαθμό

μό τις εξελίξεις. Ενδεχομένως κάποιες ερωτικές και δημιουργικές πρωτοβουλίες να περνούν σε δεύτερη και τρίτη μοίρα προς το παρόν, όμως έτσι έχεις την ευκαιρία να ασχοληθείς πιο προσεγγμένα μαζί τους. Η Αφροδίτη στην Παρθένο (2) αποφέρει την ανταμοιβή της καθημερινής σου εργασίας και των κόπων σου σε επίπεδο καριέρας και κοινωνικής ζωής. Ανοίγει όμως και πολλές μικροϋποθέσεις που, αν δεν διατηρείς ανοικτό μυαλό, μπορεί να μπερδέψουν και να κουράσουν δυσανάλογα.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ

(21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Ενδυναμωμένος και με ευκαιρίες ανανέωσης, αλλά και με τα γνωστά σου θέματα

Ο κυβερνήτης σου, Κρόνος (29), και ο Πλούτωνας (4) ορθοδρομούν στο ζώδιό σου, πράγμα που αποτελεί παραίνεση να είσαι προσεκτικός με την υγεία σου και τον εαυτό σου συνολικά, σε κάθε επίπεδο. Κάποια βάρη των προσωπικών ή επαγγελματικών σου σχέσεων που πίστευες ότι είχες αφήσει πίσω, ασκούν εκ νέου τις πιέσεις τους και καλείσαι να επιλέξεις σοφά με τι θα ασχοληθείς και με τι όχι, για να διαφυλάξεις, μεταξύ άλλων, τη σωματική σου υγεία. Παράλληλα οι φιλίες, οι ομαδικές σου ασχολίες και τα σχέδιά σου υπαγορεύουν δραστικές αλλαγές με τις οποίες καλό θα ‘ναι να συμμορφωθείς. Ενδεχομένως να αισθανθείς ενδυναμωμένος, όμως αυτό καλό θα ‘ναι να μη γίνει λόγος να επιμείνεις σε όσα χρειάζεται να αλλάξουν. Οι κόποι που έχεις καταβάλει και η εμπειρία σου συνεχίζουν να αποτελούν μεγάλο σύμμαχο τόσο προσωπικά όσο κι επαγγελματικά. Η Αφροδίτη στην Παρθένο (2) δημιουργεί τις προϋποθέσεις για ανανέωση σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο, η οποία καλό θα ‘ναι να μην περιοριστεί στην επιφάνεια.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ

(20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Σωματική και ψυχολογική κούραση που περιορίζει την όρεξή σου

Με την ορθοδρόμηση του Κρόνου (29) και του Πλούτωνα (4) αναζωπυρώνονται σωματικές και ψυχολογικές προκλήσεις που συνδέονται με το κλείσιμο πολυετών κύκλων σε επίπεδο στάσεων, πεποιθήσεων και αντιλήψεων, όπως και με πολύ απαιτητικές αλλαγές που επιβάλλονται μέσα από την καριέρα και τον γάμο σου. Για αυτούς τους λόγους καλό είναι να κάνεις ό,τι χρειάζεται για να έχεις σαφή εικόνα της σωματικής και ψυχολογικής σου υγείας. Οι φιλίες, τα σχέδιά σου, οι ελεύθερες και ομαδικές σου δραστηριότητες, ενώ επίσης διέρχονται αλλαγές, βοηθούν να είσαι πιο δεκτικός και αισιόδοξος για την όλη διαδικασία. Αυτά περιορίζουν τον ενθουσιασμό ή σου για συναναστροφές, συναντήσεις και ιδέες όμως παράλληλα αυτό το «μάζεμα» περιορίζει τους άστοχους παρορμητισμούς, τις υπερβολές και σε αναγκάζει να στοχεύσεις ουσιαστικότερα. Η Αφροδίτη στην Παρθένο (2) φέρνει το κατιτίς ερωτικά και οικονομικά, όμως με μακριά ουρά εμπλεκόμενων πρακτικών διαδικασιών, αναλύσεων και αναγκαιών διευθετήσεων. Καλό θα ‘ναι να μη χαθείς σε έναν κυκεώνα λεπτομερειών, χάνοντας την ευρύτερη εικόνα.

ΙΧΘΥΕΣ

(18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Φιλίες και σχέδια στο μικροσκόπιο, καθώς αναγκάζεσαι να αλλάξεις γνώμη

Με τον Κρόνο (29) και τον Πλούτωνα (4) σε ευθεία πορεία αποσαφηνίζεται αρκετά το πλαίσιο και οι δυνατότητες στις φιλίες και τα σχέδιά σου, στις ελεύθερες και ομαδικές σου ασχολίες. Χρειάζεται να ασχοληθείς εκ νέου με υποχρεώσεις και ζητήματα που σε πιέζουν και τα οποία πίστευες ότι έχουν τελειώσει, όμως πηγαίνουν πακέτο με τις επιλογές σου. Οι συνευδοποιήσεις σου, πράγματα που έμαθες, ενδεχομένως και το ευρύτερο συγγενικό σου πλαίσιο, γίνονται ο μοχλός για δραστικές αλλαγές στον τρόπο που αντιμετωπίζεις το μέλλον. Χρειάζεται να επιδείξεις ελαστικότητα και προσαρμοστικότητα για να μπορέσεις να ανταπεξέλθεις με επιτυχία. Αυτό ίσως να ‘ναι δύσκολο καθώς συναισθηματικά και οικονομικά είσαι κάπως περίεργα, με κάποιες σχετικές πρωτοβουλίες να ξεφουσκώνουν ή και την επιθυμία σου να μην ικανοποιείται με τίποτα. Η Αφροδίτη στην Παρθένο (2) και τον ζωδιακό σου άξονα σε βάζει σε ευχάριστη ενασχόληση με τις προσωπικές κι επαγγελματικές σου σχέσεις, χωρίς απαραίτητα την υπόσχεση κάτι νέου, αλλά σαφώς με τη δυνατότητα βελτίωσης του υπάρχοντος. **A**

**Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάξεις και τον ωροσκόπο σου*

